

575. Rocznica Lokacji Miasta Kurowa na Prawie Magdeburskim

(dodatek do numeru)

*Radosnych Świąt
Bożego Narodzenia*

GDZIE CHRZEST
TAM NADZIEJA
1050. ROCZNICA CHRZTU POLSK

*Szczęśliwego Nowego
2017 Roku*

**Nasza Gmina z lotu ptaka - część północna gminy.
(fot. z archiwum Gminy Kurów)**

Od Redakcji

Drodzy Czytelnicy!

Witamy Państwa tuż przed Świątami Bożego Narodzenia, w kolejnym 5 numerze gminnego kwartalnika „O Nas...”. Powoli dobiega końca 2016 r., bogaty w różne wydarzenia. Wydarzenia, zarówno te dalekie, z areny międzynarodowej, jak choćby problem uchodźców, czy wybory prezydenckie w USA. Jak również wydarzenia bliższe, nazwijmy to kościelno-państwowe, na bezpośrednim tle których, usytuowały się te lokalne, najbliższe nam - z naszej gminy, z naszych parafii czy powiatu. Właśnie tym ostatnim, chcieliśmy poświęcić najwięcej miejsca i udokumentować je fotografiami.

W Świętym Roku Bożego Miłosierdzia, odbyły się w Polsce Świątowe Dni Młodzieży, z tej racji gościliśmy w naszej Ojczyźnie Ojca św. Franciszka i wiernych z całego świata. Młodzież z naszych lubelskich parafii również uczestniczyła w spotkaniach z papieżem.

W 2016 r. obchodziliśmy również 1050. rocznicę Chrztu Polski, co pozwoliło nam przypomnieć sobie o naszej tożsamości i korzeniach. 11 listopada w Narodowe Święto Niepodległości, realizując postanowienia Sejmu Czteroletniego z roku 1792, jako Narodowe Wotum Wdzięczności, uroczyste została otwarta Świątynia Opatrzności Bożej z Panteonem Wielkich Polaków.

To tak pokrótce z tego, co działo się w Polsce. A o lokalnych sprawach, wydarzeniach, o osobach, rocznicach, inicjatywach przeczytacie Państwo szerzej, w obecnym numerze kwartalnika. Świąteczne wydanie poświęciliśmy gł. temu, co działo się w gminie Kurów w ostatnich miesiącach. Jak zwykle będą aktualności z gminy, z różnych gminnych placówek, wiadomości z parafii, art. historyczne, wiersze, fotoreportaż.

Świąteczne wydanie, to również świąteczne życzenia... Ich również nie zabraknie w obecnym numerze. Kolejny numer „O Nas” ukaże się wiosną 2017 r. na Święta Wielkanocne. Niezapomnianych Świąt Bożego Narodzenia! Dosiego roku!

Redakcja

Mysli na Boże Narodzenie...

Oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego narodu: dziś w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan.

Ewangelia wg św. Łukasza 2, 10-11

Z racji ponownego przyjścia na świat Jezusa Chrystusa, pragniemy złożyć wszystkim Mieszkańcom Gminy Kurów, najserdeczniejsze życzenia radosnych, zdrowych i spokojnych Świąt Bożego Narodzenia.

Niech ten świąteczny czas pozwoli Wam na odpoczynek, wzmocnienie rodzinnych więzi oraz przyniesie duchową harmonię.

Na Nowy 2017 Rok życzymy wszelkiej pomysłowości, osiągnięcia sukcesów oraz wytrwałości w realizacji osobistych planów. Nowy Rok niech będzie rokiem obfitującym w dobre wydarzenia, rokiem jedności, wzajemnego szacunku i pokoju w naszym życiu, w naszej Ojczyźnie i na świecie.

Życzenia składają:

Wójt Gminy Kurów

Stanisław Wójcicki

Przewodniczący Rady Gminy Kurów

Władysław Chabros wraz z radnymi

Chrystus się rodzi, wychwalajcie Go!

Kolejny raz w naszym życiu, dane jest nam przeżywanie Wielkiej Tajemnicy Wcielenia Syna Bożego Jezusa Chrystusa. Wraz ze świątecznymi życzeniami zdrowia, błogosławieństwa Bożego i rodzinnej atmosfery ich obchodzenia, życzymy również, aby Nowonarodzony Jezus Chrystus wpierał nas w realizacji tych wartości, dla których Pan zstąpił z Niebios i stał się Takim, jak my - prawdziwym człowiekiem, nie tracąc niczego ze Swojego Bóstwa. Niech Nowy 2017 Rok będzie błogosławionym przez Boga dla każdego z nas w zdrowiu, zgodzie, miłości do drugiego człowieka, szczęściu i pomysłności! **Szczęść Boże!**

- Z pamięcią
w modlitwie
- Kapłani
pracujący
w parafiach
na terenie gminy
Kurów

LOKALNY KALENDARZ WYDARZEŃ - 2016 r.

- 24 stycznia 2016 r. Kurów - obchody 153. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego;
- 31 stycznia 2016 r. Kurów – Spotkanie noworoczne organizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 7 lutego 2016 r. Klementowice. V Dzień Seniora organizowany przez Kobiety Razem w Klementowicach;
- 10 lutego 2016 r. Kurów. Eliminacje Gminne Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom”;
- 3 marca 2016 r. - 185. rocznica Bitwy pod Kurowem;
- 6 marca 2016 r. 72. rocznica publicznej egzekucji więźniów zamku lubelskiego, żołnierzy AK i B Ch w Kurowie;
- 6 marca Kurów GOK - Muzyczny Bukiet dla Ewy. Koncert Orkiestry Dętej z Kurowa z okazji Dnia Kobiet;
- 9 marca 2016 r. Kurów GOK - XIV Międzypowiatowy Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy o Tematyce Wiejskiej;
- 10 kwietnia 2016 r. Kurów - obchody rocznicowe mordu w Katyniu i katastrofy smoleńskiej;
- 10 kwietnia 2016 r. Klementowice - odsłonięcie tablicy pamiątkowej, umieszczonej na nagrobku rodzinnym, na cmentarzu parafialnym w Klementowicach, poświęconej pamięci Andrzeja Migdała ps. „Siapek” żołnierza AK, zamordowanego wraz z 17 żołnierzami AK w Owczarni gm. Józefów nad Wisłą przez oddział AL „Cienia”;
- Kurów, świetlica GOK.- Warsztaty praktycznego gotowania produktów pozyskanych z Banku Żywności w Lublinie, z udziałem beneficjentów programu, realizowanego przez Bank Żywności w Lublinie z udziałem Prezesa Fundacji Banku Żywności Marzeny Pienkoś;

*Dokończenie na stronie 44.
red.*

Pozyskiwanie dotacji UE przez Gminę Kurów

Ogólnopolski dwutygodnik **WSPÓLNOTA**, zajmujący się sprawami samorządu terytorialnego, a więc gmin, powiatów i województw publikuje między innymi rankingi w różnych dziedzinach ich funkcjonowania. W jednym z wydań z dnia **15 grudnia 2015 r.** opublikował ranking wykorzystania funduszy unijnych przez gminy.

W latach **2004 – 2014 Gmina Kurów** została sklasyfikowana na 1 miejscu w powiecie puławskim, **36 miejscu** w województwie lubelskim i **310 miejscu** w Polsce pod względem wykorzystania dotacji UE pozyskując 2 213,62 zł dotacji na mieszkańca. W Polsce jest 1566 gmin, które podobnie jak Kurów nie są gminami miejskimi. W województwie lubelskim jest takich gmin 172, natomiast w powiecie puławskim 10, w tym dwie miejsko-wiejskie.

Miejsca innych gmin w klasyfikacji ogólnopolskiej:

Markuszów – 378 miejsce – pozyskano 2 037,47 zł. na jednego mieszkańca

Janowiec – 499 miejsce – 1 756,00 zł. na jednego mieszkańca

Baranów – 553 miejsce – 1 656, 45 zł. na jednego mieszkańca

Wojciechów – 588 miejsce – 1 601,31 zł. na jednego mieszkańca

Jastków – 612 miejsce – 1 577,07 zł. na jednego mieszkańca

Końskowola – 722 miejsce – 1 415,09 zł. na jednego mieszkańca

Wąwolnica – 794 miejsce – 1 305,77 zł. na jednego mieszkańca

Michów – 915 miejsce – 1 161,55 zł. na jednego mieszkańca

Puławy gmina – 931 miejsce – 1 147,00 zł. na jednego mieszkańca

Kamionka – 933 miejsce – 1 143,35 zł. na jednego mieszkańca

Żyrzyn – 963 miejsce – 1 111,08 zł. na jednego mieszkańca

Garbów – 984 miejsce – 1 074,70 zł. na jednego mieszkańca

Abramów – 1 362 miejsce – 576,24 zł. na jednego mieszkańca

Również w latach **2011-2013 Gmina Kurów** została sklasyfikowana na **1 miejscu** w powiecie puławskim, **13 miejscu** w województwie lubelskim i **96 miejscu** w Polsce pod względem wykorzystania dotacji UE.

Miejsca innych sąsiednich gmin w klasyfikacji ogólnopolskiej:

Markuszów – 101 miejsce

Wojciechów – 298 miejsce

Baranów – 485 miejsce

Michów – 488 miejsce

Janowiec – 547 miejsce

Jastków – 604 miejsce

Kamionka – 699 miejsce

Garbów – 778 miejsce

Żyrzyn – 868 miejsce

Końskowola – 878 miejsce

Wąwolnica – 919 miejsce

Puławy gmina – 1097 miejsce

Abramów – 1378 miejsce

Jak widać z powyższych zestawień gmina intensywnie i skutecznie aplikowała o pozyskanie dotacji z UE. **Wszystkie większe zadania, które realizowała w latach poprzednich były w znaczący sposób dofinansowane dotacjami UE.** Były to:

– Kompleksowy system wodno-ściekowy Gminy Kurów – etap I / budowa oczyszczalni i kanalizacji w południowo-wschodniej części Kurowa i w Olesinie/ w kwocie 9,2 mln. zł.

– Budowa sieci wodociągowej i remont stacji wodociągowej „Kurów I” w Olesinie, w kwocie 563 tys. zł.

– Odbudowa centrum wsi Klementowice utwardzenie placu koło kościoła i parkingu w kwocie 100 tys. zł.

– Odbudowa i zagospodarowanie Starego Rynku oraz parkingów ul. Kilińskiego w kwocie 638 tys. zł.

– Wytyczenie tras rowerowych i budowa wiat rowerowych w kwocie 18 tys. zł.

– Projekt „Na dobry start” /Szkoła Podstawowa w Kurowie/ w kwocie 220 tys. zł.

– Wielostronny Partnerski Projekt Szkół „Comenius” /Gimnazjum Kurów/ w kwocie 73 tys. zł.

– Remont budynku Ośrodka Zdrowia Kurów w kwocie 511 tys. zł.

– Remont budynku Ośrodka Zdrowia Klementowice w kwocie 204 tys. zł.

– Odbudowa domu ludowego Bartłogi w kwocie 22 tys. zł.

– Rewitalizacja budynku szkoły ks. Grzegorza Piramowicza na potrzeby kultury i turystyki w kwocie 464 tys. zł.

– Wyposażenie zespołu ludowego Bronisławki w stroje ludowe i obuwie w kwocie 5 tys. zł.

– Renowacja pomnika z 1854 roku na terenie zespołu parkowego Olesin w kwocie 1,4 tys. zł.

– Wydanie opracowania dotyczącego prehistorii gminy w kwocie 4,4 tys. zł.

– Wydanie opracowania dotyczącego dziedzictwa kulturowego gminy w kwocie 34 tys. zł.

- Adaptacja poddasza oraz części parteru budynku szkoły – domu ludowego z 1926 r. w Kłodzie na pomieszczenia świetlicy wiejskiej w kwocie 307 tys. zł.
- Młodzieżowy turniej piłkarski „Małe Euro 2012” w kwocie 10 tys. zł.
- Zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych z wyposażeniem dla OSP Kurów, OSP Kłoda, OSP Płonki należących do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w kwocie 2 mln. zł.
- Projekt systemowy „Efektywna pomoc społeczna w Gminie Kurów” w kwocie 152 tys. zł.
- Remont pomieszczeń świetlicy wiejskiej w Olesinie w kwocie 20 tys. zł.
- Wyposażenie punktu informacji turystycznej wraz z muzeum ks. G. Piramowicza w kwocie 31 tys. zł.
- Modernizacja sali widowiskowej GOK Kurów w kwocie 55 tys. zł.
- Odbudowa Centrum wsi Dęba - utwardzenie placu kostką brukową w pobliżu Kościoła w kwocie 75 tys. zł.
- Profesjonalna e-Administracja w kwocie 18 tys. zł.
- Wydanie albumu „Gmina Kurów co warto zobaczyć” w kwocie 19 tys. zł.
- Gminny plac zabaw wraz z zatoką parkingową w Kurowie w kwocie 102 tys. zł.
- Remont pomieszczeń połączony z modernizacją świetlicy wiejskiej w Buchałowicach w kwocie 42 tys. zł.
- Remont pomieszczeń połączony z modernizacją świetlicy wiejskiej w Płonkach w kwocie 56 tys. zł.
- Remont pomieszczeń połączony z modernizacją świetlicy wiejskiej w Bronistawce w kwocie 64 tys. zł.

Ponadto gmina korzystała z:

- dotacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w kwocie 1 mln. 43 tys. zł na budowę dróg gminnych i utwardzanie dna wąwozów, przez które przebiegają drogi w Buchałowicach, Klementowicach, Płonkach, oraz budowę dróg w Dębie i Wólce Nowodworskiej.
- Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w kwocie 430 tys. zł na utwardzenie dróg do pól uprawnych i gospodarstw rolnych w Klementowicach i Płonkach.
- dotacji Ministerstwa Sportu w kwocie 100 tys. zł na budowę boisk sportowych w Kurowie.
- dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w kwocie 158 tys. zł oraz programu szwajcarskiego w kwocie 40 tys. zł na utylizację pokryć dachowych z eternitu.
- dotacji Instytutu Sztuki Filmowej w Warszawie w kwocie 58 tys. zł na wymianę krzesłek w sali kinowej GOK Kurów.
- dotacji w kwocie 85 tys. zł na inwestycje realizowane w ramach funduszu sołeckiego w 2015 r.
- darowizny – w kwocie 365 tys. zł na rozbudowę i termomodernizację przedszkola w Kurowie - od Wspólnoty Gruntowej „OKRĘGLICE” w Kurowie.

Podobna strategia działania przyjęta jest na najbliższe lata.

- Pozytywnie rozstrzygnięto nasz wniosek o dotację UE na budowę drugiego etapu kanalizacji w Kurowie i Brzozowej Gaci. Wartość projektu 15,9 mln zł. Kwota dofinansowania 8,2 mln zł. Po zrealizowaniu inwestycji możliwe również będzie odzyskanie podatku VAT w kwocie ok. 3 mln zł.

Natomiast na rozstrzygnięcie czekają wnioski:

- Termomodernizacja budynków: Szkoły Podstawowej w Kurowie, GOK-u, OPS i Policji, Poczty w Kurowie, Szkoły Podstawowej w Klementowicach i świetlicy w Brzozowej Gaci. Wartość projektu 4,8 mln. zł. Przewidywana dotacja 3,2 mln. zł.

- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach gminy nie objętych kanalizacją zbiorową. Wartość projektu 2,7 mln. zł. Przewidywana dotacja 1,4 mln. zł. W sumie zostało założonych 122 podania w tym:

Bronisławka	3
Buchałowice	6
Choszczów	10
Dęba	6
Klementowice	70
Kłoda	2
Łąkoć	4
Płonki	18
Wólka Nowodworska	3

122

- Regionalne e-usługi publiczne - modernizacja sieci informatycznej i serwerowni urzędu gminy zwiększającej stopień cyfryzacji administracji i dostępności dla mieszkańców Gminy Kurów oraz Miasta Zamość, Gminy Baranów, Gminy Biszcza, Powiatu Lubelskiego /wniosek zbiorowy/. Wartość projektu 1 mln. zł. Przewidywana dotacja 800 tys. zł.

- Montaż kolektorów słonecznych w miejscowościach Gminy Kurów. Wartość projektu 4,9 mln. zł. Przewidywana dotacja 3,8 mln. zł. W sumie wniosek został złożony dla 475 gospodarstw domowych w tym:

Barłogi	6
Bronisławka	19
Brzozowa Gać	45
Buchałowice	14
Choszczów	21
Dęba	13
Klementowice	50
Kłoda	22
Kurów	149
Łąkoć	19
Marianka	2
Olesin	8
Płonki	73
Posiołek	1
Szumów	6
Wólka Nowodworska	14
Wygoda	6
Zastawie	7

475

- Budowa świetlicy w Choszczowie. Przewidywany koszt dotacji UE max. 127 tys. zł /63,63% dotacja UE – 36,37% wnioskodawca/. Wniosek złożony przez Gminę Kurów.

- Budowa placu zabaw w Klementowicach. Przewidywany koszt dotacji UE max. 144 tys. zł /97 % dotacja UE – 3 % wnioskodawca/. Wniosek złożony przez Stowarzyszenie „Kobiety Razem” w Klementowicach.

- Budowa placu zabaw w Buchałowicach. Przewidywany koszt dotacji UE max. 55 tys. zł. /97 % dotacji UE – 3% wnioskodawca/. Wniosek złożony przez Stowarzyszenie „Buchałowice Razem”.

Podczas naborów w 2017 r. będą składane kolejne wnioski o pozyskanie dotacji UE.

Stanisław Wójcicki

Patroni i rocznice godne uczczenia w 2017 r. - uchwały Sejmu i Senat RP

■ **SEJM RP** zdecydował, że patronami roku 2017 będą: Adam Chmielowski /Św. Brat Albert/, Joseph Conrad – Korzeniowski, bł. Honorat Koźmiński, Józef Piłsudski oraz, że będzie to Rok Rzeki Wisły.

■ Adam Chmielowski /Św. Brat Albert/

Urodził się 20 sierpnia 1845 r. w Igołomi k. Krakowa. Jako student Instytutu Rolniczego w Puławach brał udział w Powstaniu Styczniowym 1863 r. Jego oddział tzw. „Puławiaków” został rozbity, a on ranny – amputowano mu nogę. Po wyjściu z niewoli wyjechał na studia malarskie do Paryża, które następnie kontynuował w Gandawie i Monachium.

Po powrocie do kraju zajął się pracą artystyczną. Uzdolniony krakowski artysta malarz zaskoczył wszystkich gdy porzucił twórczość artystyczną i poświęcił się całkowicie pomocy ubogim. Złożył śluby zakonne i przyjął imię Albert oraz dał początek nowej rodzinie zakonnej Braci Albertynów i sióstr Albertynek. Zmarł 100 lat temu 25 grudnia 1916 r. w Krakowie. Prezydent Ignacy Mościcki nadał mu pośmiertnie Wielką Wstęgę Orderu Polonia Restituta za walkę o niepodległość i działalność charytatywną. Kanonizowany przez Jana Pawła II.

■ Józef Teodor Konrad Korzeniowski

/Joseph Conrad/ ur. 3 grudnia 1857 r. w Berdyczowie /obecnie Ukraina/, zmarł 3 sierpnia 1924 r. w Anglii. Syn działaczy niepodległościowych i zesłańców, polskich patriotów, człowiek trzech kultur, polskiej, francuskiej i angielskiej, wielki pisarz angielski. Choć był Polakiem nie pisał po polsku lecz po angielsku. Był jednym z najbardziej europejskich i wpływowych pisarzy jakich wydała Polska. W przyszłym roku będziemy obchodzić 160 rocznicę jego urodzin.

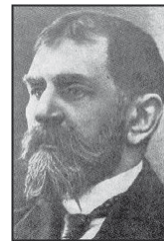
■ **Błogosławiony Honorat Koźmiński** ur. 16 października 1829 r. w Białej Podlaskiej, zmarł 16 grudnia 1916 r. w Nowym Mieście nad Pilicą. W czasach studenckich działacz polskiej konspiracji niepodległościowej. Następnie wstąpił do zakonu kapucynów, przyjął święcenia kapłańskie. Był założycielem wielu zgromadzeń zakonnych. Beatyfikowany przez papieża Jana Pawła II. W tym roku obchodziliśmy 100 rocznicę jego śmierci.

■ **Józef Piłsudski** ur. 5 grudnia 1867 r. w Żuławie k. Świecian na Litwie, zmarł 12 maja 1935 r. w Warszawie. Czynnem i walką dążył do odzyskania niepodległości. Uważał, że niepodległości nie wywalczy się tylko dyplomacją i traktatami, lecz własnym wojskiem oraz ofiarą i krwią rodaków. Utworzył Związek Strzelecki i konspiracyjną Polską Organizację Wojskową, będące namiastką utworzonych przez niego legionów. Wielki patriota i mąż stanu, twórca polskiego wojska, główny współtwórca niepodległości po 123 latach niewoli. Pierwszy marszałek Polski. W przyszłym roku będziemy obchodzić 150 rocznicę jego urodzin.

Sejm postanowił, że 2017 r. będzie też **Rokiem Rzeki Wisły**. Związane to jest z 550 rocznicą pierwszego wolnego flisu na Wiśle w wyniku zawarcia II Pokoju Toruńskiego z Krzyżakami, dzięki któremu Królestwo Polskie odzyskało między innymi Pomorze Gdańskie i dostęp do morza.

SENAT RP postanowił, że patronami 2017 r. będą: lekarz Władysław Biegański, gen. Józef Haller, gen. Tadeusz Kościuszko i prezydent na uchodźstwie Władysław Raczkiewicz oraz, że będzie to Rok Rocznicy Koronacji Matki Bożej Częstochowskiej na Królową Korony Polskiej.

■ **Władysław Biegański** ur. 28 kwietnia 1857 r. w Grabowie nad Prosną, zm. 29 stycznia 1917 r. w Częstochowie. Lekarz internista, doktor medycyny logik, filozof, działacz społeczny, dyrektor szpitala. Swoje życie poświęcił dobru wspólnemu. Zajmował się niemal wszystkimi dziedzinami medycyny, szczególnie chorobami zakaźnymi, diagnostyką chorób i logiką w medycynie. W 2017 r. będziemy obchodzić 100 rocznicę jego śmierci.

■ **Józef Haller** ur. się w 1873 r. w Jurczycach pod Krakowem, zmarł 1960 r. w Londynie. Polityk, generał, dowódca II Brygady Legionów Polskich, II Korpusu Polskiego w Rosji oraz Armii Polskiej we Francji zwanej Błękitną w czasie I wojny światowej, która w sile 100 tys. żołnierzy weszła w skład wojska polskiego, a także Armii Ochotniczej w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 r. Jego biografia wiąże się z wieloma wydarzeniami, których rocznice obchodzimy w 2017 r.: 150 rocznica powstania Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” polskiej organizacji młodzieżowej patriotycznej i sportowej w której działał oraz, 100 rocznica utworzenia Błękitnej Armii Polskiej we Francji.

■ **Tadeusz Kościuszko** ur. się w 1746 r. na terenie obecnej Białorusi w Mereczowszczyźnie, zmarł 15 października 1817 r. w Solurze w Szwajcarii. Był dowódcą korpusu w wojnie polsko-rosyjskiej 1792 r. w obronie Konstytucji 3 Maja 1791 r., naczelnikiem powstania kościuszkowskiego z 1794 r., polskim i amerykańskim generałem, uczestnikiem walk o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki, polskim i amerykańskim bohaterem narodowym. W 2017 r. obchodzimy 200 rocznicę jego śmierci.

■ **Władysław Raczkiewicz** ur. 28 stycznia 1885 r. w Kutaisi w Gruzji, zmarł 6 czerwca 1947 r. w Walii. Prawnik trzykrotny minister spraw wewnętrznych i wojewoda nowogródzki, wileński, krakowski i pomorski, marszałek Senatu, Prezes Światowego Związku Polaków

z Zagranicy w II RP. Dnia 5 września 1939 r. opuścił Polskę i udał się do Francji. Po klęsce w kampanii wrześniowej 1939 r. prezydent Ignacy Mościcki mianował go następcą na stanowisku Prezydenta RP, 30 września 1939 r. został zaprzysiężony na Prezydenta RP na Uchodźstwie. Objęcie przez niego urzędu Prezydenta RP stanowiło widomy wyraz ciągłości naszych władz państwowych. W 2017 r. obchodzimy 70 rocznicę jego śmierci.

■ Senat RP postanowił też, że 2017 r. będzie **Rokiem Rocznicy Koronacji Matki Bożej Częstochowskiej na Królową Korony Polskiej**. Matka Boża Częstochowska jest królową Polski od 1656 r. Wtedy to

król Jan Kazimierz złożył w czasie tzw. „potopu szwedzkiego” śluby w katedrze lwowskiej o ustanowieniu Jej Królową Korony Polskiej. Koronacja obrazu jasnogórskiego diademami papieskimi papieża Klemensa XI nastąpiła jednak dopiero 61 lat później – 8 września 1717 r. Była to pierwsza koronacja obrazu Matki Bożej poza Rzymem i Italią. Uroczystość była też bezprecedensowa bowiem uczestniczyła w niej astronomiczna jak na tamte czasy liczba 200 tys. pielgrzymów. Koronacji dokonał abp Krzysztof Szembek. W 2017 r. przypada 300 rocznica koronacji. Będzie to znaczący wkład w propagowanie patriotycznej i religijnej tradycji Rzeczypospolitej.

Stanisław Wójcicki

Informacje z powiatu za rok 2016!

Działalność Rady Powiatu Puławskiego

Mija już drugi rok V kadencji Rady Powiatu Puławskiego.

W minionym roku podjęto wiele ważnych uchwał, planów i strategii kształtujących politykę rozwoju powiatu. Miedzy innymi przyjęto: Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Puławskiego; Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Puławskim na lata 2016-2022; Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Powiecie Puławskim na lata 2016-2022; Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Puławskim na lata 2016-2022; Strategię Rozwoju Powiatu Puławskiego do roku 2020 z perspektywą do 2030 roku; Uchwałę ustanawiającą Odznakę Honorową Zasłużonego dla Powiatu Puławskiego oraz ustalającą jej wzór, zasady i tryb nadawania oraz noszenia; Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w Powiecie Puławskim w 2017 r. oraz inne wynikające z bieżącej działalności Powiatu Puławskiego. Nad wszystkimi dokumentami pracowaliśmy tak aby potrzeby mieszkańców Gminy Kurów były zabezpieczone.

Szpital puławski na dobrej drodze

Przyjęty w grudniu 2015 roku plan naprawczy dla puławskiego szpitala zaczyna przynosić efekty. Placówka działa w pełnym zakresie usług medycznych jakie realizowała przed rokiem, zadłużenie przyhamowało, a od października szpital samodzielnie realizuje swoje zobowiązania.

Mimo krytyki, trudnego roku widać zadowolenie z systematycznych postępów prac naprawczych. Szpital funkcjonuje w pełnym wymiarze usług, zadłużenie wyhamowało, a w samej placówce widać pierwsze zmiany ku lepszemu. Nie wszystkie łączenia oddziałów pierwotnie zakładane zostały zrealizowane. Dyrekcji udało się znaleźć inne rozwiązania organizacyjne, które przynoszą oszczędności kosztowe.

Rada Powiatu Puławskiego postawiła przed nowym dyrektorem SP ZOZ w Puławach, Piotrem Rybakiem niezwykle trudne zadanie. Utrzymać przede wszystkim publiczny charakter szpitala i dotychczasowy zakres realizowanych zadań, polepszyć poziom usług i doprowadzić do uzdrowienia finansów.

Sytuacja szpitala w momencie przyjmowania programu naprawczego była dramatyczna. W grudniu brakowało pieniędzy na wypłaty pensji dla personelu, 420 wierzycieli domagało się zwrotu należności, 22 miliony złotych zobowiązań wymagalnych czyli do natychmiastowej

zapłaty, komornicy, zabieranie pieniędzy z NFZ oraz wstrzymywanie dostaw leków i materiałów medycznych. Jednak mając przedstawiony przez dyrektora Rybaka plan działań Rada Powiatu Puławskiego mogła udzielić pożyczki z budżetu Powiatu. Gdyby nie ta cesja wierzyciele, którzy mieli już wyroki sądowe, zablokowaliby pieniądze w NFZ i to groziłoby upadłością szpitala. W dalszej kolejności Rada Powiatu przyjęła zmianę statutu, umożliwiającą nową organizację zarządzania w puławskim SP ZOZ. Oczywiście nie obyło się to bez emocji, ale towarzyszyła wiara i szczerze przekonanie, że przyjęto słuszną drogę. Wiara, że publiczny szpital jest potrzebny widać także w ofiarności sponsorów zewnętrznych zarówno Zakładów Azotowych, Miasta Puławy, Powiatu Puławskiego oraz gmin z terenu powiatu puławskiego w tym Gminy Kurów przekazujących systematycznie środki finansowe na doposażenie szpitala w nowoczesny sprzęt i technologie. Dzięki temu wsparciu można było przekazać na rzecz szpitala dotacje celowe na: dofinansowanie modernizacji polegającej na wydzieleniu części parteru, wykonaniu przebudowy i remontu Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej nr 4 w Puławach przy ul. Kołtataja 51 – kwota 350 000 zł; dofinansowanie modernizacji polegającej na przebudowie i remoncie Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej nr 2 w Puławach przy ul. Skłodowskiej 10 – kwota 350 000 zł, dofinansowanie modernizacji polegającej na przebudowie i remoncie Oddziału Położniczo-Ginekologicznego – kwota 600 000 zł, dofinansowanie doposażenia Bloku Operacyjnego w pawilonie A Szpitala Specjalistycznego – kwota 120 000 zł; dofinansowanie doposażenia Oddziału Noworodkowego – kwota 40 000 zł. Na sesji listopadowej Rada Powiatu Puławskiego podjęła uchwałę o dofinansowaniu w kwocie 100 000,00 zł zakupu aparatury i sprzętu medycznego dla oddziału wewnętrznego.

Powstrzymanie zbędnych wydatków i „wycieków” finansowych, zmiany organizacyjne i zarządcze przyniosły już efekty.

Wiele kontrowersji budziło zmniejszanie obsad karetek – dziś już widać, że były to tylko obawy. Szpital ma wyleasingowane nowe, dobrze wyposażone karetki, które zastąpiły stare, wypożyczone pojazdy. Ratownicy przeszli gruntowne szkolenie.

Wiele dzieje się pod względem poprawy jakości usług w zmodernizowanym Oddziale Ginekologiczno-Położniczym. Podobnie na neurologii, na której podjęto leczenie udarów nowoczesną i bardzo skuteczną metodą trombolityczną dającą szansę na szybkie i całkowite przywrócenie zdrowia. Renoma oddziału urologicznego wykracza daleko poza granice powiatu. Na pochwały zasługuje ortopedia.

Widać zaangażowanie dyrekcji szpitala oraz kierownika oddziału

w poprawę strategicznego dla oceny placówki Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

Na przeprowadzonych kontrolach szpitala 30 września i 23 listopada dyrektor szpitala potwierdził zakończenie realizacji planu naprawczego oraz, że podjęte kroki przybliżają puławski szpital do osiągnięcia bezwzględного zera na koniec ostatniego kwartału 2016 roku.

Dzisiaj po roku pracy widzimy, że puławski szpital faktycznie może pozostać publiczny i pretendować do tego, aby być lepszą placówką.

Nigdy nie jest tak dobrze aby nie mogło być jeszcze lepiej. Potrzeba dużo zrozumienia pracowników szpitala jak i nas pacjentów.

Infrastruktura powiatowa w Gminie Kurów

Powiatowy Zarząd Dróg w Puławach w 2016 r. na terenie gminy Kurów zrealizował zadania: budowa chodnika przy drodze powiatowej 1514L w Łąkoci – etap I za kwotę 49 000,00 zł w tym ze środków pochodzących z budżetu Gminy Kurów w kwocie 22 000,00 zł (fundusz sołecki); budowa chodnika przy drodze powiatowej 2534L w Klementowicach – dwa etapy za łączną kwotę 107 467,52 zł w tym ze środków pochodzących z budżetu Gminy Kurów w kwocie 25 000,00 zł (fundusz sołecki). Łącznie wydatковано z budżetów 156 467,52 zł na poprawę infrastruktury dróg powiatowych na terenie Gminy Kurów.

Powiatowy Zarząd Dróg w Puławach zadbał także o wykonanie prac remontowych w ciągu drogi powiatowej Nr 1518L na odcinku od miejscowości Zastawie do skrzyżowania z drogą powiatowa nr 1514L przez Inwestora „Farmy Wiatrowe Lubartów” po zakończeniu prac transportowych. Długość remontowanego odcinka przez miejscowość Zastawie wyniosła 1750 m. Całość kosztów związanych z remontem tego odcinka poniósł Generalny Inwestor „Farmy Wiatrowe Lubartów-Elektrownie Wiatrowe Wschód” z siedzibą w Warszawie. W ramach prac związanych z przywróceniem stanu pierwotnego nawierzchni wyremontowano również odcinek drogi powiatowej nr 1514L (przy moście w Łąkoci) o długości 60 m (na całej szerokości jezdni) od mostu w stronę Michowa oraz 25 m od mostu w stronę Kurowa (na szerokości 1,5 m).

Ponadto na drogach powiatowych wykonywane były remonty cząstkowe, koszenie poboczy, utrzymanie zimowe dróg oraz prace związane z wycinką drzew i krzewów rosnących w pasach drogowych.

Ponadto należy przypomnieć dzięki staraniom wielu osób i zaangażowaniu finansowym Gminy Kurów udało się wprowadzić zmianę organizacji ruchu na drodze powiatowej ul. Głowackiego w Kurowie.

Wsparcie dla organizacji pozarządowych

Poprzez budżet powiatu puławskiego przekazywane są każdego roku środki finansowe w wysokości 10 000 zł pochodzące z budżetu Gminy Kurów na działania w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych będących mieszkańcami Gminy Kurów. Zadania te realizuje Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Otwarty Krąg.

Powiat Puławski w 2016 roku po raz kolejny wsparł także kwotą 4 000 zł realizację zadania publicznego pn. Wzbogacenie atrakcji kulturalnych na terenie powiatu puławskiego poprzez realizację plenerowej wystawy pt. „Wspomnienia zatrzymane w kadrze” w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań o charakterze pożytku publicznego w 2016 roku w zakresie kultury. Wystawę można było oglądać przez okres wakacji na Starym Rynku w Kurowie.

Ponadto nasi mieszkańcy korzystają z różnych form pomocy powiatowych jednostek organizacyjnych: Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach, Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach oraz pozostałych. Pomoc tę stanowią między innymi staże, prace interwencyjne, środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz programy dla

osób niepełnosprawnych.

Nagrody i wyróżnienia Powiatu dla naszych mieszkańców

23 kwietnia 2016 r. odbyła się doroczna ceremonia wręczenia nagród Starosty dla zawodników, trenerów i innych osób osiągających wybitne wyniki sportowe. W tym roku wyróżniono Piotra Pękałę / kolarstwo/ sportowca pochodzącego z Gminy Kurów. 28 sierpnia w Kazimierzu Dolnym odbyły się Dożynki Powiatowe. Uroczystości rozpoczęły się mszą św. w kazimierskiej Farze. Następnie uczestnicy przeszli na kazimierski rynek w barwnym korowodzie. Podczas tegorocznego święta plonów również nie zabrakło miłych akcentów i wyróżnień dla osób mieszkających na terenie naszej gminy. Nagrody otrzymali wyróżniający się rolnicy z poszczególnych gmin naszego powiatu. Z gminy Kurów nagrodę z rąk Starosty Puławskiego otrzymał Krzysztof Lis z Klementowic. W konkursie wieńców dożynekowych w kat. wieńiec nowoczesny wyróżnienie otrzymało Koło Gospodyń Wiejskich z Dęby. W konkursie wieńców brał także udział przepiękny wieńiec Stowarzyszenia Kobiety Razem z Klementowice. W konkursie twórczości artystycznej w kategorii malarstwo 2 miejsce zajęła Anna Butryn z Olesina. Nie zabrakło także konkursu dla dzieci, które malowały swoje wyobrażenia o pracy rolnika. W kategorii 10-12 lat 2 miejsce zajął Mateusz Strózek z Dęby. O oprawę artystyczną uroczystości zadbały lokalne zespoły i grupy w tym Gminna Orkiestra Dęta z Kurowa. W konkursie soltysów gminę Kurów reprezentowali: Maria Wiejak – Soltyska Kurowa i Waldemar Żaba – Soltys Brzozowej Gaci.

19 listopada 2015 r. odbył się XVI Powiatowy Dzień Kultury. W dziedzinie kultury Starosta Puławski nagrodził z terenu Gminy Kurów Grzegorza Skwarka – Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury w Kurowie oraz Antoniego Płachtę pasjonata fotografii, a także wyróżnił album Ochotniczej Straży Pożarnej w Kurowie „Zatrzymane w kadrze”.

Nieodpłatna pomoc prawna w Powiecie Puławskim

Od 4 stycznia 2016 r. na terenie powiatu puławskiego działa pięć punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. Trzy stałe punkty pomocy zorganizowane zostały w Puławach i jeden w Nałęczowie. Punkt mobilny funkcjonuje zgodnie z grafikiem w miejscowościach: Baranów, Końskowola, Janowiec i Kurów.

Pomoc świadczona jest w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej. Zgodnie z ustawą pomoc w ramach tego programu adresowana jest do ściśle zdefiniowanego kręgu uprawnionych, bez względu na miejsce zameldowania na terenie RP.

Lokalizacja punktu w Kurowie: charakter mobilnym; dodatkowe informacje: tel. 81 710 46 30, pomocprawna@oic.lublin.pl; punkt prowadzony jest przez Polską Fundację Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” w Lublinie zgodnie z harmonogramem: każdy czwartek: Kurów, ul. I Armii Wojska Polskiego 1 (siedziba Gminnej Biblioteki Publicznej i Muzeum ks. G. Piramowicza). Nieodpłatna pomoc prawna jest udzielana osobom uprawnionym według kolejności zgłoszeń. Osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej może ustalić inną kolejność z ważnych powodów. Kryteria uprawniające do skorzystania z pomocy wywieszane są w siedzibie punktu.

Plany na przyszłość

Dzięki zaangażowaniu Wójta Gminy Kurów Stanisława Wójcickiego, radnych powiatowych, przychylności Zarządu Powiatu Puławskiego w projekcie budżetu Powiatu Puławskiego na rok 2017 zaplanowane są ważne dla mieszkańców naszej gminy inwestycje.

W latach kolejnych będziemy zabiegać, aby rozpoczęte inwestycje w Klementowicach, Kłodzie, Łąkoci zostały dokończone. Natomiast

droga do Choszczowa i Bronisławki, obiekt mostowy wraz z najazdami w Kłodzie zostały wykonane. A czekające inwestycje remontów dróg powiatowych, o których sygnalizowaliśmy już przy składaniu wniosków do obecnego projektu budżetu w Płonkach, Mariance, Zastawiu (odcinek od Kłody do mostu) zostały ujęte w kolejnych budżetach obecnej kadencji.

Warto wskazać, że w projekcie budżetu Gminy Kurów przedłożonym przez Wójta Gminy Kurów Stani-

sława Wójcickiego Radnym Rady Gminy Kurów pojawiły się zapisy intencyjne dotyczące wsparcia powiatu w zakresie przebudowy drogi w Zastawiu (odcinek od Kłody do mostu) 20 000,00 zł oraz w Mariance 20 000,00 zł. Ze względu na znacznie wyższe koszty remontów i na chwilę obecną brak środków finansowych w budżecie powiatu nie zostały one ujęte lecz w trakcie roku w związku z oszczędnościami

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Całość wartości zadania zł	Planowany przez Powiat Wkład Gminy Kurów zł
1	Przebudowa drogi powiatowej nr 2517L w Kłodzie (przez miejscowość) etap II	200 000,00	100 000,00
2	Przebudowa drogi powiatowej nr 2534L w Klementowicach (wzdłuż wybudowanego chodnika w 2016 r. w centrum miejscowości)	200 000,00	100 000,00
3	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1514L w Łakoci (etap II)	60 000,00	30 000,00
4	Opracowanie dokumentacji budowy obiektu mostowego w miejscowości Kłoda w ciągu drogi powiatowej nr 2514L wraz z rozebraniem mostu (założenia przewidują budowę nowego mostu wraz z najazdami drogowymi po ok. 500 m)	88 500,00	0,00
5	Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę dróg powiatowych nr 2515L i 1519L (część drogi 2515L przebiega przez teren gminy Kurów dotyczy newralgicznego odcinka Choszczów - Bronisławka przez las Kozi Bór)	220 000,00	15 000,00

przetargowymi i przesunięciami mogą ewentualnie zostać zrealizowane, o co z pewnością będziemy prosić i zabiegać.

Wszelkie informacje na temat działalności Powiatu oraz pracy Rady Powiatu można odnaleźć na stronie internetowej Powiatu Puławskiego oraz w kwartalniku powiatowym „Tu jest Moje miejsce”.

Arkadiusz Mafecki – Radny Rady Powiatu Puławskiego

Z PRACY RADY GMINY KURÓW – UCHWAŁY PODJĘTE W ROKU 2016

UCHWAŁY PODJĘTE W ROKU 2016 (1.X.2016 – 6.XII.2016 r.)

Uchwały podjęte na XV Sesji VII kadencji Rady Gminy Kurów w dniu 6 października 2016 roku:

- Uchwała Nr XV/124/2016** zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kurowie.
- Uchwała Nr XV/125/2016** w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na okres 10 lat w trybie bezprzetargowym nieruchomości mienia komunalnego położonej w Kurowie przy ul. Lubelskiej 35, na której posadowiony jest budynek centrali telefonicznej.
- Uchwała Nr XV/126/2016** w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie w drodze przetargu na okres 10 lat gruntów rolnych mienia komunalnego.
- Uchwała Nr XV/127/2016** w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie na czas nieoznaczony w trybie bezprzetargowym działki mienia komunalnego położonej w Kurowie przy ul. Blich.
- Uchwała Nr XV/128/2016** w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie na okres 3 lat, kolejnej umowy na dzierżawę lokalu mienia komunalnego, położonego w Kurowie przy ul. Lubelskiej 8, zajętego na prowadzenie apteki.
- Uchwała Nr XV/129/2016** w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie na okres 3 lat, kolejnej umowy na dzierżawę lokalu mienia komunalnego, położonego w Kurowie przy ul. Kilińskiego 2A.
- Uchwała Nr XV/130/2016** w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauracyjne i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie Gminy Kurów.

- Uchwała Nr XV/131/2016** w sprawie przyjęcia Sprawozdania z Realizacji Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kurów na lata 2010 – 2014.
- Uchwała Nr XV/132/2016** w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych.
- Uchwała Nr XV/133/2016** w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Kurów do partnerstwa na rzecz realizacji projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 współfinansowanego przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.
- Uchwała Nr XV/134/2016** w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.
- Uchwała Nr XV/135/2016** w sprawie zmian budżetu gminy na rok 2016.

Uchwały podjęte na XVI Sesji VII kadencji Rady Gminy Kurów w dniu 25 listopada 2016 roku:

- Uchwała Nr XVI/136/2016** w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości położonej w Kurowie przy ul. Lubelskiej.
- Uchwała Nr XVI/137/2016** w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie na okres 3 lat kolejnej umowy na dzierżawę lokalu komunalnego położonego w Kurowie przy ul. Warszawskiej 16.
- Uchwała Nr XVI/138/2016** w sprawie Roczego Programu Współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
- Uchwała Nr XVI/139/2016** w sprawie zatwierdzenia taryf dla

zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Kurów na rok 2017.

5. **Uchwała Nr XVI/140/2016** w sprawie określenia wysokości stawek od podatku od nieruchomości na terenie Gminy Kurów na rok 2017.
6. **Uchwała Nr XVI/141/2016** w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego na 2017 r.
7. **Uchwała Nr XVI/142/2016** w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku rolnego
8. **Uchwała Nr XVI/143/2016** w sprawie określenia wysokości

rocznych stawek podatku od środków transportowych na rok 2017.

9. **Uchwała Nr XVI/144/2016** w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kurów na lata 2017-2019.
10. **Uchwała Nr XVI/145/2016** w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.
11. **Uchwała Nr XVI/146/2016** w sprawie zmian budżetu gminy na rok 2016.

Barbara Nowacka sekretarz Gminy Kurów

FUNDUSZ SOŁECKI GMINY KURÓW NA ROK 2017

Fundusz sołecki – są to środki wyodrębnione z budżetu gminy, zagwarantowane na realizację przedsięwzięć służących poprawie życia mieszkańców oraz należące do zadań własnych gminy. O jego wyodrębnieniu w budżecie decyduje Rada Gminy podejmując stosowną uchwałę. Rada Gminy Kurów, Uchwałą Nr XXXI/263/2014 z dnia 31 marca 2014 r., postanowiła o corocznym wyodrębnieniu z budżetu Gminy Kurów środków stanowiących fundusz sołecki.

Podstawą prawną jego funkcjonowania jest Ustawa o funduszu sołeckim z dnia 21 lutego 2014 r. (Dz. U z 2014 r., poz. 301) oraz ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U z 2016 r., poz. 446 z późn. zm.).

Wysokość środków przypadających w roku budżetowym 2017 na fundusz sołecki w Gminie Kurów dla poszczególnych jej sołectw wynosi łącznie **234 542,42 złotych**.

Warunkiem przyznania w danym roku budżetowym środków z funduszu sołeckiego jest złożenie przez sołectwo, wniosku do Wój-

ta, w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, celem uwzględnienia go w projekcie budżetu gminy. Wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie. Wszystkie sołectwa Gminy Kurów w ustawowym terminie zorganizowały zebrania wiejskie oraz złożyły wymagane wnioski o przyznanie środków, w których określono przedsięwzięcia należące do zadań własnych gminy, określone w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym.

Mieszkańcy naszych sołectw, środki funduszu sołeckiego przyznane na rok 2017, podobnie jak w roku bieżącym, postanowili przeznaczyć na budowę i remonty dróg gminnych, remonty, utrzymanie i wyposażenie świetlic wiejskich oraz obiektów gminnych, zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej (zakup drobnego wyposażenia dla OSP), urządzenie placów zabaw dla dzieci.

Wysokość przeznaczonych środków w podziale na sołectwa oraz określenie przedsięwzięcia zawiera tabela.

Plan wydatków Funduszu Sołeckiego 2017 rok

Lp.	Nazwa sołectwa	Razem	w tym:			
			Wydatki bieżące			Wydatki majątkowe
			Remonty dróg	Strażnice OSP	Remont i wyposażenie świetlic wiejskich	Budowa drogi
1	Barłogi	8 922,37	0,00	0,00	8 922,37	0,00
2	Bronisławka	10 270,16	0,00	0,00	10 270,16	0,00
3	Brzozowa Gać	20 729,01	20 729,01	0,00	0,00	0,00
4	Buchałowice	12 264,89	0,00	0,00	0,00	12 264,89
5	Choszczów	12 507,49	12 507,49	0,00	0,00	0,00
6	Dęba	11 213,61	11 213,61	0,00	0,00	0,00
7	Klementowice	26 955,80	0,00	2 955,80	0,00	24 000,00
8	Kłoda	13 531,81	13 531,81	0,00	0,00	0,00
9	Kurów	26 955,80	26 955,80	0,00	0,00	0,00
10	Łąkoć	10 971,01	10 971,01	0,00	0,00	0,00
11	Marianka	6 011,14	6 011,14	0,00	0,00	0,00
12	Olesin	14 448,31	0,00	0,00	0,00	14 448,31
13	Płonki	26 955,80	19 000,00	1 855,80	5 100,00	1 000,00
14	Posiołek	5 795,50	5 795,50	0,00	0,00	0,00
15	Szumów	10 027,56	10 027,56	0,00	0,00	0,00
16	Wólka Nowodworska	8 437,17	7 437,17	0,00	1 000,00	0,00
17	Zastawie	8 544,99	8 544,99	0,00	0,00	0,00
Razem Fundusz Sołecki Rok 2017		234 542,42	152 725,09	4 811,60	25 292,53	51 713,20

Barbara Nowacka sekretarz Gminy Kurów
Renata Maruszak Inspektor UG Kurów

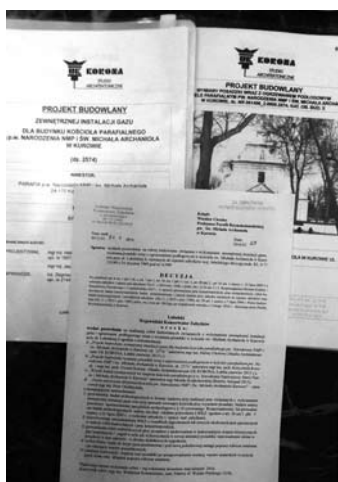

Rok 2016 to czas realizacji pierwszego etapu spektakularnej inwestycji w kurowskim kościele pw. św. Michała Archanioła

Przedstawiamy chronologię tej inwestycji z komentarzami kluczowych osób biorących udział w tym projekcie.

5 marca 2016. Ks. proboszcz Wiesław Cieszko podzielił się z Parafianami radosną informacją. Po kilku latach starań nasza Parafia otrzymała od Wojewódzkiego Urzędu Konserwatorskiego pozwolenie na realizację inwestycji ogrzewania kościoła.

Otrzymała decyzja, sygnowana przez Pana Dariusza Kopciowskiego zdecydowanie przybliżyła nas do rozpoczęcia tak długo oczekiwanej inwestycji.

31 maja 2016. Rozpoczęliśmy budowę tymczasowej wiaty, w której w czasie remontu świątyni odprawiane były Msze św.

6 czerwca 2016. Wynieśliśmy z kościoła wyposażenie ruchome. W kaplicy odbyła się pierwsza Msza św. Konstrukcja ma wymiary 12x8 m i jest wielkości głównej nawy kościoła.

9 czerwca 2016. Wykonawca inwestycji wszedł do wnętrza pustego kościoła. Prace rozpoczęliśmy od zabezpieczania ołtarzy i obrazów.

Pan Waldemar Komarzeniec, kierownik budowy: w okresie czerwiec-sierpień 2016 Zakład Remontowo-Budowlany „ROZPĘD” z Garbowa wykonywał w kościele parafialnym w Kurowie roboty budowlane, związane z wymianą posadzki oraz ogrzewania podłogowego. Jest to już kolejny kościół w naszym regionie, gdzie montowane jest tego typu ogrzewanie. Zakład Remontowo-Budowlany „ROZPĘD”, specjalizujący się w remontach i budowie obiektów sakralnych, wcześniej

wykonał ogrzewanie podłogowe w kościołach w Kazimierzu Dolnym, Końskowoli i Garbowie.

Ogrzewanie podłogowe jest bardzo wygodnym i łatwym w eksploatacji systemem grzewczym, zapewniającym użytkownikom odpowiedni komfort cieplny, ale na etapie wykonania wymagającym całkowitego wyłączenia obiektu z użytkowania na okres 2-3 miesięcy.

Aby wykonać instalację ogrzewania podłogowego, należy rozebrać starą posadzkę i wybrać grunt na całej powierzchni obniżając się o około 40 cm. Dlaczego aż tyle? Instalacja grzewcza musi leżeć na stabilnym, odpowiednio mocnym podłożu, które nie zapadnie się po pewnym okresie użytkowania. Między tym mocnym podłożem a rurami grzejnymi musi znajdować się warstwa izolacyjna, aby ciepło z rur nie trafiło do gruntu, ale ogrzewało powietrze w kościele. Od góry rury grzejne przykryte są kolejną warstwą betonu na której docelowo ułożona jest posadzka z płyt granitowych. Mówiąc obrazowo – podłoga przy tym systemie grzewczym przypomina kanapkę, składającą się z kilku warstw.

Powierzchnia kościoła parafialnego w Kurowie wynosi ok. 350 m² (razem z prezbiterium i zakrystią). Łatwo policzyć, że obniżając się o 40 cm, trzeba było usunąć z wnętrza kościoła 140 m³ gruntu. Roboty te musiały być wykonywane ręcznie ze względu na konieczność prowadzenia równoległe badań archeologicznych. W ich trakcie odsłonięto fragmenty fundamentów pierwotnego kościoła oraz wejścia do trzech krypt grobowych. W największej, znajdującej się przed prezbiterium znajdują się trumny księdza Grzegorza Piramowicza i jego matki, w drugiej kilka trumien członków rodziny Baczyńskich, trzecia jest pusta. Zgodnie z decyzją księdza proboszcza krypta ks. Piramowicza będzie dostępna i w tym celu na otworze wejściowym do niej zostanie zamontowana kłapa otwierana elektrycznie. Wejścia do dwóch pozostałych krypt zostały na trwałe zasklepiene.

W warstwie betonu nad rurami grzejnymi zostały umieszczone przewody instalacji elektrycznej i nagłośnienia.

Schody przed ołtarzem głównym i ołtarzami bocznymi oraz schody między nawą kościoła a prezbiterium były w bardzo złym stanie technicznym, w związku z czym zostały rozebrane i ponownie wykonane z trwałego i wytrzymałego materiału tzn. betonu.

13 czerwca 2016. Rozpoczęliśmy usuwanie posadzki. Prace zakończono następnego dnia.

15 czerwca 2016. Rozpoczęliśmy usuwanie podłoża. Wszystkie prace odbywały się pod nadzorem archeologicznym. W pobliżu filarów wyznaczono kilka stanowisk archeologicznych, gdzie znaleziono fragmenty podmurówek, monet czy naczyń liturgicznych ocenianych na XVII w.

Pan Mariusz Matyaszewski, archeolog: w czerwcu 2016 roku prowadzono nadzór archeologiczny nad pracami ziemnymi, służącymi wykonaniu ogrzewania podłogowego oraz wymianie posadzki w kościele parafialnym pod wezwaniem Narodzenia NMP i św. Michała w Kurowie. Powyższą formę obserwacji i rejestracji archeologicznej sprawowano przede wszystkim ze względu na zabytkowy charakter obiektu, w tym duże prawdopodobieństwo odkrycia starszych faz rozwoju świątyni oraz pozyskania zabytków ruchomych, głównie w postaci monet i drobnych przedmiotów codziennego użytku, takich jak ułamki naczyń, kafli piecowych itp. Przypomnieć należy, iż praktycznie we wszystkich kościołach Lubelszczyzny gdzie prowadzono analogiczne prace remontowe, w tym w świątyniach zlokalizowanych w nieodległych Puławach, Końskowoli, Kazimierzu Dolnym, czy Wąwolnicy, natrafiano na ślady znacznie poszerzające naszą wiedzę o przeszłości tych sakralnych obiektów i nierzadko przesuwających ich metrykę w czasy bardziej odległe. Podobnych odkryć dokonano także w 2016 r. w Kurowie, gdzie po zdjęciu dotychczasowej posadzki natrafiono na relikty murów identyfikowanych ze starszymi etapami rozwoju kościoła, a także odsłonięto wejścia do krypt grobowych. W pierwszym przypadku mamy do czynienia przede wszystkim z ujawnieniem relikwów kościoła murowanego, jednonawowego, wspartego przyporami, z zapewne nieco węższym prezbiterium mogącym być zakończonym półkoliście. Niewykluczone, iż są to pozostałości świątyni powstałej bądź ok. połowy XVI w., tj. po przekształceniu jej na zbór wyznawców kalwinizmu, lub też związane z etapem dalszej przebudowy, mającej miejsce już po rekuncji kościoła po poł. XVII w. W dwóch spośród trzech odsłoniętych wewnątrz krypt odkryto kilkanaście trumien, min. identyfikowaną z osobą księdza Grzegorza Piramowicza pod częścią prezbiterialną oraz z członkami rodziny Baczyńskich ujawnione w pomieszczeniu podziemnym w świetle nawy południowej - a które przeniesione tu zostały z grobowca znajdującego się na miejscowym cmentarzu. Pośród tzw. zabytków ruchomych, szczególną uwagę zwracają liczne monety, a także elementy wyposażenia kościoła, w tym ułamki szkieł okiennych, tzw. gomółkowych i taflowych oraz fragmenty XVII w. szklanych naczyń liturgicznych.

16 czerwca 2016. W godzinach porannych odstoniliśmy wejście do głównej krypty, zlokalizowanej pod prezbiterium.

17 czerwca 2016. Zakończyliśmy penetrację krypt. Potwierdzono obecność szczątków ks. Grzegorza Piramowicza i jego matki. Krypta przy nagrobku St. Zbąskiego okazała się pusta. Odkryto kolejną kryptę z przodu prawej nawy. W południe zakończyliśmy eksplorację

wspólnym zdjęciem z ekipą programu redaktora Adama Sikorskiego - „Było nie minęło”.

18 czerwca 2016. Rada Duszpasterska zapoznała się z przebiegiem prac w kościele. Przyjęliśmy harmonogram zbiórek funduszy.

19 czerwca 2016. Kontynuowaliśmy ręczne wybieranie podłoża (wg zalecenia archeologów). Pani archeolog Jadwiga Józwiak naniosiła na planie świątyni miejsca istotne archeologicznie.

21 czerwca 2016. Odstoniliśmy wejście do kolejnej krypty z pochówkami rodziny Baczyńskich. Archeolodzy ciągle odnajdują wiele starych monet. Na zdjęciu kilka z nich.

Pan Krzysztof Boreczek, historyk: podczas prowadzonych prac remontowych posadzki w kościele parafialnym w Kurowie, odsłonięto wejścia do trzech krypt. Jedna znajduje się przy epitafium Stanisława Zbąskiego. Okazało się, że jest pusta. Za to pozostałe dwie zawierają szczątki rodziny Baczyńskich oraz ks. Grzegorz Piramowicza i Jego matki. Trumny rodziny Baczyńskich zostały przeniesione z rodzinnego grobowca z miejscowego cmentarza i wstawione do bocznej krypty obok ołtarza Św. Rodziny. W centralnej krypcie znajdującej się pod prezbiterium są złożone szczątki ks. Grzegorza Piramowicza i Jego matki. Na zewnętrznej ścianie prezbiterium znajdują się dwie płyty świadczące o pochówku tych dwóch postaci w podziemiach kościoła. O ile szczątki Grzegorza Piramowicza znajdują się w podwójnej trumnie i są zachowane dobrze, to trumna Jego matki jest w stanie fatalnym. Ks. Grzegorz Piramowicz był postacią nietuzinkową. Związany przyjaźnią z ówczesnym właścicielem Kurowa Ignacym Romanem Potockim, czynnie uczestniczył w pracach Komisji Edukacji Narodowej. Był sekretarzem Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych. Wówczas to napisał podręcznik dla nauczycieli szkół elementarnych pt. „Powinności nauczyciela”. Po upadku Rzeczypospolitej szlacheckiej, w 1799 r. zmuszony został przez zaborcze władze austriackie do przejścia na probostwo w Międzyrzeczu Podlaskim. Po nim proboszczem w Kurowie został Jego brat Stanisław Piramowicz. Zmarł 14 XI 1801 r. Jeszcze za życia życzył sobie, aby był pochowany obok matki,

co też uczyniono i 21 XI 1801 r. trumna Jego spoczęła obok matki w centralnej krypcie kościoła kurowskiego pod prezbiterium. Potwierdza to wpis w parafialnych księgach zgonów.

22 czerwca 2016. Rozpoczęliśmy prace przy doprowadzaniu instalacji gazowej na północną ścianę kościoła.

23 czerwca 2016. Podczas usuwania podłoża w zakrystii natrafiliśmy na fragment ceglanej posadzki. W godzinach południowych do remontowanej świątyni przybyli archeolodzy reprezentujący Wojewódzki Urząd Konserwatorski. Po zapoznaniu się ze stanem prac, sporządzono protokół.

24 czerwca 2016. Kolejny dzień i kolejna sensacja archeologiczna. Przy kopaniu rowu pod instalację gazową natrafiono prawdopodobnie na kolejną kryptę na zewnątrz kościoła od strony południowej.

28 czerwca 2016. Trwało ustalanie chronologii stykających się murów w węzłach archeologicznych. Zakończyliśmy doprowadzanie gazu na północną ścianę kościoła.

29 czerwca 2016. W południe rozpoczęła się druga wizyta zespołu archeologów. Przekazane zostaną ostateczne zalecenia. Rozpoczęliśmy nawożenie piachu do lewej nawy.

30 czerwca 2016. Najistotniejsze decyzje zespołu archeologów z Wojewódzkiego Urzędu Konserwatorskiego: krypta ze szczątkami ks. G. Piramowicza zostanie przykryta klapą, zaś wejścia do pozostałych krypt zostaną zasklepiene. Odkryte fragmenty podmurówek i fundamentów zostaną zdemontowane w stopniu umożliwiającym realizację projektu ogrzewania. Trwał zalecony demontaż fragmentów starych fundamentów.

5 lipca 2016. Trwał końcowy etap zagęszczania podsypki pod betonową wylewkę.

7 lipca 2016. Zakończyliśmy przygotowanie podłoża pod wylewanie suchego betonu. Prace odbędą się za kilka dni. Krypty zostaną zasklepiene w kolejnym etapie.

12 lipca 2016. Rozpoczęliśmy wylewanie chudego betonu na całej powierzchni. Po południu na znacznej części kościoła zalegał już zagęszczony beton.

13 lipca 2016. Dokończyliśmy wylewanie betonu. Rozpoczęliśmy prace przy zasklepianiu bocznych krypt (szalunek, zbrojenie).

14 lipca 2016. Boczne krypty zostały ostatecznie zasklepiene.

15 lipca 2016. Trwał proces schnięcia betonowej wylewki. Wykonaliśmy zbrojenie wieńcowe pod klapę krypty z pochówkiem ks. Piramowicza.

18 lipca 2016. Rozpoczęliśmy rozkładanie na betonowej wylewce czarnej folii izolacyjnej, a na niej styroduru. Firma hydrauliczna rozpoczęła montaż rozdzielaczy na filarach (projekt przewiduje 2 rozdzielacze na filarach + 1 w zakrystii).

19 lipca 2016. Rozpoczęliśmy układania instalacji grzewczej.

20 lipca 2016. Trwało podłączanie przewodów zasilających instalacji grzewczej do rozdzielaczy. Materiały wykorzystane do instalacji są najwyższej jakości, najbardziej renomowanych firm niemieckich.

21 lipca 2016. Trwał montaż rur doprowadzających ciepło do rozdzielaczy. Zaizolowane rury znalazły się w 8 centymetrowej warstwie styroduru. Wszystkie ściany na wysokości przyszłej posadzki zostały wyrównywane i otynkowane. Zostanie tam umieszczona gąbczasta warstwa tworząca dylatację. Jest to konieczne, aby zapobiec przeniesieniu jakichkolwiek naprężeń ze strony „pracującej” przy zmieniającej się temperaturze posadzki.

22 lipca 2016. Wybrane filary zostały obite z obsypującego się tynku. Kładziony jest tynk renowacyjny. Wybrzuszenia sklepień krypt zmuszają do zastosowania nad nimi cieńszej warstwy izolacji ze styroduru o grubości 4 cm.

25 lipca 2016. Przewody grzewcze od rozdzielaczy zostały doprowadzone do pomieszczenia w którym znajdzie się piec (pomieszczenie nad zakrystią).

26 lipca 2016. Końcowy etap przygotowania powierzchni przed położeniem instalacji grzewczej. Wypełniliśmy betonem wszystkie puste miejsca w styrodurze, m. in. wycięte korytarze z rurami.

27 lipca 2016. Do kościoła dotarły płyty styropianowe niemieckiej firmy Rehau, na których zostanie ułożona instalacja grzewcza.

28 lipca 2016. Całe prezbiterium zostało już wyłożone styrodurem. Skuliśmy schodki przed prezbiterium i przygotowaliśmy do ponownego zalania.

29 lipca 2016. Dalszy ciąg przygotowania schodków przed prezbiterium i ołtarzem głównym. Przygotowaliśmy szalunki do wylania schodków przy bocznych ołtarzach.

1 sierpnia 2016. Zalaliśmy betonem schodki przed prezbiterium.

2 sierpnia 2016. Wylano schodki przed ołtarzem w lewej nawie.

4 sierpnia 2016. Zakończyliśmy kolejny etap inwestycji. Wszystkie schodki zostały ponownie wylane. Cała powierzchnia kościoła (łącznie z zakrystią) jest przygotowana do prac realizowanych przez firmę hydrauliczną.

9 sierpnia 2016. Ruszył kolejny etap inwestycji. Firma hydrauliczna rozpoczęła rozkładanie kolejnej warstwy izolacyjnej, na której położony zostanie system rur grzewczych.

11 sierpnia 2016. Rozpoczęliśmy układanie rur rozprowadzających ciepło.

16 sierpnia 2016. Zakończyliśmy rozkładanie systemu rur grzewczych. Łącznie położyliśmy około 2,5 km rur.

22 sierpnia 2016 r. Rozpoczęliśmy wylewanie wierzchniej warstwy posadzki.

25 sierpnia 2016. Trwa przerabianie ławek. Prace polegały m. in. na usunięciu podestów. W przypadku ogrzewania podłogowego elementy te ograniczałyby konwekcję ciepłego powietrza. Zakładana temperatura posadzki to 15°C-20°C (w nogi będzie zdecydowanie cieplej), a temperatura powietrza to ok. 10°C.

26 sierpnia 2016. Rozpoczęliśmy odświeżanie i lakierowanie ławek.

2 września 2016. Rozpoczęliśmy impregnację posadzki.

6 września 2016. Zabezpieczyliśmy wejście do krypty głównej 2-calowymi deskami.

8 września 2016. Rozpoczęliśmy montaż instalacji elektrycznej.

13 września 2016. Trwała wymiana instalacji elektrycznej i audio.

14 września 2016. Rozpoczęliśmy tynkowanie bruzd z przewodami instalacji elektrycznej. Wprowadziliśmy przewody instalacji elektrycznej do wnętrza krypty ze szczątkami ks. G. Piramowicza.

16 września 2016. Od rana trwa montaż kraty na końcu nawy głównej.

22 września 2016. Trwał końcowy etap łączenia instalacji elektrycznej (w rozdzielnicach i punktach na ścianach).

23 września 2016. Zdjęliśmy osłony foliowe m. in. z ołtarzy w zakresie niezbędnym do funkcjonowania świątyni.

26 września 2016. Odstoniliśmy organy oraz ołtarz główny (górną część oraz boki pozostaną zakryte do końca remontu).

28 września 2016. Ławki i ołtarz z kaplicy powróciły do kościoła. Testowaliśmy różne warianty oświetlenia ołtarza głównego.

29 września 2016. Po kilku miesiącach, poranne Msze św. zostały ponownie odprawione w kościele.

5 października 2016. Zespół konserwatorów rozpoczął drugi etap renowacji nagrobka St. Zbąskiego.

Pani Monika Konkolewska, konserwator dzieł sztuki: *zabytki nigdy nie są poddawane konserwacji bez wstępnej analizy warunków w jakich są eksponowane. To one, oraz działania człowieka mają zasadniczy wpływ na procesy zniszczeń i stan zachowania obiektów. Szczególnie kamień wapienny jest niezwykle reaktywny i szybko ulega procesom niszczenia w niesprzyjających okolicznościach. Utrzymująca się wilgoć, zasolenia, rozwój mikroorganizmów szybko doprowadzają do zniszczeń w strukturze kamienia, co może nie jest tak widoczne, jak utrata walorów estetycznych, lecz w konsekwencji bez porównania groźniejsze.*

W trakcie prac przy wybitnym nagrobku Stanisława Zbąskiego autorstwa Santi Gucciego okazało się, że próby oczyszczania zarówno w obrębie samego nagrobka, jak i jego otoczenia odstaniają zagrzybione, wilgotne powierzchnie o osłabionej strukturze. W ubiegłym sezonie podczas usuwania warstw farb olejnych, na bieżąco dezynfekowano odstłonięte fragmenty licząc na ich wyschnięcie i poprawę kondycji. Nie sprawdziło się jednak do końca - przez cały czas towarzyszył nam przykry zapach stęchlizny, dowód na ciągle zawilgocenie podłoża i rozwój kolonii grzybów.

Dopiero po wykonanych pracach izolacyjnych i odcięciu wnętrza kościoła od wód gruntowych nastąpiła wyraźna poprawa i można było prowadzić prace przy nagrobku bez obawy o ich zasadność. Kamień wysechł i w związku z tym nie ma obawy o atak mikroorganizmów, a także niszczące działanie soli rozpuszczonych w wodzie. Dla bezpieczeństwa świątyni, ale także ludzi, konieczne jest dalsze działanie – usunięcie warstw lamperii olejnych i dezynfekcja tynków. To pozwoli na długi czas zapewnić kościołowi estetyczny, zadbane wygląd.

24 października 2016. Rozpoczęliśmy montaż pieca oraz osprzętu w pomieszczeniu nad zakrystią.

27 października 2016. Wykonaliśmy otwory w stropie w celu wyprowadzenia kominą.

3 listopada 2016. Zakończyliśmy instalację ostatnich przyłączy do pieca gazowego.

5 listopada 2016. Wyprowadziliśmy na zewnątrz rurę kominową od pieca.

16 listopada 2016. Firma hydrauliczna skompletowała całość niezbędnej dokumentacji do odbioru instalacji grzewczej.

29 listopada 2016. Ks. proboszcz Wiesław Cieszko podpisał umowę na dostawę gazu.

30 listopada 2016. Firma gazownicza zainstalowała gazomierz. Firma hydrauliczna rozpoczęła rozruch pieca. Popłynęło ciepło !

Karol Pasternak

215. rocznica śmierci ks. Grzegorza Piramowicza i wizyta w Kurowie Jego Ekscelencji Edgara Ghazaryana – Ambasadora Republiki Armenii w Polsce

215 lat temu zmarł Ks. Grzegorz Piramowicz, ponad dwudziestoletni proboszcz parafii w Kurowie, XVIII-wieczny działacz społeczny, reformator polskiej oświaty, autor podręczników, członek KEN, przyjaciel króla Stanisława Augusta, uczestnik Obiadów Czwartkowych i co ciekawe... z pochodzenia Ormianin. Właśnie ten fakt przyczynił się do odwiedzin ambasadora Armenii Edgara Ghazaryana w Kurowie.

Rocznicowe uroczystości odbyły się 14 listopada 2016 r. Rozpoczęła je uroczysta Msza św., z udziałem pana ambasadora, władz gminy, pocztów sztandarowych OSP Kurów oraz Szkoły Podstawowej, noszącej imię wybitnego księdza, wraz z jej uczniami i nauczycielami, przybyli również liczni parafianie. W homilii ks. proboszcz Wiesław Cieszko przypomniał sylwetkę, działalność i związki z Kurowem ks. Piramowicza, podkreślając fakt pochówku ks. Grzegorza Piramowicza i Jego Matki Anny w kościele kurowskim, w krypcie pod ołtarzem głównym. Zabrał też głos wójt gminy Stanisław Wójcicki, powiedział m.in. :

Nasza szkoła podstawowa nosi imię ks. Grzegorza Piramowicza. Kilka lat temu ufundowaliśmy również tablicę pamiątkową, poświęconą tej

znaczącej postaci. Udało się nam również wyremontować budynek, w której założył szkołę ks. Piramowicz. Dobrą znajomością języka polskiego, zaskoczył zebranych ambasador Edgar Ghazaryan, który przedstawił związki Polaków i Ormian, podziękował za pamięć o wielkim Polaku ks. Grzegorz Piramowiczu, z pochodzenia Ormianinie.

Następnie dostoyny gość i władze gminy, złożyły wieńce przy pamiątkowych tablicach, umieszczonych na zewnętrznej ścianie kościoła. Podniosłość chwili podkreślały flagi armeńskie i polskie.

Flagi w narodowych kolorach Polski i Armenii, powiewały również

na budynku wikariatu, w którym mieściła się szkoła elementarna, założona przez ks. Grzegorza, a obecnie mieści się muzeum Jemu poświęcone i upamiętniające lokalne rzemiosło. Wizyta w tym budynku i zwiedzanie sali muzeum, były kolejnym punktem uroczystości.

Ambasador Armenii zszedł również do krypty ze szczątkami ks. Piramowicza, po czym zwiedził zabytkową plebanię, w której mieszkał oświeceniowy reformator.

Red.

Rozmowa z ks. Przemysławem Świderczukiem – wieloletnim wikariuszem w parafii w Kurowie

W czerwcu minęło 4 lata, kiedy zakończył Ksiądz pracę w naszej Parafii. Jak Ksiądz wspomina ten siedmioletni okres?

Czas bardzo szybko mija i to już 4 lata jak odszedłem z Kurowa. Pamiętam jak bardzo ciężko było odnaleźć się w nowej rzeczywistości, w nowym miejscu, w którym nikogo nie znałem. Pracę w Kurowie wspominam bardzo miło. Byłem wtedy księdzem po seminarium, pełnym zapału i chęci do pracy z młodzieżą. Mimo, że różnie bywało w gimnazjum, udało się zgromadzić sporą grupkę młodzieży w Katolickim Stowarzyszeniu Młodzieży. Niektórzy, już jako studenci odwiedzają mnie do tej pory. Bardzo miło wspominam także pracę z Legionem Maryi. Znajdują się tam ludzie bardzo oddani Kościołowi na których zawsze można liczyć. W dzieło Parafii byli zaangażowani duchowo i fizycznie. Zawsze pomogli i zawsze się pomodlili.

Wiedząc jak wielką moc ma modlitwa dla Parafii, udało się założyć Modlitewną Grupę Ojca Pio. W czasie spotkań omadlaliśmy często bardzo trudne sprawy naszych Parafian. Prośby te składano przy figurce św. Ojca Pio przy ołtarzu bocznym. Z tego co wiem, ten zwyczaj istnieje nadal. Oprócz ludzi z różnych grup bardzo sympatyczni i życzliwi byli zwykli Parafianie. Kiedy spotykali swojego księdza na ulicy, zawsze pozdrawiali i pytali jak tam się żyje. Było widać, że interesują się losami i życiem swojego duszpasterza.

Bardzo miło wspominam także czasy kolędy w Kurowie, gdzie zamknięty dom w czasie wizyty duszpasterskiej był rzadkością, za to człowiek spotykał się wielką życzliwością Parafian. Tak więc czas w Kurowie był pięknym czasem.

Co się wydarzyło u ks. po opuszczeniu Kurowa?

Po Kurowie dostałem nominację do parafii w Rejowcu Fabrycznym, gdzie pracuje do tej pory.

Czy dostrzega ks. różnice pomiędzy pracą w Kurowie a w Rejowcu ?

Na pewno każda parafia ma inną specyfikę. Ma inną historię, która ukształtowała tych ludzi. Kurów jest Parafią bardzo starą, ma swoje tradycję. W jej historii było bardzo wielu proboszczów, nie wspominając o wikariuszach. Rejowiec Fabryczny jest natomiast bardzo młodą parafią. W roku 1994 dokonano dopiero poświęcenia kościoła. W tym roku na emeryturę odszedł dopiero drugi jej proboszcz. Parafianie ciągle wspominają budowę kościoła. Miasteczko to powstało w czasach komunizmu i miało być tak jak Świdnik czy Poniatowa miejscowością bez kościoła. Jednak dzięki postawie pierwszego proboszcza Ks. Henryka Kapicy i wielkiemu zaangażowaniu Parafian, powstał bardzo duży i piękny kościół połączony z plebanią. Miasteczko powstało dzięki cementowni. Dawniej potężny zakład zatrudniał ponad tysiąc osób z Rejowca Fabrycznego i okolic. Dziś pracuje około 120 osób.

Te wydarzenia spowodowały, że ludzie, jak reszta w całej Polsce wyjechali za pracę poza jej granice. Z tego powodu często są problemy z dziećmi czy młodzieżą, bowiem nie wychowują ich rodzice.

Na pewno różnicą w pracy w Kurowie a tutaj jest kolęda. Niestety, ale bardzo wiele domów jest zamkniętych. Bardzo silnie działają tu świadkowie Jehowy, w sąsiedniej Parafii mają swoją siedzibę. Parafianom trzeba tłumaczyć, że to nie inna religia tylko sekta. Chyba większych różnic nie ma między tymi Parafiami.

Czy zakres obowiązków jest podobny?

Zakres obowiązków w nowej Parafii jest bardzo podobny do pracy w Kurowie. Uczę katechezy w szkole, z tym wyjątkiem, że w szkole podstawowej a nie w gimnazjum.

Założyłem Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, ale owoce tej organizacji dostrzegam dopiero w tym roku, może młodzież musiała dorosnąć i pójść do liceum.

Są, jak w każdej Parafii ministranci. W Rejowcu Fabrycznym jest to dość duża grupa, ponieważ wcześniejszy proboszcz kładł na to bardzo duży nacisk, widząc w przyszłości nowe powołania kapłańskie.

Jak każdy ksiądz odprawiam Mszę św. Jest tutaj bardzo dużo intencji, Parafianie pamiętają o swoich bliskich zmarłych. Jest też sporo intencji dziękczynnych, co mnie bardzo cieszy, że ludzie nie tylko proszą, ale także potrafią podziękować Panu Bogu za otrzymane łaski.

Przez 3 lata posługiwałem w grupie Neokatechumenatu, ale od tego roku przejął ją nowy ksiądz proboszcz, ponieważ wywodzi się z tej grupy. Obowiązki są więc bardzo podobne do tych w Kurowie.

Słyszeliśmy, że od niedawna ma ksiądz nową pasję.

Można powiedzieć, że jest to nowa i zarazem stara pasja czy zainteresowanie, ponieważ myślałem o tym od kiedy pamiętam, ale chyba potrzebowałem do tego dorosnąć i mieć sprzyjające warunki.

W tym roku zostałem myśliwym! Ktoś może się zastanawiać, ksiądz i myśliwy. To trochę nie pasuje. W Polsce jest ponad 100 tys. myśliwych, mają piękne tradycję i zwyczaje, patrona św. Huberta. Na pewno potrzebują też księży kapelanów, którzy nie tylko raz w roku odprawiają im Mszę św. na Hubertusa, ale potrzebują księdza, który będzie miał takie same zainteresowania jak oni i towarzyszył im na co dzień. Dzięki wstąpieniu do PZŁ, poznałem bardzo wielu ciekawych i wartościowych ludzi. Jedni są bardzo blisko Boga i odmawiają różaniec kiedy siedzą po nocy na ambonie, a inni z kościołem mają różnie,

właśnie do tych chcę najbardziej dotrzeć jako ksiądz. Myślistwo odczytuję więc jako takie powołanie w powołaniu.

Cieszymy się, że przy różnych okazjach odwiedza ksiądz Kurów. Jak ocenia ksiądz zakres prac wykonanych w naszym kościele?

Do Kurowa jeżdżę dość często. Przez te 7 lat człowiek zawarł różne przyjaźnie i znajomości. Nie ma co z nich zrezygnować tylko dlatego, że zmieniło się parafie. Przyjeżdżam z różnych okazji. Niestety czasami na pogrzeby, bo chcę się pomodlić w intencji tych, których poznałem, a którzy odeszli, a także być wsparciem dla najbliższej rodziny. Ale jestem także na radosnych wydarzeniach jak ślub lub chrzciny. Sam nawet zostałem chrzestnym u bardzo bliskiej rodziny.

W czasie tych odwiedzin, a także dzięki stronie internetowej Parafii, śledziłem można powiedzieć na bieżąco tę wielką inwestycję, jaką jest ogrzewanie kościoła.

I tak czasami sobie myślę, że musiałem odejść z Kurowa akurat w czasie gdy zrobiono obwodnicę i założono ogrzewanie w kościele. Dziś ogrzewanie kościołów staje się czymś oczywistym. Pamiętam, że w dekanacie garbowskim tylko kościół w Kurowie nie był ogrzewany. Był czas w zimie, że w ampulkach zamarzała woda, a Pan kościelny podgrzewał wodę na chrzciny dziecka.

Plany z ogrzewaniem rozpoczął ks. Wiesław Pecyna, ale zmiana parafii nie pozwoliła mu na wiele w tym zakresie.

Obecny ks. Wiesław Cieszo jest bardzo zaradnym ale i odważnym

proboszczem, skoro podjął się tak wielkiej inwestycji. Ale myślę, że przy życzliwości i ofiarności Parafian uda dokończyć się tego dzieła.

Na zbliżające się Święta Bożego Narodzenia życzymy Księdzu wszelkich łask od nowonarodzonego Dzieciątka i zapewniamy o nieustającej pamięci i sympatii do Księdza.

Bardzo dziękuję za pamięć i modlitwę. Ze swojej strony również ją obiecuję. Modlitwa ma wielką moc. Tylko my czasami o tym zapominamy. Św. Jan Vianey powiedział: „Gdyby niebo przestało się modlić przestało by być niebem a gdyby piekło zaczęło się modlić przestało by być piekłem”. Piękna myśl tego świętego.

Życzę również wszystkim Parafianom wielu łask Bożych, opieki Matki Bożej, która dała nam Jezusa i tego abyśmy w swoim życiu nie zmarnowali tego daru jakim jest Zbawienie, bo przecież po to przyszedł do nas Bóg w postaci małego Dzieciątka, aby nas wszystkich zbawić. Jeszcze raz za wszystko dziękuję.

Myśli na Boże Narodzenie...

*Przyszedłem na świat jako Światło,
aby każdy, kto we Mnie wierzy,
nie pozostawał w ciemności*

IJ 12-46/

JÓZEF PRÓCHNIAK Z DĘBY

NIEZWYKŁE ŻYCIE ZWYKŁEGO CZŁOWIEKA

Wrażliwy społecznie historyk napisał, że „klasowość ustroju znajduje swój wyraz w klasowości źródeł”: klasy wyższe tworzą i pozostawiają po sobie więcej źródeł pisanych i materialnych niż ludzie z dolnych szczebli drabiny społecznej.¹ Tę różnicę widać nawet na starych cmentarzach, które są ważnymi nośnikami pamięci: wśród zachowanych kamiennych nagrobków przeważają groby ludzi z górnych grup społecznych, a po mogiłach i drewnianych krzyżach prostego ludu nawet ślad nie pozostał.² Badania socjologów pokazują, że ludzie z niższych szczebli słabiej znają historię swoich rodzin, rzadziej sięgają dalej niż do pokolenia osobiście pamiętanych dziadków, mniej dbają o zachowanie pamięci.³ Stąd powstaje wrażenie, że klasy ludowe są „klasami bez historii”. Szkic ten pokazuje, jak błędne jest to mniemanie i demonstruje, jak można pisać ich historię.

Bohaterem tej opowieści jest Józef Próchniak, chłop z Dęby, spoczywający na kurowskim cmentarzu (na prawo od alejki od drugiej bramy). Na kartuszu przytwierdzonym do żelaznego krzyża zapisano tylko rok jego śmierci i liczbę przeżytych lat – jakby nic o nim nie było wiadomo i niczego nie warto było uwiecznić.

1) Witold Kula, *Problemy i metody historii gospodarczej*, Warszawa 1963, s. 362.

2) Można to zobaczyć także na cmentarzu w Kurowie. W przypadku 22 grobów za-
bytkowych opisanych w książce *Ocalić od zapomnienia* (Kurów 2009), da się określić
położenie społeczne zmarłych lub ich rodzin. Większość to groby ziemian, księży,
oficerów, ekonomów, burmistrzów, leśniczego, aptekarza, poczmistrza i córki właściciela
młyna, pozostałe to groby rzemieślników, rolników i nauczycielki. Tymczasem w parafii
dominowali rzemieślnicy i dołbni sklepikarze oraz rolnicy ze wsi okolicznych.

3) Hanna Palska, *Bieda i dostatek*, Warszawa 2002.

Przeciw niepamięci

ANTONI SUŁEK

Grób Józefa Próchniaka na cmentarzu w Kurowie

Życie Józefa Próchniaka dało się jednak całkiem dobrze opisać, nawet po wielu latach. Opowieść ta jest oparta przede wszystkim na pamięci, wspomnieniach i relacjach ludzi z tej okolicy, żywych i zmarłych, czasem już dawno; w drugim przypadku przechowałem je w swojej własnej pamięci. Sięgam też do innych źródeł, czasem bardzo niekonwencjonalnych. „Żaden człowiek nie jest samoistną wyspą” (John Donne) i jego życie można dobrze opowiedzieć tylko wtedy, gdy ukaże się je w związku z panującymi w jego środowisku sposobami myślenia, z sieciami społecznymi, w których jest ulokowany i z historią, w której jego życie się toczy. Dlatego tekst ten nie jest zwykłym „życiorysem”, lecz jest opowieścią socjologiczną.

*

Józef Próchniak urodził się w 1876 roku, sto czterdzieści lat temu w Dębie, w ówczesnej guberni lubelskiej zaboru rosyjskiego. Dęba była starą wsią, dużą i ludną, głęboko ukorzenioną i silną społecznie dzięki paruwiekowym więzom sąsiedztwa, współdziałania, pokrewieństwa, powinowactwa, chrześcijaństwa i innych związków. Wieś nie leżała przy żadnej ważnej drodze, ale była położona na tyle blisko od powiatowych, lecz akademickich Puław, od bitego traktu Lublin - Warszawa i od Kolei Nadwiślańskiej, że mogli powoli docierać do niej ludzie ze świata, a wraz z nimi nowe myśli o świecie.

Próchniakowie byli rodziną miejscową. W aktach parafii końskowolskiej figuruje Szymon Próchniak (*1786) z Dęby, który spłodził Stanisława (*1816), ten zaś był kowalem i spłodził kilku synów, w tym Mateusza (*1839), który ożenił się z Franciszką z Trybułów, córką gajowego z Pępowa pod Kozim Borem, powstańca z 1863 roku. W 1864 roku ów Stanisław ukazem cara Aleksandra II dostał na własność dwadzieścia parę mórg, które dotychczas użytkował za dwa dni pańszczyzny tygodniowo i dziesięcinę w naturze, nie licząc różnych, szczególnie zniechędzących „darmoch” dla dworu⁴. Z małżeństwa Mateusza i Franciszki urodzili się: Andrzej (*1868, prawdopodobnie wcześniej zmarł), „nasz” Józef (*1876) i Jan (*1879), a może i inne dzieci. Rodzinę Próchniaków na Dęby uważano, byli to ludzie światli i ciekawi świata.

Józefa Próchniaka ominęła służba w carskim wojsku, może dlatego, że najstarszych synów do wojska nie brali. Ożenił się z Marianną z rodziny Majów (*1879), ze wsi Sielce. Z pewnością ich gospodarstwo było nieduże, ukazowe dwadzieścia parę mórg było już dzielone między liczne potomstwo, ich uboga chata z jedną, kuchenną izbą i alkierzem stała jeszcze na Dęby w latach sześćdziesiątych XX wieku.

Dęba należała dawniej do Czartoryskich, leżała na samym krańcu klucza końskowolskiego, a po konfiskacie ich dóbr i śmierci księżnej Izabeli (1835), skarb Królestwa Polskiego wydzierżawił cały klucz Adamowi Wesslowi, właścicielowi Żyrzyna. Wessel był panem bezwzględny, wręcz okrutny dla chłopów, bił ich nawet osobiście, słał na niego skargi aż do księcia Paskiewicza, carskiego namiestnika w Warszawie⁵. Chłopi długo i dobrze wspominali Czartoryskich - jeszcze w 1948 roku pewien mieszkaniec Dęby, w pracy przysłanej na konkurs „Czytelnika”, przypominając zakładane przez księżną szkółki wiejskie, napisał, że „posiew kultury tamtych czasów wywarł jaki taki wpływ na ludność wsi, bo nawet i teraz częściowo daje się to zauważyć”⁶.

Dęba była wsią ludzi bogobojnych, w wierze i obyczaju, jednak dosyć wcześnie rozróżniano tu słowo Pańskie i słowo plebańskie, gdyż księża pochwalali pańszczyznę i zbierali dziesięcinę, co im chłopi

pamiętali przez ponad sto lat od uwłaszczenia. Antyklerykalna fala z początku XX wieku dotarła do Dęby z mniejszą siłą niż do wsi położonych bliżej ośrodków, z których wypływała i szlaków, którymi płynęła na wieś. Tacy natomiast, którzy mówili, że Boga nie ma, pojawili się w okolicy jeszcze później, już „za Polski”, i na Dęby nie było ich wielu.

Uwłaszczenie i uwolnienie od pańszczyzny dało początek poprawie życia włościan, a także rozwojowi ich świadomości. Pod koniec XIX wieku te okolice stały się miejscem wytrwałej pracy oświatowców z Puław i Warszawy, pojawili się narodowcy, ludowcy i socjaliści, nauka czytania, gazety, książki i bibuła. Chłopi powoli zaczynali czuć się Polakami i odróżniać „ojczyznę” od „ojcowizny”, a car „Wyzwolicielem”, co dziadom „dał ziemię”, dla ich synów i wnuków był już wrogiem, w 1904 roku gmina Kurów jako jedyna w powiecie nie świętowała 40-lecia „ustania pańszczyzny” z woli Imperatora, a na rublach, nawet złotych „pysk ruskiego cara” drażnił.

Tamta praca oświatowa na wsi nie zniknęła całkiem z pamięci miejscowej. Barbara Wnuk (*1939), wnuczka Józefa Próchniaka, mieszkająca dziś na Pomorzu, spytana, gdzie, zmarły przed jej narodzeniem dziadek nauczył się czytać i pisać, powtarza w 2015 roku, w jakieś sto dwadzieścia lat po pojawieniu się na Dęby oświatowców, opowieść swojej matki, synowej Próchniaka:

To było kojarzone z Czartoryskimi. Wysyłali oni z Puław takich, co wykształceni byli, troszkę umieli czytać i pisać, na wsie. Wieczorami, oni przyjeżdżali tam wozem i u kogoś tam, kto miał jakieś większe mieszkanie, z tym że wyznaczone już były dni, w jakie oni mogą przyjechać i dzieci tam przychodziły, do gospodarzy. Tamci przywozili ze sobą, dzieci nie miały zeszytów przecież, jakieś kartki, ołówki i uczono dzieciaków, pisać, alfabetu, czytać. To jacyś tacy nauczyciele niby, czy pseudonauczyciele, ale ludzie umiejący czytać, ten k t o ś.

Tym „kimś” byli prawdopodobnie polscy studenci rosyjskiego Instytutu Rolniczego w Puławach, zrzeszeni w nielegalnym Kole Oświaty Ludowej, a że Instytut miał siedzibę w dawnym pałacu Czartoryskich, a pola doświadczalne w ich folwarkach, więc ludzie zapisywali pracę oświatową studentów na dobro książęcego rodu.

Te nowe prądy i dążenia znalazły swe ujście w 1905 roku. Był to niezwykły rok, pierwszy taki od powstania roku 1863, do którego miało pójść czterech chłopów z Dęby, a na pewno poszedł jeden – gajowy Trybuła, dziadek Józefa po kądzieli. Przez lata opowiadano potem o „Kruku”, co pobit pod Żyrzynom Moskali, o rublach gdzieś tam zakopanych i o kozaku, co bez ucha odciętego kosą wyrwał się z pułapki i zatrzymał się dopiero w wiosce o nazwie – Wygoda.

Miał kto wciągnąć Józefa Próchniaka do „spisków” - rodzina. Był spokrewniony z Durakami z Bartóg, rodziną tutaj „najwięcej postępową”. Jego ciotka Marianna z Trybułów Durakowa (1845-1895) pierwsza we wsi umiała czytać i pisać i uczyła tego innych, na jej grobie w Markuszowie napisano, że „kochała swoich i umiała im służyć”.⁷ Entuzjastką oświaty była też jej córka Marianna (*1881), a jej syn Walek (*1867), długo pamiętany na wsiach jako „sławniejszy socjalista”, przywoził „Czerwony Sztandar”; w 1905 roku Durakowie prowadzili manifestację 1-Majową w Kurowie i ukrywali paru żołnierzy rosyjskich zbiegłych z puławskich koszar, po próbie buntu organizowanego przez Feliksa Dzierżyńskiego. „Ludźmi podziemnymi” byli i brat Józefa Jasiak, i Maj, szwagier Józefa z Sielc, choć w tych dwu przypadkach nie wiadomo, kto kogo wciągnął do „bojówki”, Organizacji Bojowej PPS.

W 2013 roku nagrałem unikalny opis akcji tutejszych bojowców w 1906 roku - relację Stanisława Próchniaka z Dęby (1925-2015),

4) Stanisław Wójcicki, *Dziedzictwo kulturowe gminy Kurów*, Kurów 2014, s. 165.

5) Tadeusz Mencil, *Chłopi puławscy po konfiskacie dóbr Czartoryskich*, „Studia Puławskie” 1986, t. 3.

6) *Wieś polska 1939-1948. Materiały konkursowe*, oprac. Krystyna Kersten i Tomasz Szarota, t. 3, Warszawa 1970, s. 188.

7) Ten żeliwny nagrobek znajduje się na prawo od głównej alei cmentarnej, przy zakręcie; w 2000 roku wraz z moim ś.p. bratem Andrzejem odnowiliśmy ten grób, aby pamięć o tej wyjątkowej kobiecie trwała następne sto lat.

bratanka Józefa, człowieka o wybitnej ciekawości świata i pamięci; akcjami tymi dowodził Seweryn Lis, rymarz z Kurowa.

Te Próchniaki oba [Józef i Jasiek]--- chodzą --- z Lisem. I oni poszli do tego leśniczego tam, nie wiem po co, czy coś wziąć, czy po jaką kwesę. Bo czasem chodzą do takich bogaczy, żeby coś dał na organizację niby. I ten go [Lisa] leśniczy poznał. No i później jak tego, to wzięli tego cara portret, i tutaj jeden po sąsiedzku w choinie gwoździami za oczy go przybiły, znaczy że tak go nienawidzą. To potem, jak przyjechały kozaki, zdejmali niby tego, ten obraz tego cara, to przeklinały kozaki te, wojsko to.

Z meldunku leśniczego do swego „naczalstwa” wiemy też, że Lis za zabrane mu dziesięć rubli wydał mu kwit z pieczęcią „Socjal-demokratyczna partia Polski i Litwy”.⁸ Pamięć ludzka jest rodzajem wehikułu czasu. Może nas przenieść i sto lat wstecz, a jeśli znamy miejsca, w których działy się opowiadane wydarzenia, to możemy niemal zobaczyć egzekucję cara, jak w czarnej magii dokonaną na portrecie i usłyszeć, jak wściekli kozacy próbują zdjąć z drzewa jego oszpecony wizerunek i przeklinają po rosyjsku, ordynarnie, z żołnierską.

Bojowcy często napadali na rządowe „monopole”, na furgony, sklepy, szynki z wódką i na inkasentów utargu. O akcji miejscowych bojowców na monopol, może w Końskowoli opowiada Stanisław Próchniak, powtarzając z ożywieniem wspomnienia swoich stryjów i innych gospodarzy z Dęby („jak tak się chłopcy zeszli, to opowiadały, a ja już aby słuchałem!”):

To oni opowiadały, no jak jeździły, monopolów niby rozbijać. --- To wzięły --- poodrywały te kłódki, nabrały tej wódki, tam na kuń, pojechały. A resztę, tam Lis wziął taki drążeczek żelazny, i po tych wszystkich wytłukł, niby tak to robiły na szkodę cara. Na cara to kropla w morzu, co to znaczyło! I wzięli, ten drążeczek im się złamał. A przywiozły, oba te kawalki. --- A to później go tam zlepiły, ten drążeczek to był od nas brany ---, bo jak był pradziadek kowalem, a kiedyś takich to nie mieli ludzie. To jak to, tam w zimie gnój ten, chciał kopiec odbić, to co, no pożyczał drążeczka tego. No i już po tej wojnie jak ktoś wziął, tak przepadł, to przecież że to zabytkowa historyczna rzecz.

Czy to nie niezwykle, że w ponad sto lat po rewolucji 1905 roku mogłem usłyszeć dokładne sprawozdanie z akcji, które ten stary człowiek słyszał z ust samych bojowców? Taka jest na wsi pamięć spraw ważnych!

Ale miejscowe ognisko rewolucji w końcu wygasło. Jednych ze złapanych bojowców powiesili, innych wystali „na Zamek”, „do Cytadeli” albo „na Sibir”, jeszcze innych wzięli „w soldaty”; byli i tacy bojowcy, którzy w końcu „poszli na bandyty”, a byli tu i tacy, których za „bandyctwo” zlikwidowała sama organizacja. Ostatnim płomieniem, który wystrzelił z tego ogniska była samotna walka Seweryna Lisa w oblężonej kuźni na Sławinku pod Lublinem, Lis ucichł dopiero po kilkunastu strzałach z armaty i przeszedł do miejscowej legendy.⁹

Józef Próchniak w 1908 roku, w ramach porewolucyjnych porachunków został zesłany na Sybir, do guberni tobolskiej; w owym toku władze carskie wysłały tam sześciu socjalistów z gminy Kurów¹⁰. Tobolsk był ważnym miejscem zsyłek, po następnej rewolucji trafił tam i car Mikołaj. Próchniak, nazwany przez miejscowego pamiętnikarza „pierwszym uczestnikiem” rewolucji 1905 roku, został skazany na

cztery lata zesłania, ale być może wrócił wcześniej na mocy amnestii.¹¹ W wyblakłej pamięci rodzinnej nie zachowały się żadne szczegóły jego pobytu, ale pozostał jeden szczegół jego powrotu i mówi on coś o jego życiu na Syberii: „gdy wrócił, wszystkie wróble na Dęby wyłapał”.

Na zesłanie Próchniak wziął ze sobą „Ołtarz złoty”, popularną na ziemiach polskich książkę do nabożeństwa; nie ma w niej już strony tytułowej, ale na wyklejce jest wpisana data 1892, prawdopodobnie więc pobożna matka, może chrzestna dała mu swój modlitewnik, wydany jeszcze za cara Aleksandra III. Książka zachowała się jako rodzinna świętość do tej pory. Gdy zaraz po II wojnie światowej owdowiała synowa Józefa Próchniaka wyjeżdżała z rodziną „na Zachód”, wzięła modlitewnik ze sobą, a gdy pod koniec XX wieku jej córka wyjeżdżała na prawdziwy Zachód, do Kanady, to zostawiła go siostrze, która jest strażniczką pamięci rodzinnej. Na stronach „Ołtarza” są skąpe zapiski Próchniaka, ale nie ma wśród nich zapisków z Syberii.

Oprócz może jednego; „może”, bo nie wiemy na pewno, kiedy i gdzie został on uczyniony. W modlitwie „Za monarchę” nad zamazanym słowem „monarchę” Próchniak wpisał „J. Piłsudskiego”, a w tekście modlitwy obok zaczerpionych słów „Naszego Monarchę Panującego Aleksandra III” – wpisał „Piłsuckiego Józefa”. Możemy więc sobie wyobrazić, jak na początku ubiegłego wieku, gdzieś w tajdze, przy mdłym świetle okopconej lampy towarzysze bojów znad Wisły słowami modlitwy za cara modlą się za szefa „bojówki” Polskiej Partii Socjalistycznej:

Królu nieśmiertelny wieków, wejrzyj na sługę Twego, Piłsuckiego Józefa, miej go w łasce i opiece Twojej, udziel mu ducha mądrości którąby i naród swój szczęśliwie rządził, i z chwałą panując, chwały wiecznej mógł się dosłużyć. Przez Chrystusa Pana naszego Amen.

Temu obrazowi barwy dodaje fakt, że Józef Piłsudski, tak samo jak inni socjaliści, był daleko od religii, w 1905 roku Kościół trzymał z przeciwną rewolucji Narodową Demokracją, a księża piorunowali z ambon na socjalistów i innych „przewrotowców”. W 1905 roku korespondent podziemnej „Pobudki”, pisma PPS donosił z Ziemi Lubelskiej: „W Kurowie --- proboszcz nie chce dawać rozgrzeszenia tym kobietom, co były na manifestacji [1 maja] i chodzą w czerwonych krawatach, a zaleca przy konfesjonale nie podawać ręki socjalistom”. W sąsiednich parafiach było podobnie.¹²

13 czerwca 1914 roku, już na Dęby, a nie nad Irtyszem, Józef Próchniak zapisał w modlitewniku: „12-go w południe zagrzmiało z zachodu”. Ten, zwykły o tej porze roku grzmot musiał być czymś niezwykle, i na wsi roztrzęsanim, w Europie już wtedy czuć było prochem i może włościanie usłyszeli w grzmocie złowrogi znak wojny i nieszczęść, które od wieków wojny chłopom przynoszą. Chłopi na Dęby jak się zebrali, to politykowali, że najlepsza kawaleria jest rosyjska, najlepsza piechota - niemiecka, a artyleria – austriacka, i wyszło im, że jakby się trzej cesarze potoczyli, to by cały świat podbili. Wojna wybuchła ledwie półtora miesiąca po owym grzmocie, ale trzej mocarze pobili się między sobą, po krwawych walkach „Mochów” zastąpili w tych stronach „Austryjole”, którzy wprawdzie zabierali chłopom zboże, ale pozwalali na życie narodowe i zakładanie polskich szkół.

Kolejny ślad po sobie zostawił Próchniak na „figurze”, krzyżu na środku Dęby, wystawionym przez wieś już po Wielkiej Wojnie i odzyskaniu niepodległości. Latem 1920 roku, gdy na południu galopowała na Polskę Konarmia Budionnego, zaś na północy rozpoczynała się inwazja Tuchaczewskiego, czyjeś ręce pośpiesznie wydłubały na figurze prośbę BOZE ZBAW POLŹKE OD HANŃLY MOŹKENŹKY 5 LYP 1920. Czas był najwyższy – nawała już ruszyła, poprzedniego

8) *Walki chłopów Królestwa Polskiego w rewolucji 1905-1907*, oprac. Stanisław Kalabiński i Feliks Tych, t. 3, Warszawa 1961, s. 138-139.

9) Rewolucja 1905 roku, choć tak dobrze opisana przez dra Boreczka w jego historii Kurowa, pozostaje jedynym wydarzeniem w dziejach miasteczka - oprócz zagłady Żydów - które nie ma tu żadnego znaku pamięci; socjaliści z przełomu XIX i XX wieku oraz Żydzi nie mieszczą się w ciasnym gorsecie lokalnej „polityki historycznej”.

10) Krzysztof A. Boreczek, *Kurów. Od lokacji do 1918 roku*, Kurów 2015, s. 174-175.

11) *Więś polska 1939-1948*, s. 189.

12) *Walki chłopów*, t. 1, Warszawa 1958, s. 384.

ranka, ale autor napisu zachował tryb błagalny i nie pośpieszał Pana Boga, choć zbiorową prośbę wyraził z wyjątkową jak na krzyże konkretnością.

Dopiero niedawno dowiedziałem się, że ten „dopisek” wrył Józef Próchniak, on może najlepiej na wsi wiedział, co to są rządy moskiewskie. „A późni się bojał, że jakby ruskie tu wlażyły, to by to przecież” – powiedział w 2013 roku jego bratanek, który jeszcze stryja pamiętał, choć historię o krzyżu znał pewnie z rodzinnych opowieści. Ale Moskale do Dęby nie doszli, doszło tylko dudnienie polskich armat zza Wieprza, gdy w sierpniu Piłsudski rozpoczynał kontrofensywę: „jak wróg staje na palcach, trza go pięścią w brzuch” – miał powiedzieć w Puławach, gdzie kwaterował, a pewien gospodarz, co był na wojnie, po czterdziestu latach zapewniał, że słyszał to na własne uszy. Napis na figurze, unikatowy pomnik ówczesnej i trwogi i wiary przetrwał wiek, i ma się dobrze; dobrze by też było gdyby znalazł się na gminnej liście chronionych pomników historii.

Gdy Józef Próchniak był na Syberii, gospodarstwem i małymi dziećmi zajmowała się jego żona Marianna. Józefowa umarła w 1922 roku, wcześniej, w wieku 43 lat i może mogłaby powiedzieć o swoim mężu coś podobnego do tego, co po latach mówiła o jego bracie Jaśku, też bojowcu z „piątego roku” Karolina, jej szwagierka, a Jaśkowa żona:

użyła ja za nim, napracowałam się tylko jak ‘koń’ on się nie przyłożył do roboty, latał tylko z Walkiem i rozmaitymi Lisami, Durakami i innymi ‘głupkami’ rozbijać monopole rosyjskie i dziwne, że jemu gdzieś łba nie urwały, potem policji rosyjskiej podejrzwały, częste aresztowania, on dopiero miał dobrze gospodarować? zapracowałam się.

Mówiąc o „głupkach”, ta kobieta z „rękami urobionymi po łokcie” nie myślała o jakichś przygłupach – miała na myśli miejscowych socjalistów, którzy rzucali wyzwanie rosyjskiemu carowi; wielu ludzi „rozsądnych” i trzeźwo patrzących na świat w podobnych sytuacjach historycznych, przedtem i potem używało takich słów wobec tych, którzy w ich ocenie rzucali się z motyką na słońce, ale historia zawsze gdzieś się zaczyna.

Żale bratowej Józefa Próchniaka znamy z opowieści jej syna, a bratanek Józefa - Wacława Próchniaka (*1909), napisanej w 1936 roku na konkurs „Opis mego życia, prac, przemyśleń i dążeń”, ogłoszony przez Państwowy Instytut Kultury Wsi w Warszawie i redakcję czasopisma „Przysposobienie Rolnicze”. Praca ta została nagrodzona i wydrukowana w głośnym dziele Józefa Chałasińskiego „Młode pokolenie chłopów” (Warszawa 1938). Wacek wiele przebywał ze stryjem i będąc ciekawym świata, zapewne chętnie słuchał jego opowieści. Widział jego „bardzo duży wpływ na siebie”, w jego ocenie raczej ujemny niż dodatni, ale wpływy bliskich osób na nas, zwłaszcza widziane z odległości wielu lat, są zwykle i głębsze i inne niż sami niegdyś sądziliśmy. Wacek opisał stryja Józefa jako „człowieka o niespokojnym duchu, który przez życie dużo przeszedł, lecz sam niczego dobrego w życiu nie zrobił”, był zgorzkniały, krzywdował siebie podziął ojcowizny (jak każdy chłop po „działach”) i „siał niezgodę na wsi”, ale – jakby wbrew temu wszystkiemu - gdy pod koniec lat dwudziestych Wacek z kolegami niezadowolony z prosanacyjnego „Siewu”, zaczęli zakładać w Dębie koło radykalnego związku „Wici”, to stryj „pomagał w tym dziele ---, trzeba powiedzieć, że owocnie”.

Według opowieści wnuczki Barbary Józef Próchniak zaraz „za Polski” dostał jakieś odszkodowanie za Syberię, nie dokupił gruntu, ale zapłacił „trochę wykształconemu” synowi miejscowego leśniczego, by nauczył jego synów „to, co sam umie”. Na wieś przywożono z Puław książki, polską literaturę piękną, znów mówiono, że „od Czartoryskich” i jego syn Antoni tak się w tych książkach rozmyślał, że zimową porą

do późna czytał chłopom „Trylogię” - mimo narzekań żony, że wypala naftę, a chłopie zasmradzają chałupę machorką¹³. Pod koniec życia Próchniak otrzymał stałą rentę za „zesłanie na osiedlenie”, pomógł mu w tym senator Wacław Januszewski, który przyjechał na Dębę z wykładami w założonym przez wiciową młodzież „uniwersytecie niedzielnym”; senator sam był za młodu związany z PPS i po rewolucji 1905 roku też spędził kilka lat na Syberii.

Józef Próchniak zmarł w 1934 roku, mówili, że na „gruzlicę gardła”, z którą wrócił z Rosji, z mrozów. Ponieważ w 1921 roku „sfotografował się”, więc znamy nie tylko jego życie, ale i twarz.

Józef Próchniak w 1921 roku, napis na odwrocie: Fotografowałem się 2 czerwca 1921 r. w 45 roku życia (ze zbiorów rodziny)

Syn Józefa Franek, urodzony już po powrocie ojca, umarł młodo, w wieku dorastania - mówili, że chorobę miał „po ojcu”. Środkowy syn Józefa Antoni (*1902) zmarł w 1941 roku, miał „coś tam z płucami”, pewnie to samo, co wówczas wielu ludzi na wsi – suchoty. W wojenny czas odumarał żonę Wiktoryę (*1904) i dwie córki o „nowoczesnych” imionach wziętych z „Trylogii” - Krystynę (*1927) i nieodchowaną Barbarę (*1939), środkowy syn, niezapamiętanego imienia umarł dzieckiem.

W gospodarstwie potrzebny był mężczyzna, więc młodziutkiej Krysi szybko znaleziono męża, niedawno w Toronto Julian i Krystyna Piechowie świętowali 70-lecie. Najstarszy syn Józefa, Władysław (*1900) ożenił się na sąsiednim Paluchowie i spłodził sześcioro odchowanych dzieci, sześć „gęb do wykarmienia”. Zaraz po wojnie cała rodzina postanowiła rzucić „te piachy”, co dawały „ziarno za ziarno, słomę za robotę, a plewy za darmo” (tak tu mówiono) i zostawiwszy biedę na miejscu, wyjechała razem „na Zachód”, na Pomorze i w ten sposób wszyscy potomkowie Józefa Próchniaka zniknęli z tej okolicy. Jedynym śladem tego, że tu kiedyś żyli jest sygnaturka, którą w kilkadziesiąt lat po wojnie przywieźli z Pomorza dla budowanej w Paluchowie kaplicy; gotycki napis i data 1670 (?) na dzwonie mówią o jego pochodzeniu.

Śladami, które po sobie pozostawiamy są także ludzie, na których za życia wywarliśmy wpływ. Wacław Próchniak, bratanek Józefa, skończył szkołę rolniczą w Zwoleniu, szerzył na wsi oświatę, wybijał się jako „społecznik” i jeszcze przed wojną został powiatowym prezesem „Wici” w Puławach, w czasie wojny jako „Tuman” należał do silnych tutaj Batalionów Chłopskich i był przewodniczącym gminnej organizacji Stronnictwa Ludowego „Roch”, a po wojnie dalej prezesował puławskim „Wiciom” i działał w niechętnym „władzy ludowej”, a też silnym w tych stronach mikołajczykowskim Polskim Stronnictwie Ludowym. Był dwukrotnie aresztowany: po „nielegalnym” zebraniu dowódców BCh w Bronisławce zaraz „po wyzwoleniu” i po wielkiej obławie UB na ludzi puławskiego PSL przed wyborami w styczniu 1947 roku, siedział w śledztwie „na Zamku” i, z wyrokiem, we Wronkach,

13) Na Dębę było komu czytać. W 1921 r. w pow. Puławy wśród mieszkańców wsi nie umiało czytać 22% osób w wieku 20-29 lat, 33% w wieku 30-39 lat, 41% w wieku 40-49 lat, 53% w wieku 50-59 lat i 64% w wieku 60 lat i więcej; zob. *Pierwszy Spis Powszechny RP z dnia 30 września 1921 roku. Województwo Lubelskie*. Warszawa 1927, tab. VI.

siedział też jego stryjeczny brat Feliks – „za broń” czyli zardzewiały pistolet.¹⁴ Po wyjściu z więzienia i powrocie na wieś, jak wielu mu podobnych, Wacek Próchniak nie podjął już pracy dla ogółu, ale do końca życia trzymał się prosto, dla dawnych wiciarzy był ściskającym serce przypomnieniem ich pięknego pokolenia, zduszonego po wojnie przez komunistów.

*

Życie Józefa Próchniaka z Dęby zostało tu opisane nie tylko po to, by nie poszło w zapomnienie i by zostało przeniesione z kruchej pamięci prywatnej do solidnej pamięci kulturowej, utrwalonej nie na korze mózgowej, ale na papierze.

14) Zob. Stefan Rodak „Rola”, *Marszem podziemnym*, Warszawa 1972; *Księgi więzienia na Zamku w Lublinie 1944–1954*, t. 1, oprac. Andrzej T. Filipek i Marcin Krzysztofik, Lublin 2009; *Zniszczyć PSL. Działania Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego wobec ruchu ludowego w województwie lubelskim w latach 1944–1956*, oprac. Jacek Romanek, Warszawa–Lublin 2009; J. Romanek, *Ruch ludowy w województwie lubelskim w latach 1944–1949*, Lublin 2013. Historia nie spisała długo pamiętanego w tej okolicy faktu, że ofiarą przedwyborczej oblawy padł także, przechowany przez wojnę „sztandar nasz wiciowy” – bojówka UB zabrała go ze zdemolowanego lokalu PSL w Puławach.

Wśród naszych nieodległych przodków, zmarłych krewnych, powinowatych i znajomych - zwykłych ludzi jest wielu mężczyzn i wiele kobiet o niezwykłych życiorysach, a każdy człowiek pozostawia po sobie ślad, w ludziach, w pamięci lub w materii. Wystarczy się rozejrzeć po miejscach, w których żył, pomyśleć, poszperać we własnej pamięci, porozmawiać z ludźmi, a czasem i trochę poczytać, aby napisać o nim opowieść podobną do tej. Każdy może być historykiem swojej rodziny, domu, wsi, ulicy i okolicy. Może opisać, jak ich losy splatają się z Wielką Historią - zależą od niej, ale i ją tworzą. Niby tylko płyną w „tym społecznym fackie jak orzech w Nilu katarakcie” (Czesław Miłosz), ale też żłobią dno rzeki, podmywają stare brzegi i gdzie indziej budują nowy ład.

Autor (*1945, Barłogi) jest profesorem socjologii na Uniwersytecie Warszawskim; suleka@is.uw.edu.pl

NAGRODY W DZIEDZINIE KULTURY 2016

W dniu 24 listopada 2016 r. w Sali Kongresowej Pałacu Czartoryskich w Puławach miał miejsce „Powiatowy Dzień Kultury”.

W trakcie uroczystości zasłużone osoby uhonorowano „Dorocznymi nagrodami i wyróżnieniami Starosty Puławskiego” za działalność na rzecz kultury, wybitne osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury, wnoszenie istotnego wkładu w poszerzenie i promocję oferty kulturalnej Powiatu Puławskiego.

Miło nam poinformować, że wśród nagrodzonych znaleźli się mieszkańcy oraz organizacje z Gminy Kurów:

- **Pan Grzegorz Skwarek** – Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Kurowie, który działalnością kulturalną zajmuje się od ponad 40 lat, kiedy to w dniu 2 maja 1974 r. podjął pracę jako instruktor kulturalno – oświatowy w Gminnym Ośrodku Kultury w Kurowie. Przez te lata pracy z wielkim oddaniem angażuje się w działalność kulturalną Gminy Kurów.

Popularyzuje różnorodne dziedziny kultury w gminie oraz promuje artystów lokalnych poprzez organizowanie lub współorganizowanie wielu wystaw, imprez okolicznościowych oraz konkursów. Jest założycielem oraz działaczem Kurowskiego Towarzystwa Regionalnego, które cyklicznie opracowuje oraz wydaje „Zeszyty Kurowskie”.

Ponadto Pan Grzegorz Skwarek jest autorem fotografii do wydawnictw oraz publikacji o Gminie Kurów oraz wszystkich imprez okolicznościowych i konkursów, które odbywają się na terenie Gminy Kurów, tworząc jednocześnie galerię na stronie internetowej www.kurow.eu, tak chętnie odwiedzanej przez internautów.

Swą postawą oraz działalnością zachęca dzieci, młodzież oraz dorosłych mieszkańców do czynnego uczestnictwa w życiu kulturalnym Gminy Kurów. Jako współtwórca Grup Teatralnych: „Baju Baj” dla dzieci oraz „Kurtyna” dla dorosłych, pełni w nich funkcję zarówno instruktora teatralnego, reżysera, jak również aktora.

- **Pan Antoni Płachta** – emerytowany nauczyciel Zespołu Szkół Agrobiznesu w Klementowicach, przez lata pracy z wielkim oddaniem, angażował się w działalność kulturalną szkoły oraz gminy, a wraz z wiedzą przekazywał młodzieży swoją pasję do fotografii oraz zachęcał do czynnego uczestnictwa w życiu kulturalnym.

W jego pasji do fotografii piękne jest to, że w mgnieniu oka potrafi zatrzymać chwilę, aby następne pokolenia mogły do nich wracać latami. Jego fotografie są przekazem bez słów tego co dzieje się wokół, są

wypowiedzią, ukazaniem otaczającego nas piękna.

W swojej pasji nie ogranicza się do monotematycznej formy wypowiedzi fotograficznej. Jego ciekawość świata i wszystkiego co w nim jest i żyje nie pozwala mu ograniczać się do jednego tematu czy też stylu. Dlatego wykonuje zarówno zdjęcia reporterskie, jak i zdjęcia przyrodnicze czy też pejzażowe.

Pan Antoni Płachta jest autorem wielu fotoreportaży oraz fotografii do wydawnictw i publikacji o Gminie Kurów, np.: „Kurów, co warto zobaczyć”, Kwartalnik Gminy Kurów „O Nas”. Jest również autorem fotografii imprez okolicznościowych i konkursów (np. Konkurs na naj-

piękniejszy ogród”), które odbywają się na terenie Gminy Kurów. Jest organizatorem lub współorganizatorem wielu wystaw fotograficznych w sołectwie Klementowice oraz Gminie Kurów: „Klementowice osobliwe”, „Czas dawny niezapomniany”, „Krzyże i kapliczki Klementowic”.

Pan Antoni prowadzi także kronikę Stowarzyszenia „Kobiety Razem” w Klementowicach.

Fotografia, jak sam twierdzi, jest niewątpliwie częścią jego życia, które zupełnie bezinteresownie przekazuje innym. Wystarczy spojrzeć na jego fotografie, by zauważyć zawarte w nich emocje, jak i wrażliwość.

Nagrodzona została również **Ochotnicza Straż Pożarna w Kurowie** otrzymując wyróżnienie w Konkursie Wydawnictw Regionalnych, za dwujęzyczny album „Historia i tradycja zobowiązuje”, poświęcony historii Ochotniczej Straży Pożarnej w Kurowie, wydany w roku 2015 „Pamięci ludzi, którzy każdego dnia i nocy byli i są gotowi ryzykować własne zdrowie i życie dla dobra drugiego człowieka”.

Wyróżnione osoby zostały uhonorowane okolicznościowymi dyplomami oraz nagrodami.

Nagrodzonym oraz wyróżnionym składamy serdeczne gratulacje

oraz wyrazi uznania, dziękując jednocześnie za wielkie zaangażowanie w działalność kulturalną.

Barbara Nowacka sekretarz Gminy Kurów

Fot. Archiwum Powiatu Puławskiego

NAGRODA Instytutu Pamięci Narodowej

Mariusz Kamiński z Polskiego Radia Lublin otrzymał nagrodę im. Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego w konkursie IPN na Najlepszą Audycję Historyczną Roku 2016, w kategorii „Losy” za reportaż radiowy „Margita”.

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się w Białymstoku, 26 listopada 2016 r.

Reportaż opowiada o losach młodej słowackiej Żydówki Margity, uratowanej z getta w Końskowoli przez rodzinę Marii i Józefa Sadurskich.

Niesamowita historia, przeżywaliśmy ją rodzinnie słuchając nagrań, nad którymi pracował Mariusz. Ja i nasza córka Pola miałyśmy zaszczyt wcielić się na moment w role głównych bohaterów.

Ta przejmująca historia miała swój piękny finał w ubiegłym roku, kiedy to Pan Stanisław Sadurski odbierał, przyznany jego wyjątkowym Rodzicom, medal **Sprawiedliwy wśród Narodów Świata**.

Zofia Kamińska-Dobrzyńska

SPOTKANIA W BABSKIM ŚWIECIE

CZ. I

Animacja oznacza pobudzenie, ożywienie, zachęcanie do działania, animacja to też działalność, która ożywia społeczność lokalną, to metoda budowania kapitału społecznego oparta na rozbudowanej sieci społecznej i dobrej wewnętrznej komunikacji, to też obszar praktyki, który polega na wspieraniu i pomocy istniejących już grup w społeczności lokalnej lub na pomocy w tworzeniu nowych, które będą aktywnie współuczestniczyć w życiu społeczności. Animacja społeczna jest pewnym sposobem, procesem w tworzeniu i kształtowaniu społeczności, kreatywnego uruchamiania i wyzwiania potencjału ludzi, publicznej partycypacji czyli wywierania wpływu na decyzje. Celem animacji społecznej jest więc pobudzenie mieszkańców do działania na rzecz wspólnego dobra, jakim jest mała ojczyzna, w której żyją.

Potrzeba podjęcia działań na rzecz lokalnej społeczności została zidentyfikowana przez grupę lokalnych liderów społecznych.

Z inicjatywy pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Kurowie Małgorzaty Szikory, członkini Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych: „Otwarty Krąg” Moniki Kowalczyk i Iwony Król, działającej także w GKRPA w Kurowie, zrodził się pomysł pobudzenia mieszkańców do działania poprzez zorganizowanie cyklu spotkań dla kobiet z terenu

gminy Kurów.

Do realizacji projektu, który został nazwany „SPOTKANIA W BABSKIM ŚWIECIE” aktywnie włączyli się pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Kurowie: Kierownik Magdalena Białkowska oraz Katarzy-

na Wawer i Rafał Sykut.

Organizatorkom inicjatywy przyświecał cel integracji społecznej kobiet naszej gminy, a także pobudzenie lokalnej społeczności do działania. poprzez promowanie aktywności społecznej kobiet z terenów wiejskich. Animacja środowiska lokalnego rozpoczęła się w dniu 10 września 2016 roku na placu przy Domu Ludowym w Bronisławce, kiedy to przy ognisku, wspólnej zabawie, biesiadzie, śpiewach i tańcach bawili się mieszkańcy naszej gminy. We wrześniu 2016 roku odbyły się jeszcze trzy spotkania: 13 września w Świetlicy w Olesinie uczestniczki warsztatów rozmawiały z seksuologiem o problemach związanych z seksualnością kobiet, w dniu 24 września odbyły się w Domu Ludowym w Bronisławce warsztaty, podczas których kobiety nabyły umiejętność robienia palm wielkanocnych, zaś w dniu 27 września w Świetlicy w Olesinie, utrwalałyśmy wiedzę w zakresie zdrowego odżywiania się i prowadzenia aktywnego i zdrowego stylu życia.

Kolejny etap projektu realizowany był w październiku w Domu Ludowym w Bronisławce. 1 października odbyły się warsztaty malowania na porcelanie, podczas których uczestniczki warsztatów nabywały umiejętność zdobienia porcelanowych talerzy i filiżanek.

Projekt zakończył się w dniu 15.10.2016 roku w Świetlicy w Olesinie, kiedy to podczas warsztatów z psychologami rozmawiałyśmy o tym, że każda z nas jest ważna i że od tego jak postrzegamy siebie, zależy jakość naszego życia.

Podkreślić należy fakt, że uczestnicy projektu mieli możliwość nieodpłatnego skorzystania ze wszystkich warsztatów, a jedyny koszt poniesiony przez uczestniczki to 15 zł na pokrycie kosztów materiałów do palm. Aby projekt mógł być dostępny dla uczestników nieodpłatnie organizatorzy projektu zawarli 7 porozumień wolontariackich z następującymi osobami: z Krzysztofem Kałdunkiem, który zajął się oprawą muzyczną ogniska, seksuologiem Małgorzatą Kryszą, Nelly Hankiewicz prowadzącą warsztaty robienia palm wielkanocnych, Elżbietą Kwiatkowską, która poprowadziła warsztaty na temat zdrowego stylu życia, Beatą Kobiąlką, prowadzącą warsztaty zdobienia porcelany oraz

psychologami: Ewą Szary i Aleksandrą Hoffman.

Realizacja projektu przyniosła wiele korzyści: pozwoliła na integrację różnych środowisk społecznych gminy Kurów i tworzenie pozytywnych więzi międzyludzkich, wśród społeczności gminnej utrwalił się ponadto aktywny i kreatywny sposób spędzania wolnego czasu, przełamane zostały bariery i uprzedzenia oraz nastąpił wzrost aktywności społecznej. Projekt ten przyniósł także wymierne korzyści dla realizatorek projektu, które nabyły wiedzę w zakresie tworzenia wydarzeń kulturalnych oraz współpracy i współdziałania z różnymi grupami społecznymi.

Organizatorzy projektu „SPOTKANIA W BABSKIM ŚWIECIE” pragną serdecznie podziękować wszystkim osobom, które przyczyniły się do pomocy w realizacji wydarzeń. Gorące podziękowania należą się Panu Grzegorzowi Skwarkowi, który zajął się promocją wydarzenia, podziękowania składamy także dla Koła Gospodyń Wiejskich z Bronisławki za pomoc w przygotowaniu ogniska, zespołowi „Echo z Pól” z Bronisławki za uświetnienie wydarzenia

pięknym śpiewem, softysowi wsi Bronisławka Panu Pawłowi Pyrzowi, który wraz z żoną aktywnie pomagali w organizacji ww. wydarzenia i mieszkańcom, którzy zaangażowali się do pomocy w przygotowaniu ogniska. Dziękujemy także grupie nieformalnej „Oleśki”, której przedstawicielką jest Anna Butryn za udostępnienie sali na potrzeby projektu oraz sponsorom: Halinie Jankiewicz z ramienia GKRPA, Elżbiecie Eciak, Tadeuszowi Królowi, Witoldowi Tarkowskiemu, którzy nieodpłatnie przekazali produkty spożywcze.

Widząc potrzebę dalszych działań na rzecz społeczności lokalnej realizowany będzie kolejny projekt „TWÓRCZOŚĆ: TADZYCKIE PLOTKI I RĘCZNE ROBOTKI”. Z tego powodu, 3 grudnia 2016 r. o godzinie 16.00 w świetlicy GOK w Kurowie odbyło się spotkanie promujące pasje i talenty kobiet z gminy Kurów. Swoje prace w postaci serwet, obrazów, wianków, świątecznych ozdób, biżuterii, szkatulek itp. rzeczy, wykonanych przeróżnymi technikami i z najróżniejszych materiałów (często zaskakujących np. z makaronu), zaprezentowały Panie: Magdalena Białkowska, Jadwiga Kijowska, Teresa Mitura, Halina

Pioś, Halina Nieleńczuk, Anna Butryn, Joanna Duda, Małgorzata Kaczorowska, Beata Kobiółka, Monika Kowalczyk, Danuta Kuna, Małgorzata i Paweł Paprota, Anna Rukasz, Danuta Słonka, Lidia Szalas, Krystyna Wąsik, Hanna Żurkowska, Magdalena Pajurek, Justyna Gotowała. Talentem recytatorskim oczarowała zebranych Pani Maria Muzyka, a muzycznym pochwaliły się Panie z *Echa z pół* z Bronisławki.

8 stycznia 2017 roku o godzinie 15.00 w sali GOK w Kurowie odbędzie się kolejne spotkanie, podczas którego można będzie poznać kulturę i tradycje Tadżykistanu, posłuchać opowieści o życiu kobiet z tego państwa oraz obejrzeć prace, tj. suzani - gobeliny posagowe. Organizatorki tego projektu, pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Kurowie, Małgorzata Szikora i przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Halina Jankiewicz serdecznie zapraszają na to wydarzenie. Wstęp na te wydarzenia jest wolny.

Małgorzata Szikora
Zdjęcia z projektu:

Zaproszenie

Dnia 8 stycznia 2017 r., o godz. 15.00 w sali widowiskowej GOK-u w Kurowie, odbędzie się spotkanie poświęcone ludziom, tradycji i kulturze Tadżykistanu. Wstęp na to wydarzenie jest bezpłatny. Będzie można posłuchać ciekawych informacji o tym kraju, obejrzeć interesujące zdjęcia, regionalne stroje, poznać odległy kraj.

Organizatorki projektu: Małgorzata Szikora i Halina Jankiewicz we współpracy z GOK w Kurowie, zapraszają wszystkich chętnych do udziału w spotkaniu.

Zdj. ze spotkania 3 grudnia 2016 r. – patrz przedostatni fotoreportaż

WIERSZE

WŁADYSŁAW CHABROS

Stary człowiek
Stary człowiek -
Trzyma na kolanach świat.
Nic go nie dziwi.
Przeszłość - jest tylko chwilą.
Przyszłość - mgieniem oka.
Stary człowiek -
Wie wszystko.
Wspomina, co było.
Nie martwi go dziś.
Nie przeraża jutro.
Jego życie - zapisane jest karbami
blizn.
Korzystaj z jego wiedzy
Dopóki czeka... przed drzwiami.

PROGRAM OPERACYJNY
POMOC ŻYWNOŚCIOWA
2014-2020

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU
NABARDZIEJ POTRZEBUJĄCYM

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, w swoim założeniu ma się przyczynić do ograniczenia ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego.

Podprogram 2016 rozpoczął się w sierpniu 2016 r i będzie trwał do czerwca 2017 r. Pomoc żywnościowa w postaci paczki żywnościowej będzie przekazywana do osób spełniających kryteria dochodowe określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (951,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 771,00 zł dla osoby w rodzinie) na podstawie skierowania wystawionego przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej.

Asortyment jest urozmaicony. Każda z osób korzystających z Programu otrzyma w paczkach żywnościowych m.in makaron jajeczny, herbatniki, mleko UHT, groszek z marchewką, fasolę białą, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe, gulasz wieprzowy z warzywami, szynkę drobiową, cukier biały, olej rzepakowy.

Na terenie gminy Kurów organizacją partnerską, która zawarła porozumienie o współpracy z Bankiem Żywności jest Ochotnicza Straż Pożarna w Kłodzie, natomiast całą akcją koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Kurowie. Pracownicy socjalni zbierali wnioski, wydawali skierowania, a teraz zajmują się odbiorem i rozdysponowaniem żywności wśród podopiecznych. Dowóz żywności odbywa się samochodami

należącymi do Banku Żywności, zaś przy rozładunku pomagają pracownicy ZUK. Wydawanie paczek odbywa się w wyznaczone dni z magazynu przy ul. Warszawskiej.

Obok dystrybucji paczek prowadzone są również działania towarzyszące, m.in. warsztaty kulinarne i dietetyczne. Warsztaty takie odbyły się w naszej gminie 16 listopada. W świetlicy w Brzozowej Gaci 35 osób mogło razem z kucharzem z Banku Żywności przygotować dwa jesienne dania: kaszotto z warzywami i zupę cebulową z Goraja. Oba dania okazały się smaczne i niezwykle sycące, a przy okazji ich przygotowania uczestnicy mogli posłuchać o zasadach zdrowego odżywiania oraz dowiedzieć się o innych pomysłach na jesienne potrawy.

W listopadzie również, w ramach współpracy z Agencją Rynku Rolnego Ośrodek Pomocy Społecznej w Kurowie otrzymał od rolników 20 ton marchwi i 8 ton jabłek, które nieodpłatnie przekazane zostały mieszkańcom gminy. Akcja ta cieszyła się ogromnym zainteresowaniem, dlatego w grudniu planowany jest kolejny transport jabłek.

Dołączamy przepis na kaszotto z warzywami■ **Składniki:**

- Kasza pęczak gruba
- Cebula
- Marchewka
- Pietruszka
- Seler
- Natka pietruszki
- Słodka śmietana 18% do zup i sosów
- Olej
- Woda lub bulion
- Przyprawy: sól, pieprz

Kaszę należy opłukać pod bieżącą zimną wodą co najmniej trzy razy, odlać dokładnie z wody. Warzywa pokroić w równą kosteczkę. W garnku rozgrzewamy olej, wrzucamy opłukaną kaszę, obsmażamy równomiernie, dokładnie mieszając, następnie podlewamy wodą lub bulionem i gotujemy. Gdy kasza wciągnie płyn, ponownie podlewamy i tak powtarzamy czynność około 3 razy. W międzyczasie dodajemy pokrojone warzywa, gotujemy z kaszą do miękkości, na koniec podlewamy słodką śmietanką, przyprawiamy do smaku, dodajemy posiekaną natkę pietruszki.

OPS Kurów

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE – ZMIANY OD 1 STYCZNIA 2017 R.

Większe wsparcie dla opiekunów, którzy sprawują opiekę nad więcej niż jedną osobą niepełnosprawną w rodzinie zakłada przyjęta 16 czerwca 2016 r. przez Senat RP nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. To wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 18 listopada 2014 r. Obecnie osoby opiekujące się więcej niż jedną osobą niepełnosprawną w rodzinie mogą otrzymać wyłącznie jedno świadczenie opiekuńcze (świadczenie pielęgnacyjne – 1300 zł, specjalny zasiłek opiekuńczy – 520 zł, zasiłek dla opiekuna – 520 zł), nawet jeśli oboje musieli zrezygnować z pracy. Po zmianach każdy z nich będzie mógł otrzymać świadczenie, gdy zrezygnuje z pracy (lub jej nie podejmie). Planowane wejście w życie nowych przepisów to 1 stycznia 2017 r.

Od 1 stycznia 2017 r. świadczenie pielęgnacyjne wypłacane będzie w wysokości 1406,00 zł.

Kolejna istotna zmiana w przepisach zakłada, że opiekunowie, którzy po śmierci podopiecznych stracą m.in. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, będą mogli ubiegać się o zasiłek dla bezrobotnych lub o świadczenie przedemerytalne. Takie zmiany przewiduje podpisana przez Prezydenta RP nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Aby uzyskać prawo do zasiłku dla bezrobotnych, należy pobierać świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna przez co najmniej 365 dni przypadających w okresie 18 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień rejestracji w urzędzie pracy jako bezrobotny.

Natomiast aby nabyć prawo do świadczenia przedemerytalnego należy łącznie spełnić następujące warunki:

- zarejestrować się w powiatowym urzędzie pracy w ciągu 60 dni od dnia ustania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,

Przed zmianami #niepełnosprawni **Po zmianach**

2 opiekunów + 2 osoby niepełnosprawne = 1 x świadczenie

2 opiekunów + 2 osoby niepełnosprawne = 2 x świadczenie

Jeżeli oboje opiekunów rezygnuje z pracy aby opiekować się osobami niepełnosprawnymi, mogą otrzymać dwa świadczenia

Wsparcie dla opiekunów osób niepełnosprawnych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna w związku ze śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana,

- do dnia ustania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna pobierać je nieprzerwanie przez okres co najmniej 365 dni,
- do dnia ustania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna – trzeba mieć ukończone co najmniej 55 lat (kobiety) lub 60 lat (mężczyźni) i legitymować się okresem uprawniającym do emerytury: w przypadku kobiet – co najmniej 20 lat, a w przypadku mężczyzn – co najmniej 25 lat.

Przyznanie świadczenia przedemerytalnego musi być poprzedzone rejestracją w urzędzie pracy jako bezrobotny i pobieraniem przez okres co najmniej 180 dni zasiłku dla bezrobotnych.

OPS Kurów

Mysli na Boże Narodzenie...

Patrzmy na Narodzonego w szopie. Bo chcemy jak najwięcej, na zapas, na cały rok nagromadzić światła w naszych duszach, by nam go nie zabrakło do następnego Bożego Narodzenia.

Ks. Mieczysław Maliński

Mysli na Boże Narodzenie...

Ten, któremu moglibyśmy powiedzieć: „Jesteś daleko i zostawiasz nas samych. Co Ty robisz z człowiekiem, którego stworzyłeś?” — ten Bóg wydaje nam samego siebie, przyjmując na siebie naszą własną słabość. Bóg daje siebie, stając się tym, czym my jesteśmy. Tajemnica i niepojęty dar, ofiarowany w tajemniczy sposób nam, uczniom Chrystusa.

Kard. Jean-Marie Lustiger

Sołtysowe wieści... dziś bardzo osobiste...

Zbliżają się Święta Bożego Narodzenia. To odpowiedni czas na odrobinę wspomnień o tych, którzy odeszli na zawsze.

Jest w moim domu magiczne miejsce, które przepełnione jest takimi właśnie wspomnieniami. Wiszą tam cztery małe zdjęcia, a nad nimi napis: *Memories* (wspomnienia). Są to fotografie moich bliskich, którzy już nigdy nie zasiądą z nami do wigilijnego stołu.

To mój tata Kazimierz, żołnierz AK o pseudonimie *Wilk*, długoletni pracownik, później prezes Gminnej Spółdzielni *SCh* w Kurowie. Był uczciwym człowiekiem, patriotą, dobrym ojcem i mężem. Jego biografia, którą spisał dla swoich ukochanych wnuków, jest zbiorem jego poświęceń, zalet i osiągnięć.

To moja mama Zofia, piękna, szanowana i lubiana kobieta. Splot przykrych wydarzeń doprowadził do jej przedwczesnej śmierci. W historii Kurowa zapisała się jako kierowniczką kina, ściśle współpracowała z Gminnym Ośrodkiem Kultury. Tata mówił, że też należała do AK, jako wyszkolona sanitariuszka.

To mój brat Jurek, wrażliwy, delikatny i muzycznie uzdolniony chłopak. Odszedł gwałtownie w młodym wieku. Podobnie jak mama, pracował w Gminnym Ośrodku Kultury w Kurowie, kochał grać na perkusji.

To mój syn Jacek, który chciał żyć, ale nie zdążył... jego odejście odczuwam najdotkliwiej i nie utulony żal.

Nigdy nie wiemy, co nas w życiu spotka. Przypomnę więc piękne i życiowe słowa ks. Jana Twardowskiego: *Śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą ... kochamy wciąż za mało i stale za późno*. Pamiętając o nich, pielęgnujmy w sobie dobroć, życzliwość, wyrozumiałość i miłość.

Niech te Święta Bożego Narodzenia będą dla wszystkich Państwa pięknym i dobrym czasem, spędzonym w gronie kochanych rodziców, żon, mężów, dzieci, wnuków i dziadków.

Wszystkiego co najlepsze, a też tylko z radości życzy Wam

- Wasza sołtyska Maria Wiejak

Powertexowe bomby

Ależ czas szybko płynie! Niedawno pisałam o letnich piknikach rodzinnych w Olesinie, a tu już zima i za chwilę Boże Narodzenie. Tradycją naszej nieformalnej grupy „Oleśki”, stały się przedświąteczne spotkania warsztatowe. W poprzednich latach wykonywałyśmy stroiki, wianki oraz kartki świąteczne, a teraz przyszła kolej na bombki.

Od jakiegoś już czasu zafascynowało mnie nowe medium plastyczne, które pozwala na wykonywanie fantazyjnych ozdób zarówno wielkanocnych jak i bożonarodzeniowych. Oczywiście przy pomocy powertexu, bo o nim mowa, można wykonywać wiele innych rzeczy, takich jak różnego rodzaju rzeźby (np. anioły), dekoracje do domu, wazon, świeczniki, obrazy 3D i co tylko wyobraźnia podpowie.

Tym razem Oleśki spotkały się w świetlicy aż trzy razy (!!!), aby wspólnie wykonać ozdobne bombki w kolorze ecru (takie się nam najbardziej podobały). Do ich wykonania wykorzystaliśmy powertex, styropianowe kule, gazę, papierowe różyczki, różne ziarenka i wstążeczki. Efektem naszego spotkania są przepiękne, delikatne ozdoby choinkowe dla każdej z nas oraz na naszą choinkę świetlicową. Zaś „efektem ubocznym”, ale niezwykle ważnym i pożądanym jest ogromna satysfakcja i radość z własnej pracy a także przyjemność ze wspólnego spotkania, rozmów i pracy. Od siebie dodam jeszcze, że mam także osobistą ogromną satysfakcję, iż udało mi się zainteresować i zainspirować chociaż kilkadziesiąt osób do wykorzystania powertexu i moich pomysłów w swoich pracach. Cieszę się, że są kobiety, które mimo obowiązków zawodowych i rodzinnych, znalazły czas i chęć aby się spotkać w naszej świetlicy w Olesinie. W ten sposób realizujemy cele, jakie sobie wyznaczyłyśmy na początku świetlicowej działalności, a jest to aktywizowanie i integrowanie naszej małej społeczności, a także rozwijanie zainteresowań i umiejętności mieszkańców.

Korzystając z okazji życzę wszystkim wesółych Świąt Bożego Narodzenia oraz szczęśliwego Nowego 2017 Roku. A w styczniu zapraszam na „anielskie” powertexowe warsztaty.

Anna Butryn

Mysli na Boże Narodzenie...

Gdyby każda noc w naszym życiu mogła być jak noc Bożego Narodzenia, rozjaśniona światłem wewnętrznym...

Brat Roger

Mysli na Boże Narodzenie...

Ten sam Jezus jest dzisiaj obecny we wszystkich, których nikt nie potrzebuje, którzy do niczego nie są przydatni, których się nie leczy, którzy są głodni, nadzy i nie mają domu... Udzielcie dachu nad głową bezdomnemu Chrystusowi i przemieńcie domowe ognisko na dom pokoju, radości i miłości, troszcząc się o każdego spośród waszej rodziny lub po prostu o bliźnich.

Matka Teresa z Kalkuty

Z życia Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych **Otwarty Krąg**

Minione miesiące to okres dużej aktywności członków Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Otwarty Krąg” w Kurowie. Członkowie Stowarzyszenia oraz osoby sympatyzujące, popierające głoszoną przez Stowarzyszenie ideę integracji osób niepełnosprawnych z osobami pełnosprawnymi, wzięli udział w wyjeździe krajoznawczym do Sandomierza i Baranowa Sandomierskiego. Podczas tej wycieczki uczestnicy mieli okazję między innymi zwiedzić podziemną trasę turystyczną Sandomierza, rozszerzyć swoją wiedzę na temat historii miasta oraz zobaczyć i poznać bogatą historię zabytkowej Katedry Biskupiej w Sandomierzu i zamku w Baranowie Sandomierskim.

W dniu 4 października członkowie naszej grupy „Refleksja” brali udział w obchodach Światowego Dnia Osób Starszych, prezentując program „Cztery pory roku”, którym uświetnili uroczyste obchody tego dnia w Domu Seniora w Starym Zamościu.

W dniu 7 października członkowie stowarzyszenia przygotowali rozważania i poprowadzili modlitwę różańcową.

14 października delegacja członków naszego Stowarzyszenia, w odpowiedzi na zaproszenie wystosowane przez panią Alicję Janiewicz Prezes LFOON-SW, wzięła udział w seminarium, dotyczącym „Wdrażanie Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych”, będącym częścią I Lubelskich Targów Rehabilitacji w Lublinie. Spotkanie to stało się okazją dla członków wielu stowarzyszeń do poinformowania o zauważanych przez nich problemach w ich środowiskach oraz do poszerzenia wiedzy, dotyczącej treści zapisów konwencji.

W dniach 15 –16 października delegacja Otwartego Kręgu wzięła udział w spotkaniu podsumowującym działania prowadzone przez Lubelski Ośrodek Samopomocy. Spotkanie odbyło się w Domu Rekolekcyjnym w Nasutowie. W jego trakcie opracowano kalendarz cyklicznych spotkań oraz wymieniono wiele ciekawych doświadczeń i poglądów dotyczących działań podejmowanych przez poszczególne stowarzyszenia.

W dniu 26 listopada członkowie Stowarzyszenia wraz z osobami wspierającymi wzięli udział w spotkaniu Andrzejkowym.

Bardzo miłym wydarzeniem był wyjazd 10 grudnia do Teatru Muzycznego w Lublinie na spektakl-koncert „Czy Pamiętasz... Powróćmy jak za dawnych lat” i wysłuchanie wiecznie młodych - znanych wielu pokoleniom - przebojów okresu międzywojennego i powojennego.

Zarząd i Członkowie SON „Otwarty Krąg”

W tym świątecznym czasie, dzieląc się opłatkiem, składamy Wszystkim Państwu najserdeczniejsze życzenia przeżywania Bożego Narodzenia w zdrowiu, radości i ciepłej rodzinnej atmosferze. Kolejny zaś rok niech będzie czasem pokoju oraz realizacji osobistych zamierzeń.

„Co ciekawego dzieje się w Gminnym Przedszkolu”

W ostatnim czasie w przedszkolu w Kurowie dzieją się same ciekawe i przyjemne rzeczy.

W listopadzie do naszego przedszkola przyjechali aktorzy z agencji artystycznej MAGIK z Białegostoku i zaprezentowali teatrzyk pt. „Uratujmy Krainę Baśni”. Dzieci obejrzały piękną, kolorową opowieść o wartości baśni i bajek.

Odbył się również koncert muzyczny pt. „Polskie tańce ludowe” w wykonaniu artystów z Filharmonii Lubelskiej. Dzieci poznały polskie tańce oraz stroje z różnych regionów Polski. Koncert bardzo podobał się dzieciom

i dostarczył im wiele niezapomnianych wrażeń.

W rozwijaniu zainteresowań plastycznych pomogą zapewne przeprowadzone zabawy plastyczne, które zorganizowali artyści z Manufaktury Muzealnej z Kazimierza. Dzieci poznały „Krainę barw”, ba-

wiły się kolorami, uczyły się wyrażać radość lub smutek. W zabawach brały udział dzieci 3-4 letnie, które dopiero zaczynają zabawę kolorem – rozwijają swoje pasje plastyczne. Spotkanie bardzo podobało się dzieciom.

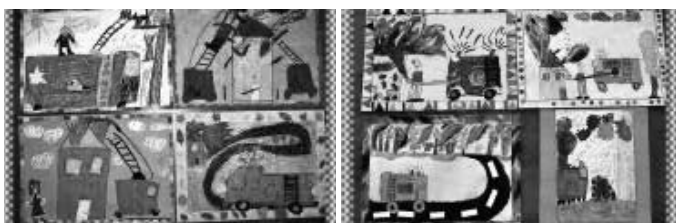
Przedszkole w Kurowie im. Cz. Janczarskiego uroczyście świętowało **Dzień Patrona połączony z Międzynarodowym Dniem Pluszowego Misia**. W tym dniu dzieci przyszły do przedszkola ze swoimi ukochanymi misiami. Przedszkolaki zapoznały się z życiem i twórczością Czesława Janczarskiego - wszystkie grupy recytowały Jego wiersze. Na zakończenie były wesole zabawy i tańce z misiami.

Jak co roku nasze dzieci wykonały gwiazdki na tegoroczną edycję parafialnej akcji „Choinka pełna radości”, która działa już od pięciu lat. Gwiazdek jest 10, a każda z nich oznacza jedno dziecko, które otrzyma prezent. Gwiazdy zdobą świerki w kościele, a „Ktoś” o dobrym sercu może sprawić świąteczną niespodziankę.

Przedszkolaki brały udział w Ogólnopolskim **Konkursie Plastycznym „Zapobiegajmy Pożarom”**, którego celem było zainteresowanie dzieci ochroną przeciwpożarową, tradycją i życiem strażackich środowisk oraz rozwijanie ich uzdolnień plastycznych. Tematyka konkursu obejmowała między innymi udział jednostek straży pożarnej w akcjach ratowniczo-gaśniczych, zwalczanie klęsk żywiołowych, ekologicznych oraz historię pożarnictwa.

Ciekawym wydarzeniem dla dzieci 5- 6 letnich była wycieczka do Lublina. Wybrały się do teatru i obejrzały przedstawienie pt.: „**Przygody Mistrza Bulbulasa**” wykonanego przez aktorów z Teatru Baniek Mydlanych. Przedszkolaki miały możliwość zapoznania się z wystrojem teatru (kasa, widownia, scena, kurtyna) oraz z ludźmi, którzy tam pracują (aktor, reżyser, scenograf). Po spektaklu mogły podzielić się swoimi odczuciami na temat obejrzanego przedstawienia. Spektakl

bardzo podobał się dzieciom,

Do naszego Przedszkola przybyły ... **dinozaury**.

Dzieci obejrzały ciekawy film - poznały nazwy gatunkowe dinozaurów, ich zwyczaje, sposób zdobywania pokarmu, rozmnażania. Wymiana informacji była ciekawą zabawą, gdyż okazało się, że prezentowane gatunki w większości znane były dzieciom.

Wizyta świętego Mikołaja w naszym przedszkolu, to jeden z najbardziej oczekiwanych przez dzieci dni w roku. Przygotowują się do niego starannie. Każda grupa wykonuje bardzo ciekawe prace plastyczne na których oczywiście króluje Mikołaj. Dzieci zaprezentowały przygotowane piosenki i wiersze. Rozmawiały z Mikołajem, opowiadały o zabawach w przedszkolu i oczywiście chwaliły się, że są bardzo grzeczne. Mikołaj wręczył dzieciom wspaniałe zabawki do sal, a każde dziecko zostało obdarowane drobnym upominkiem. Zdjęcia zrobione z Mikołajem, będą wspaniałą pamiątką tego spotkania.

Pod koniec grudnia w naszym przedszkolu zorganizowany został „**Kiermasz Bożonarodzeniowy**”. Niepowtarzalne ozdoby świąteczne są dziełem rąk Rodziców oraz dzieci. Kiermasz cieszy się dużym powodzeniem i wprowadza wszystkich w nastrój Świąt Bożego Narodzenia.

autorki: Anna Łubek
Elżbieta Michalek

Obchody 1050. Rocznicy Chrztu Polski w Szkole Podstawowej w Kurowie

Obchody 1050. rocznicy przyjęcia przez Polskę chrztu w naszej szkole rozpoczęły się w czerwcu i trwały do 16 listopada 2016 roku. Koordynatorem działań była p. Bożena Siwiec.

Nauczyciele i wychowawcy zaplanowali i przeprowadzili wspólnie z uczniami wiele działań:

1. Aranżacja kącika historycznego na holu.
2. „Poznajemy życie Słowian” – wycieczka do grodziska Żmijowska i wystawa zdjęć z wyjazdu.
3. Warsztaty historyczne pt. „Początki państwa polskiego w świetle źródeł numizmatycznych z X i XI wieku” dla kl. V-VI, prowadzone przez historyka – p. Zbigniewa Kielba.
4. Wykonanie patriotycznych kotylionów (kl. I-VI).
5. Konkurs plastyczny „Mój chrzest” dla klas I-III.
6. Konkurs na wykonanie makiety zamku średniowiecznego. (kl. II – praca grupowa).
7. Konkurs na rocznicowy medal (kl. II).
8. Konkurs plastyczny – portret Mieszka lub Dobrawy. (kl. III).
9. Konkurs plastyczny (kl. IV-VI).
10. Konkurs literacki – list lub wiersz skierowany do Mieszka (kl. IV-VI).

16.11.2016 r. w czasie uroczystego apelu nastąpiło podsumowanie wszystkich działań. W szkole gościliśmy p. Stanisława Wójcickiego – Wójta Gminy Kurów, ks. Wiesława Cieszko i ks. Jana Rzęda.

Apel – podsumowanie działań

Podczas przedstawienia pt. „Gdzie chrzest, tam nadzieja” uczniowie klas szóstych przybliżyli zebranym wydarzenia związane z chrztem Polski w 966 roku. Uczniowie wystąpili gościnnie również w kościele parafialnym w Kurowie i w Dębie.

Fundatorem nagród była Gmina Kurów.

Elwira Wachel

Konkurs – mój chrzest

Kącik historyczny

Makiety zamków

Konkurs na rocznicowy medal

Święto szkoły

25 listopada obchodziliśmy uroczystość Święta Szkoły i jednocześnie 281. rocznicę urodzin naszego patrona, księdza Grzegorza Piramowicza.

Imię Grzegorza Piramowicza nadano naszej szkole w 1969 roku, czyli 47 lat temu, a od marca 1997 roku, czyli od 19 lat, nasza szkoła nosi zaszczytne imię **księdza** Grzegorza Piramowicza. Dzień urodzin Patrona jest świętem całej społeczności szkolnej.

W tym dniu w naszej szkole odbył się uroczysty apel. Podczas apelu laureaci szkolnych konkursów otrzymali nagrody oraz obejrzelśmy część artystyczną. Wiodącą rolę odegrali w niej uczniowie klasy 3 a, którzy

do wspólnych występów zaprosili również kilka swoich mam i babcię. Oni też, na to szkolne święto, własnymi rysunkami udekorowali strój swojej wychowawczynie. Podczas uroczystości mieliśmy okazję zobaczyć film przedstawiający naszą szkołę na przestrzeni lat, a także występy naszych

uczniów uczęszczających na różne zajęcia pozalekcyjne. I tak kolejno zaprezentowali się:

- uczniowie klas pierwszych, uczęszczający na zajęcia kształtujące osobowość poprzez kontakt ze sztuką, które prowadzi pan Bogdan Lipiński;
- grupa taneczna z Ogólnopolskiej Szkołki Tańca dla Dzieci, prowadzona przez panią Joannę Stępień;

- grupa karateków z trenerem, panem Michałem Softysem;

- grupa kolarzy z panem Wojciechem Wręgą

- uczniowie z klasy 3 a, uczęszczający na zajęcia szachowe, którzy wykonali układ taneczny z prezentacją figur szachowych oraz na zakończenie, razem z panią uczącą języka angielskiego, zaśpiewali piosenkę w tym języku.

Wszyscy występujący uczniowie otrzymali gromkie owacje.

Jolanta Katarzyna Dadas

Z wizytą w Centrum Wolontariatu w Lublinie

28 października 2016 r., uczniowie klas Va i Vb gościli w Centrum Wolontariatu w Lublinie, na warsztatach językowo-kulturowych z obcokrajowcami.

Od dwóch lat w naszej szkole organizowane są spotkania z wolontariuszami z całego świata, którzy poprzez zabawę i ciekawe zajęcia, zapoznają uczniów z kulturami innych narodów oraz poszerzają horyzonty naszych uczniów. Dotychczas była to współpraca ze stowarzyszeniem AIESEC/Lublin.

W tym roku, ogłoszonym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej Rokiem Wolontariatu, rozpoczynamy współpracę z Centrum Wolontariatu w Lublinie.

Pierwsze spotkanie odbyło się w Pracowni Integracji w siedzibie Stowarzyszenia. W planach mamy przyjazd wolontariuszy do naszej szkoły na wiosnę, oraz przeprowadzenie warsztatów dla większej liczby uczniów. Współpraca będzie obejmować nie tylko warsztaty, ale też czynne włączenie się uczniów i nauczycieli w pomoc potrzebującym na całym świecie.

Podczas tej wizyty odbyły się spotkania z wolontariuszami z Brazylii-Luise oraz Ukrainy- Vity i Petrem.

Dzieci miały okazję najpierw same krótko zaprezentować się, a następnie poznać wolontariuszy oraz typowe zwroty po ukraińsku i portugalsku. Dla większości nie jest znaną informacją, że obowiązującym językiem w Brazylii jest portugalski. Wiedział o tym Michał Wronka z kl. VA, znał odpowiedzi na wiele pytań wolontariuszy i chętnie dzielił się swoją szeroką wiedzą historyczną na temat państw i języków.

Pracownia Integracji ma w swoich zasobach wiele pamiątek z całego świata, są tu własnoręcznie wykonane przez wolontariuszy drobiazgi, które służą nie tylko jako ozdoba, ale również jako przedmioty do sprzedania i pozyskania funduszy. Nasi uczniowie dostali od Luisa papierowe zakładki do książek i pocztówki od Vity i Petra. Wolontariusze złożyli na nich swoje autografy i zapisywali imiona uczniów w swoich językach.

W pełni zadowoleni z wyjazdu i spotkania, mamy nadzieję na długą i owocną współpracę, z korzyścią dla wszystkich stron.

*Organizator i koordynator wyjazdu-
nauczycielka języka angielskiego- Lucyna Próchniak*

Kur z Kurowa wędruje po Europie-projekt „Travel Buddies”

Od września uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Kurowie zastanawiali się jak za pomocą własnoręcznie zrobionej maskotki pokazać to, co jest charakterystyczne dla naszego regionu i kraju. Wszystko za sprawą miniprojektu europejskiego, do którego przystąpiła kilkunastoosobowa grupa uczniów z klas VA i VB z naszej szkoły pod opieką nauczyciela języka angielskiego Lucyny Próchniak wspólnie ze szkołami z Niemiec, Czech, Francji i Hiszpanii.

Projekt trwa od IX 2016 i będzie kontynuowany do końca roku szkolnego 2016/2017. Rozpoczął się od pracy nad koncepcją maskotki kojarzącej się z Kurowem i Polską. W tym celu w szkole przeprowadzono konkurs dla wszystkich uczniów klas III-VI. Wpłynęło kilkanaście prac, z których wybrana została maskotka przedstawiająca symbol-herb naszej miejscowości-kura w biało-czerwonych barwach. Jest to nasz polski „Podróżniczek”.

Kolejnym etapem projektu było opracowanie krótkich, prostych tekstów w języku polskim i angielskim na temat naszego kraju, naszej miejscowości, szkolnego życia, polskich zwyczajów i tradycji. Teksty powstały na zajęciach kółka angielskiego i przestaliśmy je wraz z maskotką i polskimi pysznymi „krówkami” do Czech.

W tym samym czasie inne europejskie maskotki rozpoczęły wędrowkę do zaprzyjaźnionych szkół.

Kolejnym etapem projektu będzie, z niecierpliwością wyczekiwane przez uczniów, odbieranie przesyłek z innych krajów, praca z tekstami w języku angielskim oraz analizowanie różnic i podobieństw kulturowych oraz przesyłanie „Podróżniczków” dalej. Tym sposobem

Maskotka wykonana przez Weronikę Habę z klasy IIIc

maskotka z każdego z pięciu krajów odwiedzi szkoły biorące udział w projekcie i pozostanie na pamiątkę w tej szkole, w której zakończy podróż. Uczniowie będą bogatsi o wiedzę na temat krajów europejskich i z pewnością będą mieli okazję do nawiązania kontaktów z uczniami z tych krajów.

Lucyna Próchniak

Narodowe czytanie w Szkole Podstawowej w Kurowie

Szkoła Podstawowa w Kurowie po raz pierwszy przyłączyła się do akcji Narodowego Czytania, pod patronatem Pana Prezydenta Andrzeja Dudy.

W dniu 7 września 2016r. uczniowie wraz z nauczycielami zgromadzili się w sali gimnastycznej, aby wspólnie wysłuchać fragmentów powieści Henryka Sienkiewicza „Quo vadis” w interpretacji zaproszonych gości. Do czytania włączyli się: Pan Wójt Stanisław Wójcicki, Pani Krystyna Skwarek, Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej, strażacy: Pan Artur Poniewierski i Pan Tomasz Nesterowicz oraz Dyrektor naszej szkoły Pani Jolanta Panecka.

Spotkanie rozpoczęło się krótkim przedstawieniem dotyczącym życia i twórczości H. Sienkiewicza, w wykonaniu uczniów klasy Va.

Czytaniu towarzyszyła okolicznościowa wystawa połączona z prezentacją różnych wydań „Quo vadis” oraz innych powieści autora. Miłym urozmaicheniem dla ucha była pieśń „Quo vadis, Domine?”

Na koniec spotkania słuchacze mogli opiewać swój egzemplarz powieści pamiątkowym stemplem.

Monika Respond

Mysli na Boże Narodzenie...

Jeżeli tak uroczymy obchodzimy narodzenie Jezusa, czynimy to dlatego, aby dać świadectwo, że każdy człowiek jest kimś jedynym i niepowtarzalnym...

Jan Paweł II

Jesteśmy uczniami Szkoły Podstawowej w Kurowie

Jak co roku, najmłodszy uczniowie wnieśli ze sobą do szkoły świeżość niepowtarzalnych osobowości, ogromną wrażliwość i radość, ciekawość świata i nieustanną potrzebę działania.

Spędzamy ze sobą kilka godzin dziennie, uważnie przyglądając się sobie. Poznajemy własne temperamenty i zainteresowania, potrzeby i marzenia. Rozpalamy w sobie nawzajem entuzjazm odkrywania piękna przyrody, drugiego człowieka i tajemnic nauki. Wspólnie bawimy się i motywujemy do pracy. Uczymy się uważnie słuchać i patrzeć.

Dziewiąty listopada był dla nas wyjątkowym dniem Pasowania na ucznia. Odświętnie przygotowana świetlica szkolna wypełniła się dorosłymi i dziećmi. Przybyli wszyscy rodzice uczniów rozpoczynających naukę w klasie pierwszej, uczniowie klasy I a i klasy I b, Wójt Gminy Kurów Stanisław Wójcicki, Przewodniczący Rady Rodziców Sławomir Koza, dyrekcja szkoły, nauczyciele.

Myślą przewodnią spotkania uczyniliśmy słowa zaczerpnięte z artykułów niezwykłego pedagoga i wychowawcy, a jednocześnie lekarza, pisarza i publicyisty Janusza Korczaka:

„...Dzieci – książęta uczuć, poeci, myśliciele...”

W obecności sztandaru szkoły, w podniosłej atmosferze odśpiewanych hymnów, pierwszoklasiści uroczystym Ślubujemy przyjęli następujące zobowiązanie:

Będę szanować ludzi, przyrodę i wszystko, co mnie otacza.

Dołożę starań, by zgodnie bawić się i współpracować z rówieśnikami oraz wytrwale zdobywać nową wiedzę i umiejętności.

Będę starał się,

by moje zachowanie było dobrym wzorem dla innych, by sprawiało radość mnie samemu, moim rodzicom i wychowawcom.

Po złożeniu ślubowania, każde dziecko indywidualnie zostało pasowane przez Dyrektora szkoły Jolantę Panecką na ucznia Szkoły Podstawowej w Kurowie.

Z powinszowaniami dla dzieci przybyła wysłanniczka złotej jesieni – uczennica klasy piątej – Marcelina Mazur, która specjalnie dla nich

Uczniowie kl. I

przywdziała strój jesiennej damy i z wdziękiem oraz elegancją, z poetyckimi słowami Jerzego Ficowskiego, podarowała każdemu dziecku „najpiękniejszy listek, najlepszymi życzeniami zapisany wszystkim.”

Następnie pierwszoklasiści humorystycznym wierszem Doroty Gellner „Ja czekam” wyrazili emocje których doświadczają na co dzień w szkolnej rzeczywistości, oczekując na przyjście bliskiej osoby. Zaprezentowali też dwie zabawy oparte o elementy muzyki klasycznej.

Na koniec bohaterowie uroczystości obdarowani zostali albumami przygotowanymi przez rodziców oraz albumami dostarczonymi przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe.

Rodzice zadbali też o kolejną miłą niespodziankę dla swoich dzieci. Był nią atrakcyjny wystrój sali, do której udali się pierwszoklasiści po zakończonej oficjalnej uroczystości. Czekają na nich balony wypełnione helem, pięknie przygotowane stoły i smaczny poczęstunek.

Ogromne zaangażowanie rodziców w aktualne wydarzenie i zainteresowanie dalszą współpracą sprzyjały konstruktywnym rozmowom z wychowawcą. Dziękuję wszystkim za pomoc, wsparcie, otwartość i przyjazną atmosferę.

Elzbieta Pacocha

Sukcesy młodych tancerzy z ZSA w Klementowicach

Młodzieżowy Zespół Tańca Ludowego, założony w 2004 roku przez Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych „Wspólna Szansa”, od lat słynie z licznych sukcesów, które odnosi na szczeblu powiatowym i wojewódzkim. Tworzą go głównie uczniowie gimnazjum i liceum Zespołu Szkół Agrobiznesu w Klementowicach. Od 2005 zdobywa on nagrody i wyróżnienia w turnieju tańca „Witaj Majowa Jutrzenko” w Puławach oraz w Wojewódzkim Przeglądzie Zespołów Tańca Ludowego pod patronatem Lubelskiego Kuratora Oświaty we Włodawie. Zespół uświetnia swoimi występami lokalne imprezy: dożynki, uroczystości strażackie, kościelne i szkolne. W jego repertuarze znajdują się tańce lubelskie, podlaskie, rzeszowskie, ślą-

skie oraz mazur, polonez i krakowiak. Jego rozwój jest możliwy dzięki wsparciu finansowemu Urzędu Gminy w Kurowie.

Obecnie Młodzieżowy Zespół Tańca Ludowego jest prowadzony przez choreografa pana Łukasza Czerwińskiego. Organizacją pracy młodych tancerzy społecznie zajmują się państwo Małgorzata i Zbigniew Turkowscy. Wymienione osoby dbają o to, żeby zespół ciągle się rozwijał. Przejawem tego jest otwarcie się na doskonalenie umiejętności tanecznych par indywidualnych. Pomysł ten narodził się w marcu 2015 roku. Na turnieju w Puławach młodzi tancerze zaczęli poznawać taniec ludowy w formie towarzyskiej. Byliśmy zachwyceni ale jednocześnie przerażeni tym, ile pracy nas czeka. Mieliliśmy obawy ale postanowiliśmy spróbować swoich sił w tańcu par indywidualnych”- mówiła jedna z tancerek. Na początku ćwiczeń odbywały się ogólne próby taneczne, tancerze jeszcze nie skupiali się na układach i nie byli dobrani w pary. Dopiero od września 2015 roku rozpoczęli prawdziwe treningi pod okiem swojego choreografa. Przez trzy miesiące ciężko pracowali, musieli bowiem nauczyć się układów czterech tańców: krakowiaka, oberka, mazura i kujawiaka. Ten ostatni był dla tancerzy zupełnie nowym tańcem i poznawali go od podstaw. Rywalizację zaczynali od kategorii IV D (wiek od 16 lat). Ciężka praca opłaciła się, ponieważ zaowocowała licznymi sukcesami w ogólnopolskich turniejach:

- 5 grudnia 2015 roku w Drohiczynie, w turnieju „O szablę Kmicica” Katarzyna Kruk i Krystian Bartuzi zajęli II miejsce.
- 14 maja 2016, podczas Królewskiego Turnieju w Wilanowie „Wilanów 2016”, w finale spotkały się 2 pary z naszego zespołu: wspomniana wyżej para zajęła I miejsce a Dominika Bartuzi i Krystian Kałdonek zakończyli rywalizację na II miejscu.
- 25 czerwca 2016 roku w Siemiatyczach podczas turnieju „O Podlaską Szyszkę” Kasia i Krystian zajęli II miejsce a Dominika i Krystian Kałdonek III miejsce.
- W dniach 16-18 września 2016 roku nasi tancerze rywalizowali w turnieju „Bursztynowy Żagiel”, w Gdańsku i wywalczyli: Kasia i Krystian II miejsce a Dominika i Krystian Kałdonek zajęli III miejsce.
- 3 grudnia 2016 roku w Drohiczynie, w Ogólnopolskim Turnieju

Tańców Polskich „O szablę Kmicica” Katarzyna Kruk i Krystian Bartuzi zajęli I miejsce, a Dominka Bartuzi i Daniel Kruk III, natomiast w kategorii IV open Katarzyna i Krystian zajęli II miejsce, a Dominka i Daniel IV

Wyjazdy na turnieje przynoszą nie tylko zwycięstwa ale też możliwość zwiedzenia nowych miejsc, poznania ciekawych ludzi czy miłe spędzenie czasu. „Nie wyobrażamy sobie życia bez tańca – mówią tancerze – a liczne sukcesy motywują nas do dalszej pracy nad naszymi umiejętnościami”.

Monika Witkowska

Europejska Odznaka Jakości przyznana po raz kolejny

Podstawowymi, kluczowymi kompetencjami niezbędnymi dziś na rynku pracy są: umiejętność współpracy w grupie oraz znajomość języka obcego. Dlatego też uczniowie Zespołu Szkół Agrobiznesu im. Macieja Rataja w Klementowicach uczą się ich i rozwijają je już od wielu lat, biorąc udział w projektach realizowanych na lekcjach języka angielskiego oraz zajęciach pozalekcyjnych. Są to przede wszystkim e-Twinning oraz AIESEC.

Projekty e-Twinning realizowane są w naszej szkole od 2010 roku i skierowane są do młodzieży zarówno gimnazjalnej, jak i ponadgimnazjalnej. Przedsięwzięcia te opierają się na współpracy zaprzyjaźnionych szkół z całej Europy i mają na celu wspólne przygotowanie, opracowanie i realizację wybranego przez naszych uczniów tematu. Cała komunikacja, od poszukiwania partnerów do projektu, realizacji poszczególnych zadań i ewaluacji,

odbywa się w języku angielskim. Działania te mają na celu podniesienie motywacji uczniów do uczenia się języka obcego, pokazanie im, jak niezbędna jest ta umiejętność w porozumiewaniu się z partnerami z całej Europy, rozwijanie postawy tolerancji wobec innych krajów, poznanie nowych kultur, tradycji i obyczajów, przełamanie bariery w mówieniu w języku angielskim, a przede wszystkim znalezienie nowych przyjaciół. Z drugiej też strony w projektach e-Twinning uczestnicy poznając nowe kraje oraz dzieląc się informacjami o swojej ojczyźnie. Dzięki temu zdobywają wiedzę na temat swojego własnego kraju oraz ćwiczą umiejętność autoprezentacji. Wszystkie decyzje dotyczące realizacji projektów opierają się na współpracy partnerów przez Internet a realizacja kolejnych etapów na wykorzystaniu różnych narzędzi internetowych (ICT) i mediów elektronicznych. Dzięki temu

uczniów biorących udział w projektach uczy my nowych, ciekawych technologii i przestrzeni wirtualnej potrzebnych do tworzenia np. filmów, znaków graficznych, prezentacji multimedialnych, komiksów, zagadek itp. Wszystkie projekty prowadzone są na platformie internetowej TwinSpace, specjalnie stworzonej do realizacji takich zadań. Uczniowie mają niezwykłą satysfakcję z porozumiewania się ze swoimi partnerami przez maile, czaty, fora internetowe. Również spotykając się nimi w rzeczywistości poprzez udział w wideokonferencjach i rozmowach przez skype'a. Każdy projekt polega na wybraniu przez uczniów interesującego ich tematu, wspólnym omówieniu go z nauczycielem oraz swoimi partnerami. Następnie, po przygotowaniu planu działań i rejestracji projektu, uczniowie przedstawiają siebie, swoje szkoły, miejsca zamieszkania, kraje. Kolejnym krokiem jest

realizacja zaplanowanych zadań, często polegająca na łączeniu uczniów w grupy międzynarodowe, w których wspólnie muszą przygotować na przykład prezentację, rebus, quiz lub film. Każdy etap projektu poddawany jest ewaluacji. Uczestnicy swobodnie mogą wyrażać swoje opinie na temat kolejnych ćwiczeń, zmieniać je, dodawać nowe, odrzucać te, które im się nie podobają. Zaangażowanie i trzymanie się terminów wykonywania kolejnych zadań uczy dyscypliny nie tylko uczniów ale i samych nauczycieli.

Najciekawszymi etapami zrealizowanymi do tej pory projektów było na przykład wspólne nagrywanie piosenki zespołu Jon Bon Jovi „It's my life”, wysyłanie i otrzymanie paczki z prezentami od partnerów, śpiewanie polskich piosenek „Szła dziewczeczka”, czy „Gdzie strumyk”, nagrywanie wspólnego teledysku i wspólne pisanie opowiadania na temat

my lifestyle” – realizowany w roku szkolnym 2015/2016) został wyróżniony Europejską Odznaką Jakości, a koordynatorka projektu została zaproszona w październiku br. na międzynarodową konferencję pt. „Digital Citizenship” („Obywatelstwo Cyfrowe”) do Aten w Grecji.

Jedynie dwudziestu dwóch nauczycieli z całej Polski i niemal sześćset pedagogów z całej Europy wzięło udział w tej konferencji podsumowującej pracę najlepszych koordynatorów i pokazującą nowe narzędzia internetowe potrzebne do udoskonalania projektów.

22 listopada 2016 r. kolejny projekt („Complete my story”) otrzymał Europejską Odznakę Jakości. Wyróżnienie to jest nagrodą za wysoką jakość projektu, ścisłą współpracę z partnerami ze szkół z Europy, zaangażowanie i szeroki zakres wykorzystania narzędzi internetowych. Nasi uczniowie do tej pory brali udział w programie e-Twinnig ze szkołami z Turcji, Chorwacji, Cypru,

Słowacji, Hiszpanii, Portugalii, Włoch, Francji. Obecnie realizowany jest projekt pod tytułem „Movies on the move” ze szkołami z Austrii i Grecji. W tym projekcie bierze udział łącznie 75 uczniów ze wszystkich trzech krajów.

Kolejnym programem, w którym biorą udział uczniowie Zespołu Szkół Agrobiznesu, jest AIESEC, nastawiony przede wszystkim na komunikację w języku angielskim. Program ten daje naszym uczniom niesamowitą energię

i uczy ich przetamywania barier językowych. Co roku do naszej szkoły przyjeżdża dwóch studentów z zagranicy, którzy opowiadają o swoich krajach. Przekazują wiedzę dotyczącą kultury, jedzenia, obyczajów, miejsc turystycznych ich krajów, zadają oni też uczniom pytania, rozmawiają z nimi na interesujące ich tematy. Najbardziej ciekawskimi są zazwyczaj uczniowie klas pierwszym gimnazjum, za to najłatwiej w języku angielskim komunikują się uczniowie klas licealnych. Do tej pory naszą szkołę odwiedzili uczniowie z: Chin, Gruzji, Sri Lanki, Sycylii, Grecji, Brazylii, Indii, Egiptu, Malezji. Młodzież naszej szkoły spędza ze studentami z zagranicy czas na zajęciach szkolnych, ale również w internecie, gdzie mieszkają nasi zagraniczni goście oraz na zajęciach sportowych.

Doskonale zdajemy sobie sprawę, jak ważne jest posługiwanie się językiem obcym, dlatego staramy się zachęcać uczniów do nauki angażując ich w proces uczenia się i motywując do podejmowania przez nich inicjatywy. Uczenie się ma być zabawą ale i odpowiedzialnością za realizację podejmowanych przez siebie wyzwań.

Katarzyna Migdal

podróży wymyślonego przez nas bohatera po krajach Europy (każdy rozdział należał do innego ucznia).

Do chwili obecnej w naszej szkole zrealizowano trzynaście projektów. Koordynatorką i inicjatorką wszystkich projektów jest nauczycielka języka angielskiego, p. Katarzyna Migdal. Większość realizowanych projektów otrzymała nagrodę przyznaną przez Krajowe Biuro Programu w Warszawie tj. Krajową Odznakę Jakości. Jeden z projektów („Me and

Tydzień Młodzieży

Dni na przełomie listopada i grudnia w Zespole Szkół Agrobiznesu w Klementowicach należały do młodzieży. Bowiem od 28 listopada do 2 grudnia 2016 roku w naszej szkole odbywał się coroczny Tydzień Młodzieży zorganizowany przez Samorząd Uczniowski i całą szkolną społeczność. W tym czasie uczniowie mogli wcielić się w różne role: w poniedziałek przebierali się za nauczycieli, we wtorek- za postać z bajki, w środę- za rolnika, w czwartek- za dziecko, w piątek- za ufo albo dziewczyna za chłopaka i chłopak za dziewczynę. Było przy tym dużo śmiechu i zabawy.

Wszyscy wiedzą, że sport to zdrowie, dlatego młodzież chętnie

zaangażowała się w rozgrywki sportowe. Największym powodzeniem cieszyła się siatkówka i halowa piłka nożna. Rozrywki dostarczyło również przeciąganie liny przez drużyny wszystkich klas, ponieważ wszyscy bardzo się starali, żeby pokonać przeciwnika. W programie Tygodnia Młodzieży nie mogło zabraknąć wróżb andrzejkowych z racji Andrzejek oraz rozgrywek w CS (Counter Strike). Jako, że pomysłowość młodych ludzi nie zna granic, uczniowie prześcigali się w wymyśleniu ciekawych konkursów. Konkurs filmowy sprawdzał wiedzę dotyczącą kina polskiego i światowego a konkurs „Czy znasz inne kraje?” wyłonił zwycięzców, którzy najlepiej orientują się w obyczajach, tradycjach, potrawach innych państw. W czwartek, w wyniku głosowania, zostali wybrani Miss i Mister Tygodnia Młodzieży. W ten sposób wyróżniono najsympatyczniejszą parę uczniów.

Piątek okazał się najważniejszy dniem tych wydarzeń, ponieważ

nastąpiło ich podsumowanie i zakończenie. Tradycyjnie, jak co roku, przeprowadzono teleturniej¹ z 10², który sprawdzał wiedzę o naszej szkole. Nagrodzono zwycięzców we wspomnianych wyżej konkursach oraz przeprowadzono kolejne: „Podaj dalej”, „Jaka to melodia?”. Hitem okazał się teleturniej pt. „Mam talent”, w którym niesamowitymi komediowymi umiejętnościami popisał się zespół „Kebabini”. Pan dyrektor wręczył również medale dla zwycięzców rozgrywek sportowych: klasa 2 LO okazała się najlepsza w piłce siatkowej, 4 technikum zwyciężyła

rywalizację w halówce a 2 technikum wygrała przeciąganie liny. W sali polonistycznej została przygotowana kawiarenka, w której różnymi smakołykami mogli posilić się wszyscy ci, którzy zgłodnieli podczas zabawy.

W czasie Tygodnia Młodzieży wszyscy świetnie się bawili a uczniowie mają zamiar powtórzyć go znowu w przyszłym roku.

Monika Witkowska

1. NAGRODY LITERACKIE

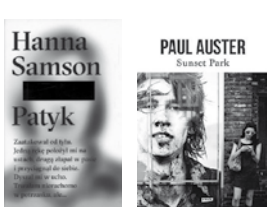
2. BIOGRAFIE

3. LITERATURA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

4. LITERATURA PIĘKNA

5. LITERATURA OBYCZAJOWA

Półka z książkami cz. 4

NAGRODY LITERACKIE

1. Książka „Nakarmić kamień” Bronki Nowickiej otrzymała literacką nagrodę Nike 2016 w kategorii proza poetycka. Autorka przedstawia świat widziany oczami małej dziewczynki, sportretowany przedmiotami życia codziennego. Jest to intymny obraz dorastania i starzenia się ujęty w 44 opowiesci przedstawione chronologicznie. Książkę należy czytać w skupieniu i samotności, dać się ponieść myślom i emocjom. Nie jest to łatwa lektura, ale warto ją przeczytać aby poznać własną interpretację.

2. Nagrodą „Nike publiczności” za książkę „1945. Wojna i pokój” została uhonorowana Magdalena Grzebałkowska, autorka bestsellerowej biografii rodziny Beksińskich. Publikacja zawiera 12 wstrząsających reportaży, opisujących miesiąc po miesiącu niestabilną rzeczywistość 1945 roku. Niewątpliwą wartość stanowi fakt, że autorka nie opiera się jedynie na dokumentach i przekazach historycznych, ale dociera do żyjących jeszcze uczestników i świadków wydarzeń, oddając głos swoim rozmówcom. Lektura przekazuje mnóstwo faktów i wiedzy historycznej i choć ma formę reportażu literackiego, całość czyta się z emocjami jak najlepszą powieść.

BIOGRAFIE

1. „Nietypowa baba jestem” - to pierwsza tak obszerna biografia Anny Seniuk napisana przez jej córkę **Magdalenę Małeczką-Wippich**. Książka pozwala nam poznać aktorkę z nieco innej perspektywy. Aktorka

zdradza nam jak wyglądały początki jej filmowej kariery, opowiada o swoich pasjach, pracy w teatrze, filmie, planach na przyszłość i zmaganiach życia codziennego. Poprzez ten wywiad poznajemy różne oblicza Anny Seniuk: matki, żony i wspaniałej utalentowanej aktorki. Wspomina ona o najbardziej dramatycznej chwili w jej życiu. O tym jak się dowiedziała, że ma raka piersi i trudach zmagania się z tą chorobą. Warta, pełna pasji opowieść, niejednokrotnie wzruszająca, a przy tym odważna i szczerą. To pozycja, która koniecznie musi zagościć na półkach sympatyków utalentowanej aktorki.

2. „Nic nie jest w porządku. Wołyń – moja rodzinna historia” – to książka napisana przez znanego muzyka i kompozytora **Krzesimira Dębskiego**. Autor, choć urodził się po wojnie, dorastał w atmosferze wspomnień rodziców, cudem ocalałych z pogromu jakiego urządzili Ukraińcy z UPA we wsi Kisielin 11 lipca 1943 roku. Pierwsza część książki przedstawia relacje i wspomnienia uczestników rzezi wołyńskiej, druga opisuje historię rodziny po wojnie, opowiada o ciągłych przeprowadzkach i spotkaniach z innymi Kresowiakami. To pozycja bardzo osobista, pełna bólu, smutku i rozgoryczenia. Trudna, ale wartościowa. Zachęcamy.

LITERATURA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. „Nela na kole podbiegunowym” to najnowsza książka o przygodach Neli podróżniczki. Tym razem zwiedza Finlandię, Islandię i Grenlandię. Opowiada o Laponii, Świętym

Mikołaju, reniferach, psich zaprzęgach, zwierzętach zamieszkujących tamte tereny. Zachęca dzieci do czytania i poznawanie świata, który nie jest typowym miejscem do wyjazdów rodzinnych. Książka zawiera dużo zdjęć, opisów, ciekawostek, map pokazanych w bardzo przystępny dla dzieci sposób. W książce zawarte są tajne kody i dzięki specjalnej aplikacji na telefon lub tablet możemy oglądać filmiki z Nelą. Bardzo polecam tę książkę.

2. „Umarły las” - to komiks nie tylko dla dzieci, ale i dla dorosłych. Jego autorami są **Adam Wajrak** – dziennikarz i obserwator przyrody oraz **Tomasz Samojlik** – biolog i rysownik, popularyzator przyrody. Komiks ma formę westernu. Bohaterowie są różnorodni i zabawni. Jest on prawdziwą skarbnicą wiedzy. Można się dowiedzieć z niego wielu ciekawych rzeczy, na przykład tego, że ptaki wolą lasy, w których występują martwe drzewa. Dziuple, grzyby, zgnilizna i korniki to dla nich prawdziwy raj. Autorzy pokazują nam, że „umarty las” jest o wiele ciekawszy od wypielegnowanych zalesień, w których nie można znaleźć krzty próchna. Poza tym jest też mini lekcją biologii ukazaną w sposób zachęcający do poznawania przyrody. Pozycja niebanalna, kolorowa, prosta, którą bez obaw można polecić młodemu czytelnikowi.

LITERATURA PIĘKNA

1. „Sunset Park” – **Paula Auster** to książka o grupie młodych ludzi zmagających się z kryzysem własnego życia. Akcja powieści rozgrywa się w latach 2008-2009 w targanej kryzysem Ameryce. Główny bohater, 28-letni Miles opuszcza dom rodzinny, uciekając przed poczuciem winy za śmierć przyrodniego brata, aby wraz z przyjaciółmi zamieszkać w zdewastowanym skłocie na przedmieściach Nowego Jorku. Ciekawa książka w niepowtarzalnym stylu, zmuszająca do przemyśleń i zastanowienia nad własnym życiem.

2. Książka Hanny Samson pt. „Patyk” to historia kobiety, która pewnego dnia zostaje brutalnie napadnięta w pobliżu własnego mieszkania. Bohaterka zabija napastnika i ucieka z miejsca zbrodni. Od tego momentu jej życie diametralnie się zmienia. Wracając do niej dawne uczucia, zaczyna analizować swoje dzieciństwo i młodość. Obawa, że w każdej chwili może zostać aresztowana zmusza ją do działania. Przejmujący, precyzyjnie skonstruowany psychologiczny portret kobiety. Ciekawa propozycja lektury.

LITERATURA OBYCZAJOWA

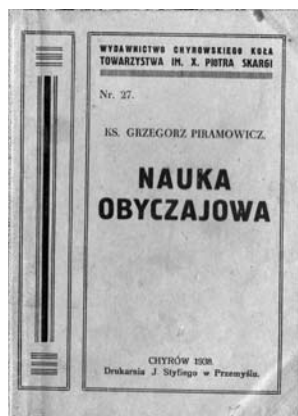
1. „A życie się toczy” **Wiesławy Maciejak** to saga pokoleniowa obejmująca okres od roku 1890 do 1990. Opisuje losy kobiet – matek, córek, wnuczek i prawnuczek

poprzez wydarzenia dziejowe. Ukazuje wątki tragicznych wydarzeń historycznych, które przetoczyły się przez Polskę i miały bezpośredni wpływ na życie kobiet. Poruszająca powieść o życiu i śmierci, o miłości i walce o lepsze jutro, o wielkiej woli przetrwania i sile wzajemnego wsparcia, o roli rodziny, która w każdej sytuacji musi sobie pomagać. Ciekawa i ciepła powieść, napisana bardzo zgrabnie, piękną prostą polszczyzną. Wciąga od pierwszej strony i mimo sporej objętości czyta się ją bardzo szybko. Książka otrzymała główną nagrodę blogerek polonijnych na festiwalu Pióro i Pazur w 2014 roku. Gorąco polecam !!

2. „Nagroda” – to kolejna książka autorki bardzo chętnie czytanej przez kobiety - **Danielle Steel**. Autorka ukazuje w niej tragiczne życie młodej francuski poprzez pryzmat wojny, zagłady Żydów, bestialstwa Niemców. Jej odwaga i bohaterstwo obracają się przeciwko niej. Dopiero po latach, u schyłku życia zostaje nagrodzona za swoje czyny. Ale jest tu też miłość do drugiego człowieka, do ojczyzny, macierzyństwo, spełnienie w pracy. Są dobre i złe chwile. Książka jest bardzo emocjonalna. Ciężko się od niej oderwać jak już się zaczęło wczuwać w losy bohaterki. Polecam.

Wszystkie z przedstawionych pozycji są dostępne w kurowskiej bibliotece.

Przygotowały: *Krystyna Skwarek i Beata Frydrych*

KS. GRZEGORZ PIRAMOWICZ NAUKA OBYCZAJOWA cz. I NAUKA I

O powinności dzieci ku rodzicom

Rodzice są dla ciebie na miejscu Boskim, abyś przez nich miał życie; aby cię pielęgowali w twoim niemowlęctwie i opatrywali ci wszystkie

potrzeby w pokarmie, w zachowaniu zdrowia, w odzieniu, strzeżeniu od przypadku, bólu, niebezpieczeństwa życia; aby ci dali dobre i poczciwe wychowanie.

Ile to przykrości, ile niebezpieczeństw matka wycierpieć musi, nim się jeszcze dziecię urodzi: toż gdy się urodzi, jak troskliwa jest około życia i zdrowia jego; musi niedospać; o wygodzie swojej zapomnieć; wiele przykrości wycierpieć; pobłażać dziwactwu i złości dziecięcia swego; - kiedy z swojej strony ojciec usilnie pracować, wiele trudu znosić, wiele potu wylać musi, aby żywność, odzienie i inne potrzeby dla matki, dla dziecięcia, dla czeladzi opatrywał i dostarczał. Dlatego to rodzice z przyrodzenia mają wielką i niewymowną miłość ku synom i córkom swoim: bo bez tej miłości nie mogliby wytrzymać tylu trudów, wymysłów i naprzykrzania od nich, a gdyby opuścili dzieci

ku dzieciom wydajel!

Widzisz więc, jakoś wiele winien rodzicom swoim; jak masz ich kochać, być im wdzięcznym, być posłusznym. Dobry syn szanuje w domu i między ludźmi rodziców; nie czyni ani mówi, co by ich serce zakrawiło, co by ich zasmuciło. Wszędzie w uczynkach pokazuje, iż ich kocha, cieszy się z ich dobra; kiedy się im co przykrego trafi, smuci się i trapi. Mówi o nich dobrze i z uszanowaniem; rozkazy ich chętnie i pilnie wykonywa. Kiedy go napominają do dobrego, strofują o złe – mile przyjmuje, dziękuje im za to. W niczym uporczywości nie pokazuje. Kiedy się z nim bawić chcą i pieścić, okazuje im wzajemność, pociesza ich starość, okazuje, że ich kocha.

Nie tylko w słowach jest wdzięczny, nie tylko wyznaje ich dla siebie łaski i dobrodziejstwa; ale stara się w uczynkach pokazać wdzięczność swoją. Jako rodzice, gdy dziecię samo sobie rady dać nie mogło, świadczyli mu pomoc i posługę największą: tak i dzieci dobre, widząc rodziców w starości, w chorobie, w potrzebie, całym sercem usiłują ośodzić im przykrości; dać ratunek i wspierać ich niedoleżność; znośną łagodnie przykrości starych wymyślających; łożą siły swoje, żeby

na ich utrzymanie zarobiły; dzielą się z nimi majątkiem swoim; niektóre nawet wady i błędy ojców i matek cierpliwie znoszą i nie tylko przed drugimi, ale i przed sobą samymi pokrywają i wymawiają.

Co za radość dla dobrego syna, kiedy ojciec staruszek, mając w domu jego wyżywienie i wygodę, w kątku izby siedząc wznosi ręce do nieba, szepcząc, błogosławi synowi, córce i dzieciom ich, a wnukom swoim i modlitwy do Boga czyni; a Bóg, który błogosławieństwo i długi żywot takim dzieciom obiecał, zlewa na cały dom łaski swoje, że w takim domu dostatek, spokojność i wzajemna uprzejmość panuje. Taki syn sprawiedliwie spodziewać się może, że mu Bóg nagrodzi tak dobre z rodzicami postępowanie; iż mu też na przyszłym potomstwie jego pobłogosławi; że tego od dzieci swoich doświadczać będzie, co dla rodziców swoich sam uczynił.

Uchowaj zaś Panie! Żeby który znalazł się taki z synów lub córek, na któregoby rodzice płakać mieli; który by ich zasmucał złym sprawowaniem się, nieuszanowaniem, lżeniem i nieposłuszeństwem. Co by to za straszdyło gorsze od zwierząt było, taki syn odrodny, który by, widząc w nędzy lub nieszczęściu, w chorobie i starości ojca i matkę, opuszczał ich; odmawiał im przysługi i pomocy; natrząsał się jako zły syn Noego, od Boga i od ojca przeklęty, z upadku, błędu lub też winy rodziców: dopieroż, żeby się miał kiedy słowem lub ręką targnąć na nich. Co za zgryzota sumienia, obmierzenie u ludzi, przekleństwo od Boga dla takiego w tym i przyszłym życiu! Boże! Wznieć w sercach tej młodzi wstręt wieczny od takowych przestępstw, a napełnij je słodką i stateczną miłością ku rodzicom, w których oni Ciebie samego kochać i szanować powinni.

O poszanowaniu krewnych i starszych

Rodzice są początkiem i związkiem wszelkiego pokrewieństwa: z tego to wypływa powinność, którą macie kochać braci, siostry i krewnych swoich; szanować z nich każdego podług starszeństwa; okazywać im życzliwość, przyjaźń i zachowanie; zachować z nimi zgodę i jedność; nie odmawiać im w potrzebie rady i pomocy, jako swoim; przestawać z nimi po bratersku, po przyjacielsku. Byłaby rzecz obrzydliwa przed Bogiem i przed ludźmi, gdyby który z was, w dalszym życiu wyniesiony nad krewnych swoich co do majątku lub powagi, wstydił się uboższych powinowatych; dumnie sobie względem nich postępował; w potrzebie ich opuszczał. Prócz tego starszym co do wieku, sędziwym ludziom, winniście uszanowanie i uprzejmość. We wszystkich czasach i we wszystkich narodach było to poczytane za znak pocziwego młodziana, wartego łaski u Boga i ludzi, kiedy szanował starszych i sędziwych; kiedy przed nimi powstawał ze czcią i w ich przytomności skromnie się sprawował. Czyń tak statecznie! Uchowaj Boże! żebyś się miał natrząsać z ich niemocy i słabości; pokrywaj wady; przynoś im pociechę, kiedy się zdają od innych opuszczeni: a Bóg, błogosławiąc cię, sprawi to, że doszedłszy lat starości, miło ci będzie takiego uszanowania, takiego postępowania doznawać od młodszych.

O miłości Ojczyzny

Z tego samego źródła miłości ku rodzicom, przywiązania do rodu i krewnych wypływa jeszcze powinność kochania Ojczyzny swojej. Mają to ludzie powszechnie z wychowania i prawie z przyrodzenia, iż miejsce, w którym życie odebrali, w którym wypielęgnowali ich rodzice; w którym posiadają majątek: to mówię miejsce bardzo lubią; przenoszą je nad inne miejsca; życzą współziomkom swoim więcej niż innym; radziby widzieli, żeby ich miasto, wieś, kraina opływała we wszystko i cześć i sławę u ludzi miała. Nie powinno to kochanie kraju i narodu swego przynosić uszczerbku tej miłości, którą każdy człowiek wszystkim ludziom jakiegokolwiek narodu świadczyć jest obowiązany - ale być przywiązańszym do swego kraju, do społeczności, w której żyjemy; do języka, którego nas rodzice nauczyli, rzecz jest chwalebna. Okazuje się to przywiązanie wtenczas, kiedy usiłujemy przykładać się pracą, majątkiem do dobra Ojczyzny, kiedy nie żałujemy naszych szczególnych zysków dla pospolitych pożytków. A każdemu zapewne z nas dobrze będzie, kiedy powszechnie kraj, miasto lub wieś rodzinna nasza stanie się szczęśliwą. Niechaj dzieci wcześniej zabierają tę miłość, to przywiązanie do miejsca i zgromadzenia, w którym się urodzili, które jest ich Ojczyzną i do języka, którym od dzieciństwa mówią, a który jest językiem ich ojczystym

Wy, którym Pan Bóg dał sposobność odbierania nauk do dalszego szczęścia potrzebnych, nie rozumiecie, iż was nauka ma do tego prowadzić, abyście przeciwiczywszy się, porzucali stan wasz lub siedliska wasze; lecz zostając, ile okoliczności pozwalają, w tej wsi, w tym miasteczku, trzymając się domów, które wam dziadowie i rodzice wasi podali: macie się przez naukę stawać sposobniejszymi do lepszego gospodarowania; do doskonalszych robót w rzemiośle; do większego przemysłu w handlu. A tak gromady, wsie i miasta całe staną się majątniejsze, szczęśliwsze; pomnoży się w nich porządek, ochędostwo i nawet ozdoby; będą ku większej czci i uważania u drugich. Pójdzie za tym, że każdy takiego miejsca gospodarz, obywatel będzie rad i będzie sobie miał za chwałę, że jest członkiem tego zgromadzenia.

Słowa z Pisma świętego do tej nauki służące

Kto się boi Boga, ten czci rodziców i jako panom służyć będzie tym, którzy go porodzili. *Eccl.*

Mądry syn rozwesela ojca, a syn głupi smutkiem jest matce swojej. *Przysłów.*

Słuchaj ojca swego, który cię urodził: a nie gardzisz, gdy się zestawia matka twoja. *Przysłów.*

O! jaką złą sławę ma, który opuszcza ojca, a przeklęty jest od Boga, który drażni matkę. *Eccl.*

Oto, jako dobra, jako wdzięczna rzecz mieszkać braci spolem. *Psalmy.*

Rzeczy, które się podobają przed Bogiem i przed ludźmi: zgoda braci, miłość bliźnich. *Przysłów.*

Przed siwą głową wstawaj, a uczcij osobę starą, a bój się Boga. *Levit.*

Mysli na Boże Narodzenie...

Boże Narodzenie. Nie widzę nic śmiesznego w tym, że ustawiasz Szopkę wśród tekturowych pagórków, a wokół niej umieszczasz naiwne figurki z gliny. Nigdy nie wydałeś mi się bardziej męski, niż w owej chwili, gdy jesteś jak dziecko.

Bł. Josemaria Escriva

Mysli na Boże Narodzenie...

Oto Ja, służebnica Pańska, niech mi się stanie według twego słowa.

Ewangelia wg św. Łukasza 1, 38

W GOK-u w Kurowie, jak w galerii sztuki

W ostatnim czasie, w Gminnym Ośrodku Kultury w Kurowie, miały miejsce dwie wystawy prac malarskich, artystek związanych z naszą gminą.

Od 25 września do 25 października 2016 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Kurowie, mogliśmy podziwiać WYSTAWĘ MALARSTWA p. Wacławy Lis. Wernisaż odbył się w dn. 25.09.2016 r. godz. 17.00. Uwagę przyciągały Kwiaty z mojego ogrodu, liczne reprodukcje i okoliczne pejzaże Janowca, Kazimierza Dolnego, Nałęczowa.

©Gmina Kurów - www.kurow.eu

W okolicznościowym folderze, czytamy:

Człowiek z natury swojej jest wynalazcą lubi odkrywać, czy może słuszniej wynajdować to, czego jeszcze nie posiada. W pewnym momencie, gdy wynalazł malarstwo, zaczął pokrywać barwami swą osobę i swe otoczenie. Dzisiejsza cywilizacja, zdolność ręki i poczucie piękna, tłumy już w dzieciństwie. Jednak, niektórym udaje się uciec przed zgubnymi wpływami mody i reklam i uchronić umiejętności. Potwierdzeniem tego faktu jest twórczość WACŁAWY LIS. Zainteresowanie sztuką, ujawniający się talent, rozbudziły w niej ambicję nauki w Państwowym Liceum Technik Plastycznych w Nałęczowie. Po maturze zrezygnowała ze zdawania na studia artystyczne. Wybrała historię sztuki w KUL. W miarę poznawania dziejów malarstwa, upodobała sobie w sposób szczególny niektóre dzieła, zapamiętała i polubiła, by kiedyś do nich powrócić. Małżeństwo zmieniło jej życie. Z pewnością mając świadomość niezwykłego talentu swojego męża Jana Ryszarda Lisa, poczuła potrzebę i obowiązek wspierania go i stworzenie mu warunków takich, by mógł całkowicie i ze spokojem tworzyć. Dopiero po wielu trudnych latach, swój wolny od obowiązków domowych i pracy zawodowej czas, poświęciła malarstwu.

Stała się malarką – realistką, tak w zakresie podejmowanych tematów, jak i stosowanych środków formalnych. Mimo pewnego konwencjonalizmu i niechęci do eksperymentowania, jej dekoracyjne, nastrojowe malarstwo, zdradza dużą wrażliwość na otaczający ją świat. Umiejętnie korzysta z doświadczeń innych twórców, w takim stopniu jaki jest jej potrzebny do budowania swojej wizji świata. A świat, jest zdumiewająco piękny, inspirujący, bujny zarówno w zawile jak i uproszczone formy. Interesuje ją pejzaż i martwa natura. Artystka nie potrzebuje widoku, ona go sobie podziwiając, po swojemu porządkuje i analizuje, doprowadza do harmonijnej syntezy. Jej kwiaty są pełne sily, czarują ulotnością i zwiewnością. Wypełniając prostokąt płótna,

niekiedy z trudem się na nim mieszczą. Interesujące bywają gamy kolorystyczne tych zbiorowych portretów kwiatów. Tutaj kolor zmierza w rejony tonów złamanych, spokojniejszych, wyciszonych. Jest to malarstwo pogodne i zmysłowe, bowiem artystka szuka w nich źródła radości.

Ktoś kiedyś powiedział, że obraz maluje się po prostu układając kolor koło koloru. To efektowna, ale nie prawdziwa formuła. Nic nie mówi o pasji, jaka towarzyszy malarzowi w czasie malowania. Jeśli artysta lokuje w swoich obrazach przeżycia, emocje, myśli, to nie sposób żeby nie było drugiego człowieka, który nie odebrałby tego podobnie. Sztuka zawsze ma na celu tworzyć w zupełnej pustce.

©Gmina Kurów - www.kurow.eu

Dorota Kubacka

©Gmina Kurów - www.kurow.eu

20 listopada 2016 r. w GOK w Kurowie odbył się wernisaż prac **Pani Teresy Ogórek**. Wystawę malarstwa P. Ogórek można było podziwiać, z możliwością zakupu obrazu, od 20 listopada do 25 grudnia 2016 r. Portrety, pejzaże, kwiaty czy anioły cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców gminy.

Teresa Ogórek o sobie:

Urodziłam się w 1950 r. w Lubartowie, mieszkam w Wielkiem. W 1970 r. ukończyłam Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Nałęczowie. Maluję od niedawna, konkretnie od 2008 r. Pierwsze prace to malarstwo witrażowe, które szybko przerodziło się w malarstwo na szkle. bardzo przypominające technikę olejną. Równoległe powstawały akwarele i pastele. Od kilku lat skupiam się prawie wyłącznie na malo-

©Gmina Kurow – www.kurow.eu

©Gmina Kurow – www.kurow.eu

Wystawy indywidualne Pani Teresy Ogórek:

- 2009 r. - ODK w Łęcznej
- 2010 r. - GBP w Abramowie i GOK w Kamionce
- 2011 r. - PDK w Parczewie, GOK w Jezioranach, MBP w Lubartowie
- 2012 r. - PDK w Parczewie
- 2014 r. - GOK w Kurowie
- 2015 r. - Odeon w Lublinie, Dom Kultury Kalinowoszczyzna
- 2016 r. - PDK w Parczewie, GOK w Kurowie

Fot. Grzegorz Skwarek

©Gmina Kurow – www.kurow.eu

waniu akrylami. Tematyka prac jest bardzo różna, styl również. Hołduję przeświadczeniu, że na poszukiwania i zdobywanie doświadczeń nigdy nie jest za późno. Swoje obrazy prezentuję czasami na wystawach. Wystawiałam je również tutaj, w GOK w Kurowie w 2014 r. Czy zrobiłam od tego czasu jakieś postępy? Ocenę pozostawiam Państwu. Nie chodzi jednak wcale o postępy, ale o przyjemność. Malowanie ciągle mi ją sprawia. A jeśli komuś sprawi przyjemność moich obrazów, to satysfakcja będzie jeszcze większa.

Mysli na Boże Narodzenie...

Ponieważ w Betlejem zawsze jest Boże Narodzenie, w sercach chrześcijan każdy dzień jest Bożym Narodzeniem.

Jan Paweł II

Kraj jezior i lasów

Finlandia to jeden z mniej znanych krajów leżących nad Bałtykiem. Kojarzy nam się najczęściej ze św. Mikołajem, Muminkami, eposem Kalewala i łaźnią fińską. Znane nam fińskie nazwiska to głównie Kekkonen, Nurmi, Mika Waltari.

Wyobrażałam sobie Finlandię, jako kraj o dziewiczej przyrodzie, pełen ogromnych lasów, jezior i tu się nie rozczarowałam. Lasy zajmują 69% powierzchni kraju i co ciekawe w 60% są to lasy prywatne, głównie sosnowo-świerkowe.

Przemysłem dominującym w Finlandii jest przemysł drzewny. O Finlandii mówi się często Kraj drwali.

Za cel swej wędrowki po Finlandii, wybrałam oprócz stolic starej i nowej, Pojezierze Fińskie. Jezior różnej wielkości jest tu 55 tys., często są między sobą połączone kanałami, są spławne, transport drewna jest tani. Na trasie swej wędrowki nie spotkałam miasta bez jezior. Po jeziorach pływa dużo żaglówek, na wielu jeziorach są bardzo malownicze, zadrzewione wyspy.

Historia Finlandii nie należała do łatwych. Pierwotne plemiona Finów i Lapończyków w XII w. zostały podbite przez Szwedów i prawie przez 7 wieków Finlandia pozostawała pod zwierzchnictwem szwedzkim, potem rosyjskim i radzieckim. Wolność odzyskała w 1917 r.

Ślady szwedzkie spotyka się tu na każdym kroku. Językiem urzędowym jest język fiński i szwedzki, napisy np. na drogowskazach są w obu językach.

Jadąc do Finlandii, zupełnie inaczej wyobrażałam sobie jej architekturę. Drewniane domy można zobaczyć na zachodnim wybrzeżu, albo w skansenach i muzeach. W miastach przeważają bloki, takie jak nasze z czasów PRL. 70% ludności mieszka w blokach. Typowe gospodarstwo wiejskie to drewniany dom, zbudowany z grubych bali, zabudowania gospodarskie i obowiązkowo sauna fińska, skupione wokół prostokątnego podwórza. Spotyka się sporo lekkich domków, budowanych z prefabrykowanych elementów i składanych na miejscu.

Nie przypuszczałam, że w Finlandii jest tak mało zabytków, a tak dużo różnego rodzaju muzeów. Wstęp do muzeów jest często bezpłatny. Złożyło się na to wiele przyczyn: długowiekowe niewole, częste pożary, wojny itp. Przetrawiały tylko budowle kamienne.

W porównaniu z Polską, w Finlandii jest bardzo mało kościołów. Kościoły są głównie luterzańskie. Są to kościoły skromne, ich wystrój jest często trudny do przyjęcia. Bogate są za to, nieliczne cerkwie.

Trzeba przypomnieć, że architektura fińska, jest świetnie skompensowana z krajobrazem. Ze względu na małą gęstość zaludnienia 16 osób/km², mają dużo miejsca i potrafią to właściwie wykorzystać, bez szkody dla naturalnego środowiska.

Od 1812 r. stolicą Finlandii są Helsinki. Centrum stolicy zaprojektował niemiecki architekt i malarz Carl Engel (1778-1840). Od 1816 r. pracował w Helsinkach i zaprojektował klasycystyczne gmachy senatu, biblioteki, uniwersytetu itp. Najładniejszą częścią Helsinek jest Plac Senacki z piękną neoklasycystyczną katedrą luterzańską, projektu C. Engela, do której wiodą szerokie, granitowe schody. Przed katedrą stoi pomnik cara Aleksandra II. Katedra piękna z zewnątrz, ma bardzo surowe wnętrze. Inne gmachy wokół Placu Senackiego, projektowane przez C. Engela, są niedostępne do zwiedzania. W pobliżu katedry, na wyspie, wzniesiony jest w stylu bizantyjskim – słowiańskim, prawosławny Sobór Uspieński, o dwóch kopułach widocznych z daleka. Wnętrze Soboru jest bardzo bogate. Zbiory pięknych ikon, nastrojowa muzyka i zapach kadzideł, stwarzają swoistą atmosferę tajemniczości. Za Soborem jest Bulwar Esplanadi, znany z tego że w XIX w. w czasie

Helsinki – katedra

jednego z konfliktów szwedzko-fińskich, na znak protestu, Szwedzi chodzili północną stroną bulwaru a Finowie południową. Dziś wszystkie nacje chodzą zgodnie po obu stronach bulwaru. Jak w całym Helsinkach, tak i tu, słychać wielu grajków, jest gromko i wesoło.

Oprócz wymienionych wyżej świątyń, w Helsinkach jest jeszcze kilka kościołów, z najstarszym Vanha Kirkko. Kościół ten, projektu również C. Engela, jest skromnym, drewnianym kościołem. Ciekawy jest inny kościół Tempeliaukio, wykuty w granitowej skale, z wejściem przypominającym schron. Z zewnątrz widoczna jest tylko miedziana kopuła. Wnętrze surowe, ale ciekawe, szpecą je składane krzesła. Kościół jest bardzo akustyczny, odbywają się w nim koncerty.

Pod względem architektonicznym, Helsinki są bardzo różnorodne. Obok klasycystycznych budowli są nowoczesne, głównie projektowane przez Fina Alvaro Aalto (1899- 1976) - architekta, urbanistę, jednego z pionierów architektury światowej. Znany jest z tego, że wiązał architekturę z krajobrazem i rzeźbą terenu, oraz stosował materiały o różnej fakturze. Jako architekt projektował liczne budowle, całe miasta i osiedla, nie tylko w Finlandii. Jego pawilony wystawowe znane są na całym świecie.

W centrum Helsinek, jest duży dworzec kolejowy, po obu jego stronach są dworce autobusowe, są też liczne teatry, galerie i muzea, z Muzeum Sztuki Ateneum na czele.

W Helsinkach jest największy w Europie dom towarowy Stockmann z Muzeum. Jest też największa w Europie Księgarnia Akademicka, jest Stadion Olimpijski, przed stadionem jest statua nagiego biegacza Paavo Nurmiego zwanego „Latającym Finem”. W Parku Sibeliusa zlokalizowany jest może oryginalny, ale dziwny pomnik Sibeliusa, stanowią go 24 tomy srebrnych stalowych rur, kształtem przypominające organy. Obok pomnika, po prawej stronie, jest rzeźba Sibeliusa z rozdartą głową. Za parkiem są cmentarze żydowski, islamski i Cmentarz Hietaniemi, na których spoczywają prezydenci i uprzednio wymienieni architekci: Carl Engel i Alvaro Aalto.

Helsinki z 3 stron otoczone są wodą, w dzielnicach nadmorskich są piękne wille stylu śródziemnomorskim i ciekawe budynki ambasad.

Do 1812 r. stolicą Finlandii było Turku. Stare drewniane domy spłonęły w wielkim pożarze, tylko część miasta została odbudowana, a na miejscu spalonych domów powstały nowoczesne przeszklone banki,

biura, domy towarowe. Nowoczesne gmachy były często projektowane przez znanego architekta Alvara Aalta. Najciekawsze zabytki Turku to katedra i zamek. Potężna katedra wybudowana była w 1300 r. na tzw. „orczym kopcu”, w miejscu dawnego kultu pogańskiego. Katedra była wielokrotnie niszczona przez pożary, ale grube mury pozwoliły przetrwać do naszych czasów niektórym zabytkom. Przetrwiał sarkofag z czarnego marmuru Katarzyny Månsdotter żony Eryka XIV Szalonego. Katarzyna znana była z tego, że pochodziła z ludu, była córką żołnierza. Ciekawe są zbiory Muzeum Katedralnego, zawierające bogate szaty kościelne, flagi żałobne itp., ale też przedmioty codziennego użytku: talerze, sztucce, kielichy. Przed katedrą stoi pomnik szwedzkiego gubernatora Pera Brahe, jednego z założycieli uniwersytetu w Turku. W czasie okupacji rosyjskiej uniwersytet ten został przeniesiony do Helsinek, a w jego budynkach powstała szkoła żeglarska. „Stary Zamek” powstał za panowania Eryka IX Świętego, a „Stary Zamek” został dobudowany w 1280r., gdy w czasie wizyty do Turku przybył 1-szy szwedzki biskup. Zamek jest ciężki, ponury, sprawia przynębiające

wrażenie, historia zamku ma związek z Polską. Okres jego największej świetności to lata 1556-1563. Jest to okres panowania Jana III Wazy królewicza szwedzkiego i księcia fińskiego, ożenionego z Katarzyną Jagiellonką. W tym czasie zamek został przebudowany w stylu renesansowym i głównie za sprawą Katarzyny, stał się dworem książęcym na poziomie europejskim. W Muzeum Historycznym na zamku znajdują się liczne pamiątki związane z Katarzyną Jagiellonką. Ciekawy jest ten akcent polski w dziejach Finlandii. Jan III Waza, ojciec Zygmunta III Wazy króla polskiego, był przyrodnim bratem Eryka XIV Szalonego. W 1556r. Gustaw Waza, król szwedzki, ogłasza Finlandię Wielkim Księstwem Szwedzkim, a Jana III Wazę czyni władcą tego księstwa. Jan III Waza poprawnie mówi po fińsku, otacza się szlachtą fińską i z czasem chce się usamodzielnic i uwolnić od Szwedów. W 1563 r. za nieudany najazd na Inflanty, zostaje skazany przez parlament szwedzki na śmierć i osądzony w twierdzy Gripskolm w Sztokholmie. W tej twierdzy przychodzi na świat Zygmunt III Waza. W chwili szaleństwa Eryk XIV uwalnia z więzienia Jana, Jan zostaje królem Szwecji i z kolei on więzi w Turku Eryka Szalonego. Eryk więziony jest na zamku w ponurej celi, ale ma do dyspozycji służbę i dobrą kuchnię z winem. W celi, w której był więziony Eryk, jest XIX-wieczny, tragiczny w swej wymowie obraz, który przedstawia Eryka z głową na kolanach żony. Eryk umiera w więzieniu, prawdopodobnie otruty arsenikiem.

Oprócz Muzeum Historii na zamku zwiedzam Muzeum Farmacji, mieści się ono w domu „ojca medycyny fińskiej” Gustawa Pippera. W muzeum są piękne stylowe meble z XVIII w., liczne utensylia apteczne, makabryczne aparaty do przetrzymywania krwi itp. Jednym z bardziej znanych miast Finlandii jest Pori, położone nad morzem w widłach 2 rzek. Pori było miastem portowym, ale ze względu na to, że dno morskie stale się podnosiło port został zlikwidowany. Obecnie odbywają się tu na wyspie coroczne festiwale jazzowe. Na miejscowym cmentarzu jest wybudowane w 1898 r. neogotyckie Mauzoleum Juseliusa. Jest to pomnik wybudowany dla zmarłej 11 letniej córki bogatego przemysłowca.

Krajobrazy na Pojezierzu Fińskim są przepiękne lasy, wzgórza, drumliny, jeziora z uroczymi wysepkami, bagna. To typowy krajobraz

polodowcowy.

Największym miastem przemysłowym Finlandii jest Tampere, zwane często „fińskim Manchesterem”. Położone jest między dwoma jeziorami, przez środek miasta płynie rzeka Tammer z licznymi wodospadami, przy których usytuowane są fabryki (obecnie zamknięte) 1-szą fabrykę tekstylną założył w 1820 r. Szkot James Finlayson. W mieście jest neogotycki kościół, który wewnątrz zupełnie nie przypomina kościoła. Są tu liczne muzea, np. prowadzone przez Towarzystwo Przyjaźni Fińsko-Rosyjskiej Muzeum Lenina. Można tu zobaczyć figury woskowe Lenina i Stalina. Lenin po rewolucji 1905 r. zamieszkał w Finlandii i w budynku obecnego muzeum spotkał się pierwszy raz ze Stalinem. W tym samym budynku co Muzeum Lenina, tylko z innym wejściem, jest Teatr Robotniczy. Ciekawym budynkiem jest współczesna (1986 r.) Biblioteka Tampere, kształtem ma przypominać jakiś gatunek kuropatwy, mi kojarzy się raczej z okopconym czarnym garnkiem, odwróconym do góry dnem. Wbrew pozorom wnętrze biblioteki jest jasne i funkcjonalne. W jej piwnicach mieści się Dolina Muminków

nic dziwnego, że jest tu rojno i gwarno. Po przeciwnej stronie rzeki jest katedra Tuomiokirkko. Świątynia wybudowana w stylu narodowego romantyzmu na początku XX w. Ładna z zewnątrz, wewnątrz pokryta jest makabrycznymi freskami Hugo Simberga. Na fresku Ogród Śmierci rozradowane szkielety podlewające kwiaty, na innym dwaj chłopcy niosą na drążkach rannego anioła. W sąsiedztwie Tampere jest najstarsze ładowe

Helsinki – kościół wykuty w skale

miasteczko HAMEENLINNA miejsce urodzin Sibeliusa. Z kolei Alvaro Aalto urodził się w IYVASKYLA. Wśród innych muzeów jest tam Muzeum Alvara Aalto, umieszczone są w budynku przez niego zaprojektowanym. Według jego projektu powstał tu uniwersytet. W muzeum A. Aalto można obejrzeć plany architektoniczne wielu jego budowli, przez niego projektowane meble, czasami dziwaczne i ciekawe szkło. W Mikkeli dominują muzea wojskowe: Muzeum Dowództwa i Muzeum Piechoty. Jest tu katedra neogotycka, a w niej ciekawa rzeźba z 1899 r., przedstawiająca na ciemnym tle promiennego Chrystusa. Na XII w. cmentarzu jest Kamienna Zakrystia, jest to pozostałość zniszczonej w 1776 r. XII w. kościoła. W zakrystii jest drewniana ambona, kij którym budzono wiernych w kościele, „Ławka wstydu” dla upadłych kobiet i Biblia w drewnianej oprawie. Ostatnim miastem na trasie wędrówki jest Lahti, znane wszystkim miłośnikom narciarstwa. Są tu 3 skocznie narciarskie, na najwyższej skoczni jest platforma widokowa, z której roztacza się przepiękny widok na okoliczne jeziora i lasy. Lahti wiele zawdzięcza Alvaro Aalto, który otworzył tu fabryki mebli i zaprojektował ciekawy kościół Św. Krzyża. Był to ostatni projekt A. Aalto, w trakcie jego realizacji zmarł. Jest to oryginalny kościół z wysoką wieżą z białym dachem dzwonnicy, imitującym skocznnię narciarską. Jak wszędzie są tu muzea. W XIX wiecznym dworku jest Muzeum Historyczne. W budownictwie Lahti przeważają betonowe bloki, wśród nich wyróżnia się czerwony ceglany ratusz. Nigdzie nie widziałam takiej ilości muzeów. Oglądanie większości z nich, mimo bezpłatnych wstępów można sobie darować, z drugiej strony, dzięki muzeom osiedli robotniczych można zobaczyć jak żyli przeciętni ludzie XX w. Na drzwiach domów często są nazwiska i historie ludzi, którzy w nich żyli. Finowie, małowówni z natury, w sumie są sympatyczni i spokojni mimo tego, że sporo piją.

Maria Kołodyńska

Prawo emerytalne – Kapitał początkowy, a wzrost emerytury

Do kapitału początkowego mają prawo osoby, które pracowały przed 1999 r.

Bowiem do tego czasu pracodawcy przesyłali do ZUS składki zbiorcze za wszystkich pracowników. Od kilkunastu lat ZUS rozdziela te pieniądze na poszczególne osoby. **Każdy sam musi złożyć wniosek** o wyliczenie kapitału początkowego.

O wysokości kapitału początkowego decydują lata tzw. składkowe, kiedy odkładaliśmy składki na ubezpieczenie społeczne. ZUS za każdy taki rok doliczy nam kapitał początkowy.

Ile mamy odłożonych składek, a więc i kapitału początkowego możemy się dowiedzieć z korespondencji przesłanej przez ZUS lub udając się tam osobiście. Na podstawie tego kapitału ZUS wylicza każdemu **hipotetyczną wysokość przyszłej emerytury**. Podana jest ona w dwóch wariantach – nie pracujemy i nie płacimy już składek, odchodzimy na emeryturę po osiągnięciu wieku oraz – nadal pracujemy, płacimy składki w dotychczasowej wysokości. Im więcej będziemy mieli składek, a więc i kapitału początkowego, tym nasza emerytura będzie wyższa.

Korzystna zmiana prawa emerytalnego obowiązująca od 23 września 2011 r. mająca wpływ na wysokość emerytury **dotyczy lat do ustalenia** tzw. podstawy wymiaru kapitału początkowego, ponieważ można wskazać dziesięć kolejnych lat kalendarzowych z całego okresu zatrudnienia przed 1 stycznia 1999 r.

Natomiast po zmianie prawa emerytalnego, od 1 października 2013 r. osoby, które pracowały przed 1999 r. mają wyliczony kapitał na korzystniejszych zasadach, bowiem brany jest pod uwagę **czas faktycznie przepracowany w danym roku**. Jeśli nie mamy tego korzystniejszego naliczenia powinniśmy wystąpić z nowym wnioskiem domagając się zwiększenia kapitału po zmianie przepisów. Mogą z tego skorzystać także emeryci występując o ponowne naliczenie emerytury.

Następna zmiana prawa emerytalnego, mająca wpływ na wielkość emerytury, obowiązuje od 1 marca 2015 r. **Zyskali na niej absolwenci wyższych uczelni**, ponieważ od tego czasu mają liczony kapitał początkowy z całego okresu studiów. Muszą tylko udowodnić 15 lat stażu pracy w momencie przejścia na emeryturę.

Dalsza korzystna zmiana prawa emerytalnego obowiązuje od 1 maja 2015 r. Zgodnie z nią **każdy urlop wychowawczy**, niezależnie od tego czy przed, czy też po 1999 r. jest **traktowany jako okres skład-**

kowy. Dlatego też emerytki, jak i kobiety, które zamierzają przejść na emeryturę, a były na urlopie wywoławczym, mogą wystąpić do ZUS o nowe naliczenie kapitału początkowego za ten okres, jeśli tego nie mają.

Obecni emeryci – urodzeni przed 1949 r. jak i po 1948 r. **mogą skorzystać** na kapitale początkowym. Jest on obliczany urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. jeśli zgłoszą po raz pierwszy wniosek o emeryturę po 31 grudnia 2008 r., jako osoby kontynuujące zatrudnienie po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego, mają udowodniony staż pracy co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn oraz we wniosku zaznaczają, iż wnoszą o obliczenie emerytury wg nowych zasad. Wtedy ZUS obliczy emeryturę wg nowych oraz dotychczasowych zasad i podejmie wypłatę emerytury w korzystniejszej dla ubezpieczonego kwocie. Jeśli ubiegający się o emeryturę po raz pierwszy nie złożą wniosku o obliczenie emerytury według nowych zasad, emerytura zostanie obliczona wg zasad dotychczasowych.

Aby wystąpić o wyliczenie kapitału początkowego zainteresowany zobowiązany jest dostarczyć ZUS **świadczenia pracy i informację o zarobkach** sprzed 1999 r.

ZUS opracował **internetową bazę informacyjną** – wykaz zlikwidowanych zakładów pracy z informacją i adresem gdzie mogą znajdować się w/w dokumenty.

Ułatwi to ich poszukiwanie. Działa również **baza internetowa archiwów państwowych**, w tym w Lublinie. Centralna baza dostępna jest pod adresem: Ewidencja.apdop.gov.pl/miejsca.php. Prowadzi ją Archiwum Państwowe Dokumentacji Osobowej i Płacowej w Milanówku. Natomiast pod tel.: 22 635 68 22 działa tam punkt konsultacyjny – informacyjny.

Jeśli nie znajdziemy dokumentów o zatrudnieniu pod w/w adresami należy poszukać **świadków**, którzy z nami pracowali i potwierdzą nasze zatrudnienie w danym zakładzie pracy.

Od decyzji ZUS w sprawie naliczenia lub zmiany wysokości kapitału początkowego można się **odwołać** w ciągu 1 miesiąca od doręczenia decyzji, do Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie, za pośrednictwem ZUS, który wydał decyzję.

ZUS ma 30 dni na rozpatrzenie naszego odwołania, może je uwzględnić lub przesłać do sądu.

Stanisław Wójcicki

Prawo poręczeniowe, a spłata cudzych długów

Poręczyciel /żyrant/ odpowiada za dług tak samo jak dłużnik /kredytobiorca/.

Jeśli jest kilku poręczycieli, wierzyciel - bank lub firma pożyczkowa może wybrać, od którego zamierza dochodzić swojej należności. Może więc wezwać do spłaty wszystkich poręczycieli, a może tylko jednego.

Nie zwalnia z poręczenia:

- tłumaczenie się współczuciem dla bliskiej osoby,
- argumentacja, że się nie rozumiało treści tego co się podpisało, albo rozumiało inaczej,
- nie sprawdzenie sytuacji majątkowej późniejszego dłużnika,
- nabranie się na zapewnienie, że spłata długu nastąpi w terminie, a podpis na umowie

kredytowej to formalność,

- błąd wywołany podstępnie przez dłużnika co do jego wypłacalności w dacie poręczenia,
- popadnięcie w niedostatek.

Odpowiedzialność poręczyciela ma charakter zobiektywizowany i oparta jest na zasadzie ryzyka. Poręczyciel gwarantuje kredytodawcy – własnym majątkiem – wypłacalność kredytobiorcy.

Czasem, aczkolwiek wyjątkowo, sądy stają po stronie poręczyciela powołując się na zasady współżycia społecznego i unieważniają umowę poręczeniową.

Wycofanie się z poręczenia kredytu nie jest łatwe, ale w uzasadnionych przypadkach możliwe i tylko w czasie kiedy wierzyciel nie ma

problemów ze spłatą kredytu. Wtedy bank zażąda od kredytobiorcy dodatkowych zabezpieczeń i gdy je dostanie zwolni poręczyciela z poręczenia kredytu.

Poręczyciel również przed podpisaniem umowy poręczenia może próbować ograniczyć odpowiedzialność za dług do należności głównej bez ewentualnych odsetek i kosztów egzekucji oraz, że poręczenie jest ważne tylko do określonej daty. Ale te ustalenia muszą być zaakceptowane przez bank.

Banki zwykle informują poręczycieli, kiedy dłużnik opóźnia się ze spłatą kredytu lub wręcz go nie płaci

Stanisław Wójcicki

Ulgi dla kombatantów, emerytów, rencistów, osób niepełnosprawnych i seniorów

Tańsze bilety w komunikacji kolejowej przysługują:

– **Kombatantom** - 51 % zniżki na bilety w pociągach osobowych Regio, Regioekspres, TLK i InterCity. W Express InterCity i Express InterCity Premium ulga obowiązuje w drugiej klasie.

– **Kombatantom – inwalidom wojennym lub wojskowym** zaliczonym do pierwszej grupy inwalidzkiej lub uznanym za całkowicie niezdolnych do pracy i samodzielnej egzystencji przysługuje 78 % ulgi w pociągach osobowych Regio, Regioekspres, TLK i InterCity. Natomiast w pierwszej klasie pociągów Express InterCity i Express InterCity Premium zniżka wynosi 37 %, a w drugiej 51 %.

Aby skorzystać z takich ulg trzeba posiadać zaświadczenie lub legitymację wydaną przez urząd ds. kombatantów z wpisem o przysługujących uprawnieniach.

– **Emerytom, rencistom i ich małżonkom**, na których pobierane są zasiłki rodzinne, przysługują dwa razy w roku /dwa przejazdy tam i spowrotem/ 37 % ulga na przejazdy drugą klasą w pociągach Regio, Regioekspres, TLK, InterCity, Express InterCity i Express InterCity Premium.

– **Niepełnosprawnym niezdolnym do samodzielnej egzystencji / niewidomi/ - przysługuje 93 % zniżki w pociągach osobowych i 53 % zniżki w pociągach pośpiesznych**

i ekspresowych. Inni niezdolni do samodzielnej egzystencji korzystają z 49 % ulgi w pociągach osobowych i 37 % w pośpiesznych i ekspresowych.

– **Kto ukończył 60 lat** – PKP InterCity ma w ofercie „bilet dla seniora”, 30 % ulga obowiązuje na przejazdy w komunikacji krajowej pociągami wszystkich kategorii w pierwszej i drugiej klasie. Wiek należy potwierdzić dowodem osobistym lub innym dokumentem ze zdjęciem.

– **Osobom niepełnosprawnym lub o ograniczonej sprawności ruchowej /po okazaniu dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność, z widoczną niesprawnością fizyczną oraz które ukończyły 70 lat** po okazaniu dowodu osobistego przysługuje zwolnienie z opłaty 10 zł za zakup biletu u konduktora. Wyjątek stanowią pociągi Express

InterCity Premium gdzie tylko osoby niepełnosprawne poruszające się na wózkach mają możliwość uniknięcia w/w opłaty.

Kombatantom oraz wdowom i wdowcom po nich, którzy jednocześnie są rencistami lub emerytami, przysługuje w komunikacji publicznej autobusowej zwykłej i przyspieszonej 51 % zniżki, a w komunikacji miejskiej 50 % zniżki.

Emeryci i renciści w niektórych miastach mogą korzystać z 50 % ulgi na bilety w komunikacji miejskiej. Muszą jednak posiadać dowód osobisty lub inny dokument tożsamości.

PASZPORT opłata za niego wynosi 140 zł. Bezpлатnie ten dokument otrzymają osoby, które w dniu złożenia wniosku mają **ukończone 70 lat**. Natomiast **emeryci, renciści, osoby niepełnosprawne** lub ich **współmałżonkowie pozostający na ich utrzymaniu** zapłacą tylko połowę tj. 70 zł. Dotyczy to także **kombatantów i ofiar represji wojennych i okresu powojennego**.

ABONAMENT RTV – z jego opłaty są automatycznie zwolnione osoby, które **ukończyły 75 lat**. Natomiast **inwalidzi, osoby po 60 roku życia mający prawo do emerytury, której wysokość nie przekracza miesięcznie 50 % przeciętnego wynagrodzenia, inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci będący inwalidami wojennymi lub wojskowymi, niewidomi, osoby z przyznanym świadczeniem lub zasiłkiem przedemerytalnym po wypełnieniu na poczcie odpowiedniego formularza i przedstawieniu stosownego dokumentu**.

KULTURA I REKREACJA muzea, teatry, kina i ośrodki rekreacji sprzedają bilety ulgowe **osobom powyżej 65 roku życia, emerytom i rencistom**. Trzeba okazać legitymację lub dowód osobisty.

KARTA SENIORA w wielu miastach można skorzystać z karty seniora. W Lublinie karta seniora umożliwia ulgowy wstęp do teatru, kin, muzeów, ośrodków rekreacji.

LEKI ZA DARMO obowiązuje lista darmowych leków dla seniorów, którzy ukończyli 70 lat.

Stanisław Wójcicki

Dokończenie ze strony 4

- 21 kwietnia 2016 r. Kurów - XXIII Festiwal Piosenki Ekologicznej współfinansowany w 50 % przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Lublinie;
- 2 maja 2016 r. Kłoda - obchody 80-lecia OSP Kłoda;
- 3 maja 2016 r. Kurów - obchody 225. rocznicy Konstytucji 3 Maja 1791 r. i 72. rocznicy mordu w Owczarni gm. Józefów nad Wisłą, 18 żołnierzy AK - 4 z gminy Kurów: Józefa Żuchniarza z Płonek ps. „Sęp”, Mariana Mazurkiewicza z Kurowa ps. „Świda”, Romana Piechowicza z Kurowa ps. „Sprytny” i Andrzeja Migdala ps. „Siapek” z Klementowic przez oddział AL „Cienia”;
- 4 maja 2016 r. - Msza św., ceremonia strażacki - meldunek i podniesienie na maszt flagi państwowej na Starym Ryнку, w związku ze świętem patrona strażaków św. Floriana z udziałem Komendanta Powiatowego PSP w Puławach st. bryg. Grzegorza Podhajnego;
- 6 maja 2016 r. Kurów - Gmina Kurów otrzymała dotację państwową 40% w kwocie 84,5 tys. zł do prac wykonywanych w sołectwach, w ramach funduszu sołectkiego gminy, za 2015 r.;
- 11 maja 2016 r. Kurów - XIII Międzypowiatowy Konkurs Recytatorski „Ojczyzna słowem malowana” - udział wzięło 37 recytatorów ze szkół podstawowych i 10 z gimnazjum;
- 16 maja 2016 r. Dęba - uroczystości odpustowe w kościele pw. Matki Kościoła w Parafii Dęba;
- 18 maja 2016 r. Kurów GOK - XVI Międzypowiatowy Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Religijnej. Udział wzięło 17 recytatorów ze szkół podstawowych i 13 z gimnazjum;
- 27 maja 2016 r. - Dzień Samorządu Terytorialnego;
- 29 maja 2016 r. Kurów, Stary Rynek - Festyn Rodzinny z okazji Dnia Dziecka;
- 2 czerwca 2016 r. Kurów - uroczystości odpustowe ku czci Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz 25-lecie święceń kapłańskich ks. proboszcza Wiesława Cieszko;
- 5 czerwca 2016 r. Olesin - Festyn Rodzinny dla dzieci pt. „Indiańskie Lato”;
- 26 czerwca 2016 r. Kurów - XI Gminny Dzień Osób Niepełnosprawnych;
- 1 lipca 2016 r. Kurów - Stary Rynek - Otwarcie plenerowej Wystawy pt. „Wspomnienia zapisane w kadrze” - stare fotografie;
- 10 lipca 2016 r. Olesin (stawy) - Drużynowe Zawody Sławkowe o Puchar Wójta Gminy Kurów;
- 17 lipca 2016 r. Klementowice - uroczystości odpustowe ku czci św. Małgorzaty;
- 13 sierpnia 2016 r. Olesin - Piknik Rodzinny „Indiańskie Lato”;
- 15 sierpnia 2016 r. Kurów - obchody 96. rocznicy Bitwy Warszawskiej w wojnie polsko-bolszewickiej 1919-1921 r. przy tablicy pamiątkowej na elewacji kościoła w Kurowie;
- 15 sierpnia 2016 r. Kurów - Jubileusz 50-lecia Małżeństw;
- 21 sierpnia 2016 r. Klementowice - Dożynki Gminy Kurów oraz 90-lecie OSP Klementowice;
- 3 września 2016 r. Kurów - Narodowe Czytanie Qvo Vadis H. Sienkiewicza;
- 8 września 2016 r. Kurów - Obchody 77. rocznicy bombardowania Kurowa i Brzozowej Gaci oraz 73. rocznicy ataku żołnierzy BCH na niemieckie pociągi /urlopowy i amunicyjny/ w Gołębiu /12 V 1943 i 12 IX 1943/;
- 11 września 2016 r. Dęba - Dożynki Parafialne;
- 11 września 2016 r. Kurów - Festyn charytatywny na rzecz Jerzyka Struskiego;
- 25 września 2016 r. Kurów GOK - wernisaż wystawy malarstwa Wacławy Lis z Buchalowic;
- 13 października 2016 r. Klementowice - obchody Dnia Edukacji Narodowej w Zespole Placówek Oświatowych w Klementowicach;
- 14 października 2016 r. - obchody Dnia Edukacji Narodowej w Szkole Podstawowej w Kurowie oraz Przedszkolu w Kurowie;
- 30 października 2016 r. Kurów - obchody 35-lecia Międzypowiatowego Koła Pszczelarzy w Kurowie;
- 31 października 2016 r. - tradycyjne zapalenie zniczy i złożenie wiązanek na 26 mogiłach żołnierzy WP, partyzantów AK i BCH oraz innych osób, zasłużonych dla Polski a spoczywających na terenie Gminy Kurów;
- 11 listopada 2016 r. Kurów - obchody 98. rocznicy Narodowego Święta Niepodległości;
- 13 listopada 2016 r. Kurów kościół parafialny - Msza św. Trydencka - Przedoborowa z oprawą Muzyczną Chóru Gminy Kurów;
- 14 listopada 2016 r. Kurów kościół parafialny - wizyta Ambasadora Armenii w Polsce w związku z 215. rocznicą śmierci ks. Grzegorza Piramowicza z pochodzenia Ormianina;
- 15 listopada 2016 r. Kurów GOK - odprawa roczna państwowej i ochotniczej straży pożarnej z udziałem Komendanta Powiatowego PSP w Puławach st. bryg. Grzegorza Podhajnego;
- 16 listopada 2016 r. Kurów GOK - X Poetycki Apel Pamięci „O Niepodległą...”. Wzięło w nim udział 33 uczniów szkół podstawowych i 11 uczniów gimnazjów;
- 16 listopada 2016 r. Brzozowa Gać - Warsztaty kulinarne dla beneficjentów programu pomocowego z Banku Żywności;
- 20 listopada 2016 r. Kurów - Akcja Charytatywna „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę”;
- 20 listopada 2016 r. Kurów GOK - Wernisaż Wystawy Malarstwa Teresy Ogórek z Wielkiego gm. Abramów;
- 23 listopada 2016 r. Kurów GOK - XIII Międzypowiatowy Przegląd Piosenki Patriotycznej „Ojczyście śpiewanie”. Uczestniczyło 13 solistów i 6 zespołów wokalnych;
- 25 listopada 2016 r. - Święto Szkoły Podstawowej w Kurowie;
- 26 listopada 2016 r. Kurów - Koncert Chóru Gminy Kurów i zespołu męskiego wokalnego „Jerycho” w kościele parafialnym w związku z 1050. rocznicą Chrztu Polski;
- 3 grudnia 2016 r. Kurów GOK - Promowanie pasji i talentów kobiet z Gminy Kurów – wystawa;
- 18 grudnia 2016 r. Kurów GOK - Jasełka w wykonaniu dzieci z Gminnego Przedszkola w Kurowie.

To wydarzyło się w Kurowie...

ciekawostki z lamusa - wynalazł Karol Pasternak

Środa 22 lipca 1970 rok, to data jednego z największych wydarzeń sportowych w dziejach Kurowa. Tego dnia rozpoczynał się u nas 27. Wyścig Dookoła Polski, a dokładnie start do pierwszego etapu Kurów-Zamość (160 km). Na starcie w Kurowie stanęło 107 kolarzy (w tym 6 ekip zagranicznych: ZSRR, NRD, Bułgaria, Czechosłowacja, Dania, Holandia). Kurowiaczy mogli zobaczyć takie ówczesne sławy kolarskie jak Zenon Czechowski, Zygmunt Hanusik, Jan Stachura, Stanisław Gazda czy Czesław Polewiak. Na zdjęciach przekazanych przez Panią

dr Barbarę Woźniak z d. Jasiocha, można zidentyfikować również m. in. redaktora Zbigniewa Smarzewskiego. Bazą dla kolarzy był budynek Szkoły Podstawowej, gdzie otrzymali posiłek i przygotowywali się do wyścigu. Linij startu zlokalizowano na ulicy Lubelskiej, skąd peleton wyruszył w kierunku Lublina. 22 lipca był wówczas dniem wolnym od pracy, więc na chodnikach po obu stronach ulicy, zgromadziły się tłumy mieszkańców. Kolarze chętnie rozdawali autografy, których kolekcje znajdują się do dziś w niejednym kurowskim domu.

Zygmunt Hanusik

Panowie Karpiński, Kalbarczyk, Kowalczyk

Autograf od Zenona Czechowskiego dostaje Krzysztof Jasiocha

Sport

Topspin Kurów w sezonie 2015/2016 rozegrał 16 meczów - 14 ligowych i 2 barażowe, w których odniósł 11 zwycięstw (w tym rekordowe 10:0 w historii klubu z Turem Turze Rogi), remis i 4 porażki. Baraże o awans do III ligi odbyły się 17 i 24 kwietnia - w obydwu meczach górą był Sygnał II Lublin (wygrał 10:2 w Kurowie i 10:4 u siebie). Kolejny sezon nasi tenisiści stołowi rozpoczęli w październiku - wrócił do nas Kamil Chabros, przyszli też Mariusz Panasiewicz i Kamil Szubarczyk, natomiast z Topspinu do Sygnału Lublin odszedł Kacper Pękala.

IV liga lubelska, gr. pñ. (V poziom rozgrywkowy) - 2015/2016			
Poz.	Klub	Pkt.	Gry
1	Lob Dęblin	25	137-78
2	Topspin Kurów	23	132-70
3	Dystans Niedźwiada	19	122-79
4	Ekonomik Biała Podlaska	12	102-118
5	MOW II Puławy ▲	11	96-119
6	Kłos II Wola Skromowska	9	90-120
7	Lutnia Piszczac ▲	7	91-128
8	Tur Turze Rogi	6	71-129

Terminarz meczów KTS "Topspin" w I rundzie grupy północnej IV ligi lubelskiej:

30.10, godz. 11: Huragan II Międzyrzec Podlaski - **Topspin Kurów** 4:10
 13.11, godz. 11: **Topspin Kurów** - Ekonomik Biała Podlaska 10:7
 27.11, godz. 11: Sygnał III Lublin - **Topspin Kurów** 4:10
 18.12, godz. 11: **Topspin Kurów** - Dystans Niedźwiada
 08.01.2017, godz. 11: **Topspin Kurów** - Kłos II Wola Skromowska
 29.01.2017, godz. 11: UKS Niemce - **Topspin Kurów**
 05.02.2017, godz. 11: Tur Turze Rogi - **Topspin Kurów** (w Strzyżewie)

Zawodnicy zgłoszeni do IV ligi w sezonie 2016/2017: Piotr Adamczyk (1 mecz w obecnym sezonie/0 punktów), Andrzej Bichta (0/0), Leszek Bigaj (3/8), Kamil Chabros (0/0), Kamil Gołębiowski (3/11,5), Sylwester Jasiocha (3/4), Krzysztof Moszczyński (0/0), Mariusz Panasiewicz (0/0), Sławomir Skrzęta (0/0), Kamil Szubarczyk (3/6,5)

IV liga lubelska, gr. pñ. (V poziom rozgrywkowy) - 2016/2017					
Poz.	Klub	Mecze	Pkt.	Gry	
1	Kłos II Wola Skromowska	3	6	30-8	
2	Topspin Kurów	3	6	30-15	
3	Huragan II Międzyrzec Podl.	▲	3	4	24-17
4	Dystans Niedźwiada	3	4	22-17	
5	Ekonomik Biała Podlaska	3	2	22-25	
6	Sygnał III Lublin	▲	3	2	15-23
7	Tur Turze Rogi	3	0	15-30	
8	UKS Niemce	▲	3	0	7-30

Terminarz meczów KKS "Garbarnia" w rundzie jesiennej II grupy lubelskiej klasy A:

- 21.08: Tęcza Bełżyce - **Garbarnia Kurów** 2:2 (2:1), Partycki, Mazurkiewicz
- 28.08: **Garbarnia Kurów** - Amator Rososz-Leopoldów 2:1 (0:1), T. Guz 2
- 04.09: Mazowsze Stężyca - **Garbarnia Kurów** 0:1 (0:0), Wałach
- 11.09: **Garbarnia Kurów** - Orły Kazimierz Dolny 6:0 (1:0), M. Złot, Mazurkiewicz, M. Wiejak, Figiel
- 18.09: Wilki Wilków - **Garbarnia Kurów** (w Szczekarkowie) 2:4 (1:2), Wolszczak 2, Kam. Głowacki, M. Złot
- 25.09: Hetman Gołąb - **Garbarnia Kurów** (w Puławach) 3:3 (2:1), Mazurkiewicz, Partycki, Wolszczak
- 02.10: **Garbarnia Kurów** - KS Drzewce 0:1 (0:1)
- 08.10: Cisy Nałęczów - **Garbarnia Kurów** 1:1 (1:0), Bieniek
- 16.10: **Garbarnia Kurów** - Bobry Karczmiska Pierwsze 3:0 (goście nie przyjechali)
- 22.10: Żyrzyniak Żyrzyn - **Garbarnia Kurów** 0:3 (0:1), Wałach (k), Partycki, Figiel
- 30.10: **Garbarnia Kurów** - Wodniak Piotrawin-Łaziska 2:0 (1:0), M. Złot, Wolszczak
- 05.11: Serokomla Janowiec - **Garbarnia Kurów** 1:2 (1:2), Figiel, M. Złot
- 12.11: **Garbarnia Kurów** - Wawel Wąwolnica 4:2 (3:2), Wałach 2, M. Złot, Hajduk (k)

Lubelska klasa A, grupa II (VII poziom) - 2015/2016

Poz.	Klub	Pkt.	Bramki
1	KS Góra Puławska	58	58-26
2	Wodniak Piotrawin-Łaziska	57	71-21
3	Garbarnia Kurów	56	71-38
4	Mazowsze Stężyca	51	60-36
5	Cisy Nałęczów	49	43-26
6	Amator Rososz-Leopoldów	44	76-56
7	Wawel Wąwolnica ▲	31	43-63
8	KS Drzewce	30	41-52
9	Bobry Karczmiska Pierwsze	28	45-72
10	Wilki Wilków Szczekarków-Kolonia	27	42-76
11	Hetman Gołąb	25	40-60
12	Żyrzyniak Żyrzyn	24	39-46
13	Serokomla Janowiec	24	35-54
14	Orlęta Dęblin ▲	13	25-63

Lubelska klasa A, grupa II (VII poziom) - 2016/2017

Poz.	Klub	Mecze	Pkt.	Bramki
1	Mazowsze Stężyca	13	34	36-15
2	Garbarnia Kurów	13	30	33-13
3	Hetman Gołąb	13	26	38-16
4	KS Drzewce	13	26	30-15
5	Tęcza Bełżyce ▼	13	24	27-17
6	Orły Kazimierz Dolny ▼	13	19	32-33
7	Cisy Nałęczów	13	19	21-19
8	Wodniak Łaziska Piotrawin	13	17	33-24
9	Amator Leopoldów Rososz	13	17	28-35
10	Serokomla Janowiec	13	15	24-25
11	Żyrzyniak Żyrzyn	13	12	29-41
12	Wilki Wilków Szczekarków-Kolonia	12	12	30-34
13	Wawel Wąwolnica	12	3	13-43
14	Bobry Karczmiska Pierwsze	13	0	14-58

■ Zestawienie występów poszczególnych zawodników w rundzie jesiennej sezonu 2016/2017

Bramkarze: Grzegorz Kijowski (1 mecz/90 minut), Artur Poniewierski (1/90), Radosław Wiejak (10/900)

Obroncy: Przemysław Figiel (11/980), Kamil Głowacki (10/885), Jacek Guz (1/61), Tomasz Guz (11/990), Mirosław Hajduk (5/325), Maciej Piech (1/90), Krzysztof Sieklicki (12/803), Rafał Solyga (3/48), Sebastian Złot (4/347)

Pomocnicy: Karol Głowacki (5/127), Marcin Mazurkiewicz (12/865), Kacper Rukasz (7/337), Patryk Rukasz (2/46), Marek Sadurski (10/779), Kamil Stelmach (2/15), Damian Stelmach (10/745), Rafał Wałach (12/995), Paweł Wolszczak (9/765), Michał Złot (12/1070)

Napastnicy: Mateusz Bieniek (5/88), Paweł Partycki (10/445), Maciej Wiejak (8/127)

W zakończonej rundzie jesiennej Garbarnia Kurów zajęła drugie miejsce ze stratą czterech punktów do Mazowsza Stężyca, co zapowiada ciekawą walkę o awans do klasy okręgowej. Kurowski klub w aktualnym sezonie zgłosił do rozgrywek 115 zawodników (seniorzy, juniorzy, trampkarze młodzi, młodzicy młodzi, orlicy młodzi).

10 grudnia odbyły się wybory nowych władz klubu. Na swoich stanowiskach zostali prezes Maciej Wiejak, wiceprezes Marek Gotowała, skarbnik Karol Furtak, sekretarz Michał Kuflewski, członek zarządu Tomasz Góral, przewodniczący komisji rewizyjnej Grzegorz Kijowski, sekretarz komisji rewizyjnej Piotr Siczek i członek komisji rewizyjnej Wiesław Próchniak. Z funkcji członków zarządu zrezygnowali Mariusz Chodacki, Jacek Guz, Tomasz Góral, w ich miejsce powołani zostali Włodzimierz Łubek i Marcin Mazurkiewicz.

Piotr Siczek

Sukcesy UKS Klementovii na szczeblu wojewódzkim

Wiele dobrego wydarzyło się w ostatnim czasie w Uczniowskim Klubie Sportowym „Klementovia”. Sekcja piłki nożnej może pochwalić się utworzeniem Lokalnej Ligi Piłki Nożnej „Czempions Liga 2016”, w której uczestniczyło 5 drużyn głównie z gminy Kurów. Sekcja tenisa stołowego wystawiła reprezentację do Mistrzostw Województwa Lubelskiego LZS, a tam zajęła nieźle 6 miejsce. Największym jednak wyczynem może pochwalić się sekcja siatkówki. Zarówno reprezentacja dziewcząt jak i chłopców wróciła z Mistrzostw Województwa LZS z brązowymi medalami!

Medaliści z Klementowic.

25 października 2016 r. reprezentantki naszego klubu zaprezentowały się z bardzo dobrej strony podczas Mistrzostw Województwa Lubelskiego LZS i Szkół Rolniczych rozegranych w Nałęczowie. Nasze dziewczęta przywiozły brązowe medale, a w ścisłym finale rywalizowało 8 najlepszych drużyn województwa lubelskiego. Do finału zakwalifikowało się 8 drużyn z województwa, które zostały podzielone na dwie grupy. Nasze reprezentantki rywalizowały z Sobieszynem (powiat Ryki), Dęblinem i Siennicą Różaną (powiat Krasnostaw). W pierwszym meczu nasze dziewczęta zdeklasowały Sobieszyn wygrywając 2-0 (15-3, 15-3), a najwięcej pracy miały nasze dwie zagrywające: Katarzyna Kruk (12 zagrywek z rzędu) oraz Agnieszka Rusinek (8 zagrywek

działa wygrywając drugiego seta 15-8, a cały mecz 2-0. Półfinał stał się faktem, a w nim czekał już Urządów z którym w zeszłym roku wygraliśmy 2-1. Mecz ten stał na bardzo wysokim poziomie, godnym nawet finału rozgrywek. Nasze dziewczęta z meczu na mecz grały coraz odważniej i właśnie w meczu z Urzędowem pokazały swoją wielkość. Piękne wymiany, trwające kilkadziesiąt sekund, bloki, gra w obronie, to wszystko kosztowało dużo sił i jedną i drugą drużynę. Trochę więcej szczęścia było jednak po stronie Urzędowa i to on wygrał 2-0 (15-11, 15-12). Pomimo porażki nasza drużyna się nie załamała i do meczu o 3 miejsce przystąpiła w bojowych nastrojach. Będąc na fali reprezentantki naszej szkoły, nie dały żadnych szans drużynie z Jabłoni wygrywając pewnie 2-0 (15-6, 15-10) zdobywając tym samym piękne medale, puchar i dyplom dla szkoły. Warto zaznaczyć, że ostatni sukces żeńskiej reprezentacji to rok 2013, kiedy to dziewczęta zdobyły II miejsce w tych rozgrywkach. Na pochwałę zasługują wszystkie dziewczęta, najbardziej zaś nasze atakujące: Katarzyna Kruk, Natalia Śmich i Agnieszka Rusinek, rozgrywająca Dominika Bartuzi oraz przyjmujące: Marlena Kozak i Agata Kołosińska. Skład naszych medalistek: Katarzyna Kruk (kapitan), Marlena Kozak, Dominika Bartuzi, Natalia Śmich, Agnieszka Rusinek, Agata Kołosińska, Alona Doroszenko, Magdalena Wójcik, Kamila Blicharz, Kinga Kowalska, Anna Kruk, trener Andrzej Jarzynka.

z rzędu). W drugim meczu zmierzyliśmy się z obrońcą tytułu z 2015 roku LO Dęblin. Niestety był to nasz najslabszy mecz w turnieju, chociaż walczyliśmy do końca każdego seta jak równy z równym. Wynik tego meczu to 0-2 (11-15, 7-15). Trzeci mecz w grupie był decydujący dla ZSA jak i Siennicy, bowiem zwycięzca miał zapewniony półfinał, a przegrany tylko możliwość walki o 5 miejsce. Lepiej psychicznie wytrzymały nasze dziewczyny, pewnie wygrywając pierwszego seta 15-4. W drugim secie podłamane rywalki nie podjęły walki i w połowie meczu zawodniczki rezerwowe ZSA weszły na boisko i dokończyły

W dniu 27 października 2016 roku rozegrane zostały Mistrzostwa Województwa LZS i Szkół Rolniczych w siatkówkę chłopców. W oddalonym blisko 100 kilometrów od Klementowic – Potoczku – reprezentanci naszego klubu rywalizowali w ścisłym finale wśród sześciu najlepszych drużyn województwa, które zostały podzielone na dwie grupy. Losowanie ułożyło się pomyślnie i w grupie A mierzyliśmy się z Zespołem Szkół Leśnych w Biłgoraju oraz z drużyną z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Potoczku (gospodarzem).

Niespodziewanie w pierwszym meczu z Potoczkiem znaleźliśmy się w tarapatkach, bowiem gospodarze turnieju poczynili ogromne postępy w porównaniu z rokiem ubiegłym gdzie gładko wygraliśmy 2-0 i teraz narzucili swój styl gry wygrywając pierwszego seta 21-18. Najwidoczniej naszym chłopakom potrzebny był zimny prysznic i w drugim secie pokazali siłę

wygrywając 21-4. W tie-breaku ponownie było nerwowo ale końcówkę lepiej wytrzymali nasi i ostatecznie wygraliśmy nieznacznie 15-13, a cały mecz 2-1. W drugim meczu z Biłgorajem nie podjęliśmy walki, kompletnie nic nie wychodziło w rezultacie gładko ulegliśmy 0-2 (15-21, 13-21). Pomimo porażki awans do półfinału mieliśmy zapewniony, a w nim graliśmy z obrońcą tytułu Nałęczowem. Niestety ten mecz również nam nie wyszedł pomimo równej walki w pierwszym secie do stanu 17-17. Później nastąpiły błędy własne w efekcie ulegliśmy 18-21. Drugi set nasi chłopcy zupełnie odpuścili, dając możliwość

walki rezerwowym wobec czego wynik był jasny do przewidzenia 7-21, a cały mecz 0-2. Słaba postawa w półfinale była tylko zasłoną dymną przed meczem o trzecie miejsce w którym przyszło nam grać z Dęblinem. Najważniejszy mecz w turnieju, a może i w całym roku nasi reprezentanci rozpoczęli bardzo skoncentrowani a walka toczyła się punkt za punkt. W końcówce seta drobne zamieszanie w naszych szeregach sprawiło, że przegraliśmy 18-21. Drugi set to ponownie ambitna gra naszych i walka o każdą piłkę co trochę wybiło z uderzenia pewnych siebie uczniów z Dębina. W końcówce brak błędów własnych sprawiło, że wygraliśmy dokładnie w takim samym stosunku 21-18 doprowadzając do kolejnego tie-breaka. W decydującym secie od początku Dęblin narzucił swój styl gry i uzyskał trzy punktową przewagę. Przy zmianie stron mieliśmy wynik 5-8. Taka sytuacja utrzymała się do wyniku 10-13, kiedy to na zagrywce pojawił się Bartłomiej Kozak i swoimi delikatnymi serwami wprawił w osłupienie przeciwników. Bardzo łatwe piłki w przyjęciu zamieniali na ... ataki w siatkę bądź posyłałi w aut. Przy wyniku 13-13, trener Dębina poprosił o czas jednak nie na wiele się zdał bowiem po chwili Daniel Kruk wyprowadził nasz zespół na prowadzenie 14-13. Kolejna łatwa zagrywka naszego zespołu i kolejna piłka posłana w aut przez Dęblin zakończyła seta w którym ZSA pokonał LO Dęblin 15-13 a w całym meczu 2-1. Takiego horroru z happy endem jeszcze nie mieliśmy w historii naszych występów, a jeśli dodamy, że była to walka o medale to jasno można stwierdzić, że nasi chłopcy podobnie jak 2 dni wcześniej dziewczęta mają nerwy ze stali. Dodatkowym czynnikiem który pozwolił przechylić szalę zwycięstwa na naszą korzyść był ciężki trening, taktyka i okres przygotowawczy podporządkowany najważniejszej imprezie sportowej roku.

Podsumowując wyniki naszych zawodników trzeba zauważyć, że osiągnęliśmy najlepszy wynik w województwie bowiem zarówno dziewczęta jak i chłopcy zajęli miejsca w pierwszej trójce co nie udało się żadnej szkole. Sukces ten nie byłby możliwy gdyby nasi uczniowie już w gimnazjum nie zaufali szkoleniowcom ZSA jak i UKS Klementovia, kiedy to pomimo braku sukcesów cierpliwie podążali ścieżką wyznaczoną przez trenerów. Cierpliwość ta została nagrodzona medalami i sławą oraz niewątpliwie opinią o szkole i klubie z którymi trzeba się liczyć i których trzeba się obawiać w rywalizacji sportowej. Gratulacje dla wszystkich medalistów UKS Klementovia. Skład brązowych medalistów: Konstantyn Ścibior (kapitan), Krystian Bartuzi, Bartłomiej Kozak, Daniel Kruk, Ksawery Mierzejewski, Bartłomiej Migdał, Maurycy Mierzejewski, Albert Samorek, Przemysław Robak, Miłosz Banaszek, Cezary Grądział, Krystian Kałdonek, trener Andrzej Jarzynka.

Teniści z pucharem.

15 listopada 2016 r. reprezentanci UKS Klementovia brali udział w zawodach o Mistrzostwo Województwa LZS i Szkół Rolniczych w Halowych Igrzyskach w tenisie stołowym. Spośród dziewięciu drużyn rywalizujących w ścisłym finale, nasi chłopcy w składzie: Cezary Grądział, Miłosz Banaszek, Bartłomiej Kozak pod opieką trenera Andrzeja Jarzynki zajęli nieźle 6 miejsce, tracąc do 4 drużyny tylko 2 punkty. Najlepsza szóstka otrzymała puchary, natomiast pierwsze trzy drużyny również medale.

O końcowym wyniku zadecydowało losowanie, które było niezbyt sprzyjające dla naszego asa Cezarego Grądziała. Po wygraniu pierwszego meczu, trafił na medalistów z poprzedniego sezonu i po wyrównanych meczach musiał uznać wyższość rywali z Dębina przegrywając nieznacznie w obu meczach 2-3. Podobny wynik zanotował Bartłomiej Kozak, który przegrał pierwszy mecz z zawodnikiem z Jabłoni, następnie wygrał z zawodnikiem z Piotrowic by w kolejnej rundzie trafić na Miłosza Banaszka:) W bratobójczej walce górą był

Miłosz i to on awansował do kolejnej rundy. Tam trafił na zawodnika z Sobieszyna z którym wygrał 3-0. Ostatecznie Miłosz Banaszek odniósł 3 zwycięstwa i zanotował najlepszy wynik w drużynie, odpadając w kolejnej rundzie z zawodnikiem z Kijan. Po grach pojedynczych zajmowaliśmy 7 miejsce z 10 punktami ze sporą stratą do czołówki. Pozostały jeszcze gry podwójne i tutaj sprawiliśmy sporą niespodziankę. W deblu pokonaliśmy Kijany 3-0 i awansowaliśmy do półfinalu. W nim przegraliśmy z Jabłonią ale ostatecznie zajęliśmy 3 miejsce i 8 punktów do klasyfikacji drużynowej. Pozwoliło to nam wskoczyć na 6 miejsce, tracąc 0.5 punktu do Potoczka i 2 punkty do Piotrowic. Na pochwałę zasługuje cała drużyna za grę do końca, zwłaszcza w emocjonujących grach podwójnych.

Lokalna Liga Piłki Nożnej Czempions Liga 2016

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się rozgrywki piłki nożnej amatorów w wieku 14-42 lata o nazwie Czempions Liga 2016. Mecze rozgrywane były na obiektach sportowych Zespołu Szkół Agrobiznesu w Klementowicach. Do ligi zgłosiło się 5 drużyn z okolicznych miejscowości, wśród których wystąpiła m.in. drużyna złożona w całości z młodzieży z Ukrainy kształcącej się w ZSA w Klementowicach, a także drużyna nauczycieli z ZSA. Rozgrywki toczyły się w systemie wiosna-jesień, tj. pierwsza runda rozgrywana była w maju i czerwcu 2016, natomiast runda rewanżowa we wrześniu i październiku 2016 r. Po każdej kolejce na stronie klubowej umieszczana była aktualna tabela, wyniki, zdjęcia, a także relacja. Mistrzem ligi zostali obrońcy tytułu sprzed roku drużyna „Dąb Klementowice”, złożona w większości z absolwentów ZSA. Skład drużyny: Durakiewicz Mariusz, Jasiocha Kacper, Korecki Emil (kapitan), Rafał Grykałowski, Mączka Mirosław, Szymczyk Adam, Gawęda Kamil, Zielonka Daniel, Saran Marcin, Grzegorz Sebastian.

Podczas ostatniej kolejki odbyło się wręczenie pucharów i nagród wszystkim drużynom. W kategorii na najlepszego strzelca ligi zwyciężył Mariusz Durakiewicz z drużyny „Dąb Klementowice” z 12 trafieniami na swoim koncie. Mariusz w nagrodę otrzymał dyplom i piłkę nożną. W kategorii na najlepszego bramkarza zwyciężył Tomasz Krupa z drużyny Team Spirit, który w nagrodę odebrał rękawice bramkarskie i dyplom. Wszyscy zawodnicy występujący w Czempions Lidze 2016 otrzymali pamiątkowe koszulki z logo Gminy Kurów, logo UKS Klementovia oraz logo rozgrywek, trzy najlepsze drużyny otrzymały puchary, a wszystkie ekipy otrzymały dyplomy. Rozgrywki te były współfinansowane przez Urząd Gminy Kurów, za co składamy gorące podziękowania.

Zarząd UKS Klementovia gratuluje zwycięzcom i życzy wszystkim drużynom wielu emocji i sportowych wrażeń w III edycji Czempions Ligi 2017, która wystartuje na wiosnę 2017 r.

Andrzej Jarzynka

HARMONOGRAM ODBIORU ODPADÓW KOMUNALNYCH ORAZ ODPADÓW ZBIERANYCH W SPOSÓB SELEKTYWNY NA ROK 2017 GMINA KURÓW

miejsowość	miesiąc											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zabudowa wielorodzinna – Kurów + bloki (ul. Głowackiego, 35-lecia, POM) Klementowice (bloki)	11, 26	1, 8, 16	1, 16, 30	12, 26	10, 24	7, 22	5, 20	2, 17, 30	6, 21	4, 19, 31	8, 23	6, 21
Nieruchomości niezamieszkałe , w tym działalność gospodarza I i II termin odbioru	11, 26	1, 16	1, 16	5, 20	10, 24	7, 22	5, 20	2, 17	6, 21	4, 19	8, 23	6, 21
Zabudowa jednorodzinna: Kurów, Łąkoć, Zastawie, Szumów,	11	1	1	5	10	7	5	2	6	4	8	6
Zabudowa jednorodzinna: Klementowice, Buchałowice	26	16	16	20	24	22	20	17	21	19	23	21
Zabudowa jednorodzinna: Posiołek, Wólka Nowodworska, Podbórz, Brzozowa Gać, Olesin, Płonki, Barłogi, Bronisławka, Choszczów, Marianka, Dęba, Kłoda, Wygoda	16	8	8	12	15	14	12	9	13	11	13	13

Prosimy o wystawienie pojemników i odpadów zbieranych w sposób selektywny na godz. 7.00

Mysli na Boże Narodzenie...

Patrz na Maryję, milczącą w stajni, rozważającą w swoim sercu wszystko to, co przeżywała. Zachowuj sprawy twego życia w twoim sercu i rozważaj je. Niech Boże Narodzenie pobudzi cię do kontemplacji, do milczenia przed Bogiem.

Ks. Ignacy Dec

Mysli na Boże Narodzenie...

Święta Bożego Narodzenia w dzisiejszym społeczeństwie konsumpcyjnym padają niestety ofiarą swoistego komercyjnego zanieczyszczenia, które grozi zafalszowaniem autentycznego ducha, nacechowanego skupieniem, umiarkowaniem, nie zewnętrzną, lecz wewnętrzną radością.

Benedykt XVI

Urodzenia w 2016 r.

(wrzesień-grudzień)

Nazwisko Imię/Imiona	Adres zamieszkania
MAŃKO OLIWIA	OLEŚIN
MAZUREK ALICJA	KLEMENTOWICE
RESZCZYŃSKI ANTONI	KURÓW
DĘBOWSKI STEFAN	KURÓW
STELMACH DOMINIK	PŁONKI
KALINOWSKI PIOTR KRZYSZTOF	KURÓW
JARZYŃKA JAKUB	KLEMENTOWICE
WOROCH ALICJA	KURÓW
MAŃKO FRANCISZEK SEBASTIAN	CHOSZCZÓW
KRYCH ANASTAZJA	KURÓW
KOZAK IGA	PŁONKI
PONIEWIERSKI SZYMON IGOR	KURÓW
MROZEK FILIP OLIEWIER	BRZOZOWA GAĆ
WÓJCIK NATALIA	KLEMENTOWICE
KOZAK GABRIELA	KURÓW
ŁODYGA ADAM	KURÓW

Żałobna karta z gm. Kurów

(01.09.2016 - 30.11.2016)

Imię i Nazwisko	Adres
CHMURZYŃSKA IRENA (74 l.)	KURÓW
CZOPEK ROBERT (36 l.)	KURÓW
DRAŹKIEWICZ MARCIN (36 l.)	KURÓW
JAŃCZAK KRYSZYNA (81 l.)	CHOSZCZÓW
KOZAK MARIANNA (86 l.)	KURÓW
PARDYKA STANISŁAWA (86 l.)	KLEMENTOWICE
PRZYCHODZEŃ CZESŁAW (64 l.)	DĘBA
RACZYŃSKI STANISŁAW (82 l.)	SZUMÓW
RODZIK ZOFIA (91 l.)	KLEMENTOWICE
SADURSKA HELENA (86 l.)	KURÓW
SŁOTWIŃSKI HENRYK (86 l.)	KLEMENTOWICE
SOŁYGA ZYGMUNT (56 l.)	PŁONKI
ZDUN IRENEUSZ (66 l.)	PŁONKI

O NAS... KWARTALNIK GMINY KURÓW

Adres redakcji: ul. I Armii Wojska Polskiego 1, 24-170 Kurów
Skład redakcji: Ewa Paprocka - red. naczelna, Halina Jankiewicz, Zofia Kamińska-Dobrzyńska, Barbara Nowacka, Karol Pasternak, Antoni Płachta, Piotr Siczek, Grzegorz Skwarek, Elwira Wachel, Hanna Żurkowska

Skład i druk: Drukarnia WISŁA, 24-100 Puławy, ul. Dęblińska 6, tel. 81 886 74 44
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść nadesłanych artykułów i zastrzega sobie prawo do zmiany tytułów, skracania i korekty tekstów.

Twórczość, tadżyckie plotki i ręczne robotki. Spotkanie w Gminnym Ośrodku Kultury w Kurowie, 3 grudnia 2016 r. (fot. Grzegorz Skwarek)

Podpatrzone w Gminie Kurów

Sowa uszatka

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z V numerem Biuletynu GKRPA w Kurowie.

Poruszany w tym wydaniu problem, jest bardzo ważny dla sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu, dla nieletniej młodzieży i ich rodziców.

Przyszłość młodzieży często jest sprawą sumienia, odpowiedzialności oraz wiedzy ludzi dorosłych.

Zapraszamy do tej wyjątkowej lektury.

Redakcja Biuletynu GKRPA

Dlaczego nie sprzedawać alkoholu nieletnim ?

Przed zbliżającymi się Świętami Bożego Narodzenia i przed Sylwestrem, nasila się ruch i zwiększa się niezmiernie ilość kupujących. Sprzedawca i właściciel nastawieni są na zyski materialne. W pędzie do tych zysków, w tłumie kupujących i wśród niekończących się kolejek, trudno jest dostrzec młodocianych, którzy wykorzystują sytuację i bez problemu kupują piwo lub inny alkohol. Ponadto sprzedawcy, w tym czasie, narażonemu na naturalne zmęczenie fizyczne, nie bardzo się chce prosić o dowód i liczyć wiek kupującego. Nie wolno jednak zapominać, że konsekwencje niesprawdzenia dokumentu, obciążają sprzedawcę a właściciela narażają na utratę koncesji.

Niepokoje rodziców i powstanie ogólnopolskiego Stowarzyszenia ROPSAN

Rodzice zainteresowani są tym, czy sprzedawcy przestrzegają prawa i czy ich dzieci są bezpieczne. Wierzą oni, że wśród sprzedających alkohol, większość nigdy nie sprzedaje alkoholu nieletnim. Wierzą, że po pierwsze są oni uczciwi i zależy im na dobru dzieci, po drugie, sami są w większości rodzicami, po trzecie, znają *Ustawę z 26.10.1982 r., o wychowa-*

**ALKOHOLU NIE SPRZEDAJEMY
OSOBOM NIEPEŁNOLETNIM
ORAZ NIETRZEŻWYM**

niu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wprowadzają ją w życie. Niestety, są tacy sprzedawcy, do których przemawia wyłącznie siłą kontroli i groźba utraty zezwolenia na sprzedaż.

Rodzice zrzeszeni w ogólnopolskim Stowarzyszeniu ROPSAN (Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholowi Nieletnim), chcą i próbują dotrzeć do tych, którzy sprzedają nieletnim alkohol. Są to ludzie często nieświadomi skutków omijania prawa. Taki sprzedawca czy barman, rzadko osobiście obserwują bezpośrednie skutki pojedynczej sprzedaży. Tymczasem, od kilku lat, systematycznie rośnie liczba nastolatków, zatrzymanych w izbach wytrzeźwień. Gwałtownie rośnie liczba przestępstw, popełnianych przez niepełnoletnich pod wpływem alkoholu. Niestosowne jest rozumowanie, że *od jed-*

nego piwa nic mu nie będzie... . Kroniki kryminalne, zapisy w izbach przyjęć, czy akta sądowe, mówią wręcz odwrotnie. Najmłodszy, którzy zatruli się śmiertelnie alkoholem, mieli po 13 lat. Gdzie go zdobyli? Nie da się oddzielić roli sprzedawcy od rodzica. Swobodny dostęp w ich sklepach do alkoholu przez młodych, stwarza realne ryzyko dla ich własnych dzieci.

Wspomniane już stowarzyszenie ROPSAN, będzie rozwijać na terenie kraju, system **Żółtej kartki ostrzegawczej**, dla omijających prawo i **Certyfikatu rzetelnego sprzedawcy**, dla sprzedawców przestrzegających prawa. Będą także tworzone różne inne formy i metody pozytywnie motywujące, gdyż rośnie uwaga społeczna, skierowana w tę stronę.

Okazuje się, że Stowarzyszenie ROPSAN (Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim) jest organizacją bardzo pomocną, nie tylko samorządom lokalnym ale także samym sprzedawcom i właścicielom. Zamierza ono podejmować działania na rzecz wprowadzenia zmian do polskiego systemu prawnego.

Doświadczenie pokazuje, że np. nie da się precyzyjnie określić wieku młodych ludzi w przedziale od 16 do 24 lat. Są osoby pełnoletnie, które wyglądają bardzo młodo i osoby wyglądające bardzo poważnie, chociaż nie ukończyły 18-tu lat. Zatem, warto zawsze mieć do młodych klientów ograniczone zaufanie. Jedyne sposoby, to żądanie okazania dokumentu stwierdzającego wiek. Taką prośbę należy kierować, do wszystkich młodych klientów.

Drugim problemem, są dowody osobiste tymczasowe dla nieletnich i właściwie dla dorosłych, które niczym się nie różnią. Są to *pułapki* dowodowe, które może sprzedający lub właściciel, wykorzystać świadomie lub nie, do sprzedaży alkoholu nieletnim. Nie wystarczy więc samo wyjęcie dowodu i pokazanie z daleka. Każdy sprzedawca powinien obejrzeć go z bliska, odczytać datę urodzenia i sprawdzić zdjęcie. Dla usprawnienia kontroli wieku, dobrą praktyką jest karteczka przy kasie, z wypisanym rokiem, który obecnie graniczy dla bycia pełnoletnim. Jeśli teraz mamy grudzień 2016 r., to pełnoletnie będą wszystkie osoby, które urodziły się przed grudniem 1998 r., a w styczniu 2017 r. – które urodziły się w 1999r. Taka osobista notatka przy kasie, z wypisaną datą, przyspieszy wiedzę o wieku kontrolowanego.

Dodatkowa informacja, umieszczona w widocznym miejscu, powinna być następującej treści:

STOP 18 P

nie sprzedajemy napojów alkoholowych niepełnoletnim

POMÓŻ SPRZEDAWCY - OKAŻ DOKUMENT TOŻSAMOŚCI

W tym sklepie, przestrzegamy prawa i nie sprzedajemy alkoholu osobom niepełnoletnim. Proszę przygotować dokument, potwierdzający wiek. To może ułatwić pracę i odstraszyć młodocianych klientów.

Szkolenia sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu

W naszej gminie Kurów, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, systematycznie organizuje szkolenia dla sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu. Przedstawiciele każdej placówki handlowej, chętnie biorą w nich udział. Zapoznają się z Ustawą z 26 października 1982 r. o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Uczą się asertywności, poznają techniki odmowy młodocianym. Odmawiający sprzedaży alkoholu nieletniemu, powinien reagować szybko i zdecydowanie, potem przedstawić argumenty prawne i zapewnić z szacunkiem, że będzie mile widzianym klientem, gdy spełni wymogi prawne, co do wieku. Przekaz sprzedawcy, kierowany zwłaszcza do młodych ludzi, powinien być jednoznaczny. Np.: *Nie, nie sprzedam, bo zgodnie z ustawą, prawo do zakupu ma osoba 18-letnia lub Zapraszam z dowodem.* Jeśli młody człowiek nalega, uzasadnienie należy powtarzać mu techniką *zdarłej płyty*: *Zapraszam serdecznie, kiedy będzie Pan (Pani) mógł udowodnić prawo do zakupu.* Zaletą takiej krótkiej, zdecydowanej odmowy, jest ograniczenie do minimum ryzyka agresji ze strony kupującego.

W naszej gminie, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, corocznie przeprowadza kontrolę punktów handlu alkoholem. W trakcie takiej kontroli, prowadzona jest rozmowa, która dotyczy wypełniania prawa. Zawsze ważny jest dla nas sposób, jaki sprzedawca stosuje, w przypadku próby kupowania alkoholu przez młodocianych. Stosując technikę pytań, uświadamiamy sprzedającym a często i właścicielom, o konieczności wdrażania prawa, dotyczącego niesprzedawania

alkoholu nieletnim. Sprzedawcy dzielą się z nami różnymi problemami, które wspólnie staramy się rozwiązać.

Szkolenia sprzedawców i kontrole sklepów, mają na celu zwiększenie motywacji m.in. do sprawdzania wieku młodych ludzi, chcących kupić alkohol. Ponadto, rozszerzają wiedzę sprzedawców, co do konsekwencji prawnych.

W art. 43 czytamy:

1. Kto sprzedaje lub podaje napoje alkoholowe w wypadkach, kiedy jest to zabronione, albo bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom, podlega karze grzywny.
2. Tej samej karze podlega kierownik zakładu handlowego lub gastronomicznego, który nie dopełnia obowiązku nadzoru i przez to dopuszcza do popełnienia w tym zakładzie przestępstwa określonego w ust. 1.3. W razie popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 albo 2 można orzec przepadek napojów alkoholowych, choćby nie były własnością sprawcy, można także orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, polegającej na sprzedaży lub podawaniu napojów alkoholowych.

Alkohol i nastolatki

Za napój alkoholowy, uznajemy produkt przeznaczony do spożycia, który zawiera alkohol etylowy pochodzenia rolniczego, w stężeniu przekraczającym 0,5% objętościowych alkoholu. **Alkohol etylowy** zawarty w piwie, winie, wódce, koniaku, szampanie jest taki sam i działa w taki sam sposób – psychoaktywny i toksyczny. Alkohol etylowy jest legalnym narkotykiem. Zmienia on funkcjonowanie mózgu, a tym samym wpływa na zachowanie człowieka. Proces ten, rozpoczyna się od wpływu na tę część mózgu, która odpowiada za poczucie wstydu i postrzegania. Przy spożyciu takiej samej ilości alkoholu, jego **stężenie będzie większe** u osób, mających mniejszą wagę ciała. Dodatkowo, organizm **nie tworzy tolerancji** u osób rzadko pijących. Stąd alkohol ma bardzo niekorzystny wpływ na organizmy nastolatków. Ich organy wewnętrzne, nie są w pełni rozwinięte.

Wyniki Europejskich badań w szkołach, na temat używania alkoholu i narkotyków, potwierdzają że 80% badanych uznało, że zdobycie piwa jest łatwe. Tak łatwo zakupić piwo, bo panuje przekonanie, że piwo jest napojem chłodzącym. Dodatkowo, ustawa się reklamy promujące go, obok wody mineralnej. Stąd stawianie młodzieży granicy w dostępie do alkoholu, wymaga szczególnej wrażliwości ze strony sprzedawców, a także wszystkich dorosłych, którzy są świadkami takich sytuacji.

Trwa intensywna ochrona młodych ludzi, przed negatywnymi konsekwencjami, wynikającymi z picia napojów alkoholowych. Jest ona prawdziwym wyzwaniem dla rodziców, nauczycieli, wychowawców i osób, odpowiedzialnych za tworzenie relacji prawnych na poziomie centralnym w Sejmie i lokalnym w samorządach. Jednakże *żołnierzami na pierwszej linii frontu*, są sprzedawcy i właściciele placówek handlu oraz inne osoby z najbliższego otoczenia nastolatka.

Małoletni i wzorce

Młody człowiek ciągle stacza boje np. z mechanizmami rozwojowymi pragnienia dorosłości, stacza boje z presją grup rówieśniczych, gdzie boi się sytuacji ośmieszenia. My dorośli i doświadczeni, pomóżmy wszystkim dzieciom, bo i od nich zależy nasza przyszłość, przyszłość ojczyzny. Obojętność i dystansowanie się od problemu alkoholowego, stwarza duże zagrożenie dla niepełnoletnich. Młodzież powinna mieć oparcie w rodzicach, którzy będą źródłem dobrych wzorców. Każdy dorosły, którego młody spotyka na swojej drodze, może mu przekazać dobre wzorce.

Co się dzieje, gdy pełnoletni kupuje dla małoletniego?

W Polsce obowiązuje przepis: Kto rozpija małoletniego, dostarczając mu napoju alkoholowego, ułatwiając jego spożycie lub nakłaniając go, do spożycia takiego napoju, podlega grzywnie i karze ograniczenia wolności, albo pozbawienia wolności do lat dwóch. (Art. 208 Kodeksu Karnego)

Podstawowe, cenione przez dorosłych wartości, mają wpływ także na uczciwe wykonywanie pracy przez sprzedawców. Uczciwość, rzetelność i odpowiedzialność za swoje czyny, może uratować komuś życie, a życie jest wartością największą.

Zofia Chabros, Halina Jankiewicz

*Narodziłem się **Nagi**, mówi Bóg, abys ty potrafił wyrzekać się samego siebie.*

*Narodziłem się **Ubogi**, abys ty mógł uznać mnie za jedyne bogactwo.*

*Narodziłem się w **Stajni**, abys ty nauczył się uświęcać każde miejsce.*

*Narodziłem się **Bezsilny**, abys ty nigdy się mnie nie lękał.*

*Narodziłem się z **Miłości**, abys ty nigdy nie zwątpił w moją miłość.*

*Narodziłem się w **Nocy**, abys ty uwierzył iż mogę rozjaśnić każdą rzeczywistość spowitą ciemnością.*

*Narodziłem się w **Ludzkiej Postaci**, mówi Bóg abys ty nigdy nie wstydził się być sobą.*

*Narodziłem się **Prześladowany od Początku**, abys ty nauczył się przyjmować wszelkie trudności.*

*Narodziłem się w **Prostocie**, abys ty nie był wewnętrznie zagmatwany.*

*Narodziłem się w **Twoim Ludzkim Życiu**, mówi Bóg, aby wszystkich ludzi zaprowadzić do Domu Ojca.*

Z okazji Świąt Narodzenia Pana Naszego Jezusa Chrystusa, życzymy Wszystkim, aby Pokój, Radość, oraz Wiara, Nadzieja i Miłość zagościły w sercach Czytelników i w sercach ich Bliskich. Niechaj wymienione Cnoty owocują w Nowym 2017 Roku.

